R. PLUS

Obraz

SVAGDANJA
RAZMATRANJA ZA
BOGOSLOVE
DAKOVO
— 1959. —

25987

R. PLUS

Zabrazdb

DOMINIKANSKO SAMOSTANA · KNJIŽNICA · ZAGREB

SVAGDANJA
RAZMATRANJA ZA
BOGOSLOVE

ĐAKOVO
— 1959. —

R. Plus D. I.

SVAGDANJA RAZMATRANJA

za

BOGOSLOVE

II. dio
siječanj - ožujak

Preveo:
Mato Zovkić, bogoslov

Ciklostilski umnožili i izdali bogoslovi VBŠ u Đakovu 1959. god., za upotrebu pobogoslova.

PRIPRAVNE MOLITVE

I.

O neizmejrno Veličanstvo, Gospodine i Bože moj, kojemu se ovdje klanjam, evo me, premda sam prah i pepeo, da poslušam Tvoju riječ. Nisam vrijedan, da stupim preda Te radi nebrojenih grijeha svojih. Žao mi je od svega srca, što sam Te uvrijedio i molim Te ponizno, da mi oprostiš.

Nauči me, Gospodine, vršiti Tvoju svetu volju i daj, da sve svoje misli, riječi i djela upravim na veću hvalu i slavu Tvoga Veličanstva. Amen.

II.

Utjelovljena Riječi Božja i rođeni Sine Božji, nauči me velikodušnosti! Daj, da Ti služim, kako Ti zaslužuješ: da dajem, a da ne brojim; da se borim, a da ne gledam na rane; da radim, a da ne tražim počinka; da se sav iscrpim ne tražeći nikakve nagrade osim slatke svijesti, da sam ispunio Tvoju svetu volju.

Sveta Marijo i Majko Božja, očuvaj mi srce čisto kao u djeteta, prozirno kao izvor. Učini moje srce jednostavnim, da ne uživa u tugaljivosti, velikodušnim, da se preda, nježnim, da osjeća sućut, vjernim i

plemenitim, da priznaje sva dobro - činstva i ne zadržava u sebi gorčine ni ikakve zlobe. Učini moje srce blagim da ljubi, a ne traži uzvrata, radosnim, ako ga izbrišu u drugim srcima pred Tvojim Božanskim Sinom, velikim i nesavladivim, da ga ne zastraši nikakva nezahvalnost, da ga ne umara nehaj, uznemirenim jedino radi slave Isusa Krista, ranjenim njegovom ljubavi i da ta rana zacijeli istom u nebu. Amen.

III.

Gospodine, Bože moj! Vjerujem, da si ovdje prisutan, klanjam se Tvojem Veličanstvu. Kajem se za sve svoje mnoge grijehe i molim Te za milosrđe i oproštenje. Rasvijetli me svojim Duhom, da upoznam nauk Isusa Krista Sina Tvoga, te mi ponjegovim zaslugama udijeli milost, da se odlučim nasljedovati ga. Amen.

✣

ZAVRŠNE MOLITVE

I.

Zahvaljujem Ti, Gospodine Bože, moj, na svim darovima, kojima si me obdario u ovom razmatranju. Molim Te, Gospodine, da, kao što si mi rasvijetlio razum, tako mi milostivo učvrsti i volju, da ono, što sam upoznao kao jedino dobro i istinito svojim razumom, također i djelom izvršim, i vršeći Tvoju svetu volju, dostojan budem doći u kraljevstvo nebesko. Amen.

II.

O Jesu, vivens in Maria, veni et vive in famulis tuis, in spiritu sanctitatis tuae, in plenitudine virtutis tuae, in perfectione viarum tuarum, in veritate virtutum tuarum, in communione mysteriorum tuorum: dominare omni adversae potestati in Spiritu tuo, ad gloriam Patris. Amen.

III.

Domine Jesu, noverim me, noverim te,
Nec aliquid cupiam nisi te.
Oderim me et amem te.
Omnia agam propter te.
Humilem me, exaltem te.

Nihil cogitem nisi te.
Mortificem me et vivam in te.
Quaecumque eveniant accipiam a te

Persequam me, sequar te.
Semperque optem sequi te.
Fugiam me, confugiam ad te,
Ut merear defendi a te.
Timeam mihi, timeam te,
Ut sim inter electos a te.
Diffidam mihi, fidam in te.
Obedire velim propter te.
Ad nihil afficiar nisi ad te,
Et pauper sim propter te.
Aspice me, ut diligam te.
Voca me, ut videam te
Et in aeternum fruar te. Amen.

✣
✣ ✣
✣

S I J E Č A N J

1. siječnja

IZAK

Anđeli su navijestili njegov dolazak. Sara se nije usuđivala vjerovati u kakav porođaj. Ta već je bila odviše stara. Potrebno je, da joj to nebo potvrdi.

Dijete dođe na svijet... raslo je. "Uzmi dijete, reče Bog Abrahamu, svog jedinca, onoga, koga ljubiš." Kako lijepi izrazi i kako im je lagan smisao! - "Jedinac," to je sigurno Izak, ali je to i netko viši, jedini sin Očev, koji je na nebesima.

"Onoga, koga ljubiš", kako dubok misterij! Konačno, ako Bog Otac ljubi svog Sina - a kako bismo mogli u to sumnjati - zašto pristaje, da ga dadne za nas, za nas bijedne? Ipak će On to učiniti, vječni Abraham.

Sic Deus dilexit mundum - Dotle je Bog - Bog Otac, jer je u pitanju Sin - dotle je Bog ljubio svijet, da je dao za njega svog jedinog Sina.

Da li je istina ono, što kaže jedan crkveni otac, da je Bog, čini se, više ljubio svoje posinjene sinove, nego svog Jedinca? Kakvom nas je ljubavlju morao ljubiti, On nas, kad znamo, kakvu je ljubav posvjedo

dočio svome Jedincu; volio nas je više nego svog Jedinca!

Tajna milosrđa! Quid est homo quod memor es ejus - Što je dakle ljudsko stvorenje, da bude predmet takve ljubavi? Ponor nad ponorima!

"Uzmi svog sina Izaka; idi u zemlju Moriju i ondje ga prinesi kao žrtvu!"

Jadni, jadni Abraham!

Izak znači dijete veselja, doslovno dijete smijeha, što je bez sumnje aluzija na njegovo čudesno proročeno rođenje. Ah, nije riječ o veselju i smijehu! "Oče, vidim drva i vatru, ali, gdje je janje?" Jadni Izak!

"Abrahame stani!" Dijete je spašeno! Izak Novog Zavjeta je na brdu, spreman na žrtvu. Bez sumnje će anđeo posredovati kao nekada, zadržati nož, okončati tu strašnu dramu? Ne, nema nikoga da spasi Dijete. Potrebna je žrtva! Isus umire. Spašen sam!

Pod kakvu cijenu, dobri Bože!

Na dan obrezanja počinje teći krv Janjeta. Tek što je došao na svijet, već ga prati patnja i strogi propisi zakona.

Isus prihvaća. Izak nije ništa znao, dok se uspinjao na brdo, njegov otac Abraham tajio je pred njim sve. Izak Novog Zavjeta zna sve. Njegov

Otac i On uredili su sve zajedno.

Neizmjerne li ljubavi! Želim početi svoju godinu žarkim razmatranjem o neizmjernoj ljubavi Oca i Sina.

* * *

2. siječnja

IME ISUSOVO

Na što nas podsjeća ime Isus?

Isus znači "Spasitelj". To nas podsjeća: 1. Na naše spasenje - 2. način našega spasenja.

Naše spasenje - vocabis nomen ejus Jesus; ipse enim salvum faciet populum a peccatis eorum (Mt 1,21).

Bili smo osuđeni, doći će netko, tko će poderati osudu, kako kaže sv. Pavao. Bog želi da se svi spase. Isus nam osigurava spasenje. Non est aliud nomen sub coelo datum in quo oporteat nos salvos fieri.

Način našega spasenja - Isus nas je mogao spasiti s manje muke nego što su mu zadali jasle i križ; On je htio postaviti cijenu. Nas je otkupio dajući sebe, ponižujući se, uzimajući oblik roba i pokoravajući se do smrti na križu. Humiliavit semet ipsum, factus oboediens usque ad mortem, mortem autem crucis.

Zbog svega toga, propter quod, Bog ga je uzvisio i dao mu ime, koje je nad svako ime, propter quod Deus exaltavit illum et donavit illi nomen quod est super omne nomen (Phil 2,9)

Isus je Spasitelj ne samo zato, što nas je spasio, nego zato što je - da bi nas spasio - izabrao da dođe kao što je došao u jednostavnosti i poniženju, humiliavit semetipsum; što je izabrao da bi nas spasio, On koji je mogao zapovijedati svima - poslušnost u svemu, factus oboediens. Na to nas podsjeća ime Isusovo; više nego na naš spas, na način kako je Isus ostvario naše spasenje; ono nas podsjeća na Betlehem s jaslicama i oskudicom, na Egipat s nesigurnostima i smetnjama, na nazaretsku skrovitost i rad; ono nas podsjeća na umore javnog života, na tvrdokornost Židova, na nevjernost mnoštva pa i samih apostola; zatim na izdaju, zavjeru, surovost naroda, na Petrovo zatajivanje, na bičevanje, na ćuškanje, na pljuvanje, na nošenje križa, na smrt na sramotnom drvetu, na svu prolivenu krv, smrt, grob; ono podsjeća na sredstva, pomoću kojih je ostao vječno u Crkvi i među nama, na Euharistiju, na Spasiteljevu žrtvu na križu i - preko svih sakramenata - na dijelje

nje milosti.

Kako bih često želio imati u srcu i na usnama Spasiteljevo ime, ime Isus. Želim govoriti i raditi samo da njega proslavim, slažući se s uputom sv. Pavla: "Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi facite, gratias agentes Deo et Patri per ipsum" (Col 3,17).

Pripovijeda se o jednom irskom dušobrižniku (o.Doyle), koji je poginuo za vrijeme rata 1914. i koji je sklopio ugovor s Gospodinom, po kojemu je želio da svaki njegov dah, svaki kucaj srca bude s pristankom Gospodinovim, kao znak neprestane ljubavi. Molio je neprestano strelovite molitvice...

Želim prilagoditi svojoj pobožnosti i svojim mogućnostima ovaj način čestog moljenja u ime Isusovo.

+

+ +

3. siječnja

REVELASTI PARVULIS

"Sakrio si ove stvari pred mudracima i otkrio si ih malenima" (Mt 11, 25).

Duhovno djetinjstvo je kratak put do zbliženja s Bogom. Što nas prijeći, da gledamo Boga, da živimo uz

njega. Naše ljage, naši računi, naša svijesna umna oholost. Bog se sakriva razmetljivim dušama, koje su sigurne same u sebe, i priljubljene uz zemlju. On se otkriva jednostavnima, malenima, poniznima. Ipak ne smijemo pomiješati poniznost i neznanje. Veliki učenjak može posjedovati dječju jednostavnost. Veliko - dušnost i čednost moraju ići uporedo. Isus je osudio nadutost i svjetsku mudrost, a ne nadnaravnu mudrost i razboritost, božanske kreposti, koje ne možemo nikada dovoljno željeti. Nebeski blagoslov osobito privlači jednostavnost u vjeri, poniznost srca pred Bogom.

Kakve su to stvari, zbog kojih je Gospodin Isus uzdrhtao od veselja, u Duhu Svetomu, samo pri pomisli na njih? To su divna djela, koja su učinili njegovi apostoli, to je početak proširenja njegove ljubavi po svijetu, to je poniženje Sotone i njegova pobjeda.

Isus drhti u Duhu Svetom, osjećajući kako se njegovo srce neizmjerno otvara: "Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vam pomoći." Ja ću vas obnoviti; u meni ćete naći slasti, koje svijet ne pozna. Dođite! Ne ću vas izbaciti van. Budite posve mali i ne napu -

štajte više mojih ruku ni mog srca.

Maleni osjećaju, gutaju i razumiju te stvari. Veliki - koliko ih je na svijetu, jao! - oni ih odbijaju i ne zapažaju. Svi živimo - vjernici, bogoslovi, svećenici - u istom nadnaravnom redu, ali kako nam ga različito Bog objavljuje. Bog dopušta da rastu samo djeca. Ostale ostavlja u njihovoj umišljenoj veličini.

Kako ja idem Bogu? Kao dijete, kao mudrijaš ili kao pametan čovjek? Jedna sveta redovnica reda Sv. Otkupitelja, koja je nedavno umrla, poslije napornog apostolskog rada, ponavljala je svojih zadnjih dana samo: "Oče naš. Amen." Sigurno je i ona bila jedna od onih "malenih", koje Isus toliko ljubi.

"Kakvegod bile vaše sposobnosti i umne mogućnosti, govorio je kardinal Mercier, kolikogod bilo vaše znanje, ako ne nastojite biti ponizni, postati slični djeci, siromašni duhom i lišeni svoga zemaljskog, nikada ne ćete ući u tajne mudrosti, koje Bog za vas sprema".

Siromašno i malo božansko Dijete iz jaslica, ti znaš, kako sam ja jadan i siromašan! Ne žalim radi toga, ako je to jedan način lakšeg pristupanja k Tebi. Marijo, posreduj

za me kod svog Sina. I ja sam Tvoje dijete. Mi smo obojica Tvoji mališani. Ujedini nas u svom materinskom krilu i daruj nas zauvijek jednog drugom.

+

+ +

4. siječnja

BETLEHEM

"Među velikim gradovima i ti si velik, o Betleheme!" Tako će pjevati nakon par dana himan iz Pohvala na Bogojavljenje. I daje razlog za to: "K tebi dođe, a ne drugome, da bude rođen, dođe zbog toga s neba, Tvorac spasenja."

Nije li kod pjesnika - vjerojatno razboritost - odjek poznatog teksta iz proroka Miheje, tekst, koji će kasnije navesti sv. Matej: "I ti Betleheme, zemljo Judina," i koji će protumačiti Peguy u uvodnoj meditaciji "Misterij ljubavi Ivane d' Arc;" A ti Betleheme, neznatni grade Judin, blistat ćeš vječno nad svim gradovima zemaljskim."Drugi se gradovi mogu dičiti kakvim svecem, i to je nešto: Chartres sv. Mihovilom ... a ti Tours, grade na Loire-i, grade svetog Martina... veliki ste gradovi", ali se ne možete ni pomoliti pred malim Betlehemom, jer je

svetac te župe, ne sveti Martin i sveti Mihovil, nego sam Isus.

Izaija predviđajući unaprijed Dijete - Boga počinje s nekoliko redaka, u kojima se nalaze okolnosti za svako razmatranje o jaslama: veličina i malenkost. "Poslušaj nebo, a i ti zemljo otvori uši! jer govori Jahve. Ja sam nahranio djecu i ja sam ih podigao, a oni su se pobunili protiv mene!"

Sveti je Ivan dao divan komentar u riječima: "Došao je k svojima, ali ga njegovi ne primiše!" Čak ni gradić Betlehem nije primio Dijete -Boga u svoje kuće. Na sreću je bila nedaleko jedna gostoljubiva špilja.

Izaija proriče siromašnu štalu: "Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije!"(Is 1,3).

Nije važan okvir, pogledajmo bit: "Ali će izaći mladica iz podanka Jesejeva; izdanak proizlazi iz korijena njegova. Na njemu će počivati duh Gospodnji: duh mudrosti i razuma, duh savjeta i jakosti, duh znanja i straha Gospodnjega. Strah Gospodnji dopada se njemu. Ne će suditi po očevidu, niti će odlučivati po čuvenju"(Is 11, 1-3).

Taj mališan je Bog jaki. On će gospodariti čitavom zemljom i povest

će nas sve sa sobom na mjesto slave svoje, tako iza Izaije napominje O-antifona od 19. prosinca: "U onaj dan izdanak iz korijena Jesejeva stoji kao zastava naroda: neznabošci ga potražuju, i počivalište njegovo bit će slavno" (Is 11,1o).

+

+ +

5. siječnja

LJUBITI SPASITELJA IZNAD SVEGA

Svećenik pisac Alban Stolz donosi u svojoj knjizi: "Podneblje duše" da se rado sjećao unutarnjih riječi, koje su mu odzvanjale u duši jednog Bogojavljenja:

"Zar ne ljubiš Spasitelja iznad svega?"

"I svaki puta u svojim skrovitim mislima Raspeti mi se nudio, nastavlja dnevnik (8.1.1848), imao sam milost da zavolim njega najviše i da k njemu upravim svoje srce. Konačno mi dođe ova sretna misao: ne bih li mogao poraditi na tome, da se ova tiha igra misli, po kojima sada ljubim Krista iznad svega, u meni ustali i postane takva igra, da ga zavolim u svim svojim djelima i tako završim svoj život. Tako bi se božanski život rodio u tami i dubini duše, koja je tiha, neopažena i

siromašna kao nazaretsko Dijete, da zatim naraste i uđe u svijet, živi, radi i trpi kao odrastao čovjek. Gospodine, koji si obećao i dao raj dobrom razbojniku, podaj, radi ovog života, koji je jednako vrijedan i stojao te je Tvog života, drugom grešniku čisto srce i čvrstu vjeru u Tebe."

Razmatrao sam kroz ove dane o neuporedivom čudu utjelovljenja. Otac je jadnom čovječanstvu darovao svog Sina: "Sic Deus dilexit mundum, Bog je toliko ljubio svijet, da je za taj bijedni svijet pristao žrtvovati svog jedinog Sina, ut filium unigenitum daret!" I Riječ je od vječnosti prihvatila dar, koji je imala predati zemlji. Abba - Pater! To znači: Oče, za Tvoju bijednu usvojenu djecu, koja su pogriješila, poći ću ja Jedinac, žrtvovat ću se, dopustit ću da me razapnu i spasit ću ih.

Spasitelju! Jesam li ikada osjetio, što u sebi sadrži ta riječ? Ljudi su zatrpani u jednom rudniku već više sati zbog odronjavanja. Hoće li tamo poginuti? Kakva neizvjesnost! Ne, čuju se riječi i udarci pijuka, stiže pomoć, spašeni su. Oni su dobro razumjeli riječ spasitelj.

A što predstavlja nekoliko udaraca pijukom, pa i čitavi sati rada

na spašavanju drugova prema poniženju jasala, trideset godina života u Nazaretu i smrt na križu. Spasitelj! Imao sam Spasitelja! On me spasio uz veliku cijenu!

Natus hodie Salvator...Datus est nobis.Za nas, za mene, Spasitelj,koji nas spašava uz veliku cijenu.

Divimo se. Zahvalimo. Obećajmo vjernost za uzvrat.

Isuse, Spasitelju, spasi me! Pomozi mi u spašavanju sviju onih,koje si mi dao, da ih spasim.

+

+ +

6. siječnja

BOGOJAVLJENJE

Povorka pastira sliči više na veselo društvo. Poklon maga je mnogo otmjeniji. To nije samo karavana, to je procesija. Tu ima moćnih osoba. Magi su bili ili kraljevi ili učenjaci. Oni se kreću u redu. Izaija, koji je izdaleka gledao na njih,upotrebljava drugi izraz, a ne karavana ili procesija. On kaže: Najezda: "Evo kao najezda predstraže deva,dolaze iz Madijana i Efe stižu stanovnici Sabe noseći zlato i tamjan navješćujući hvalu Gospodinu."

Pastiri nam se svidaju zbog svoje jednostavnosti. Magi nam se svi-

daju osobito zbog svoje vjere i svoje hrabrosti na putovanju. Postoji velika udaljenost; udaljenost ne smeta; velika je pustinja; pustinja ne smeta. Postoji nesigurnost,možda ih na kraju čeka neuspjeh. Ali ne; ne dopuštajmo da se prišulja ikakva sumnja; nije moguć nikakav neuspjeh. Slijedimo zvijezdu! Ali se zvijezda nadvila nad jednom kolibicom usred polja. Rekli bi, da je zaustavlje-na! Obično dan zaustavlja zvijezde ili svjetlost, koja je veća od njih. Znači li to da je zvijezda u sporu sa Svjetlom?

Da, sasvim točno.

Ali zar bi u tom skloništu kraj puta mogao biti Mesija? I kuda s čitavom našom pratnjom? Nije riječ o velikim palačama? To bi morao biti jedinstveni Kralj, očekivani Mesija.

Zaista, još kako jedinstven Kralj I kako neobična razlika između te raskošne povorke, tih slavnih ljudi, sjajnih oprema i mališana umotana u pelene, položena na slamu i kraj koga su jedan siromašni čovjek i žena!

Na sreću ovi velikani imaju sasvim jednostavne duše, a to spašava sve; oni su veliki po svom položaju među svojim narodom; ovdje su maleni pred novorođenčetom, koje plače na slami. Važna je duša, a ne ukras.

Želim pobuditi duboku vjeru u ove prizore. Zatim poći po svoje darove: tamjan, zlato, mirhu svojih skupljenih napora.

Mali božanski Kralju, pogledaj na slabunjavog darovatelja. Primi moje čedne prinose... Ti dobro znaš, da mi ne vrijede ništa, ali i ništa postaje nešto, kad i sebe uz to dadnem... Zadovolji se s ovim sitnicama. Obećajem Ti, da ne ću ništa propustiti u ovom mjesecu Tvog djetinjstva zbog plemenitosti. Bolje ću se moliti, bolje ću raditi, bit ću smjerniji, ljubazniji; to ne će biti zlato, tek što će tamjan malko mirisati, bar će mirha biti zasluženа.

\+ \+ \+

7. siječnja

UNUM NECESSARIUM

Kardinal de Berulle bio je vrlo stroga života, nije volio česte posjete, a ipak ih nije mogao potpuno odbijati. Jednog dana morao je poći na dvor Luja XIV. i mrmljao je; vrativši se u svoju ćeliju, koja je na svaki način bila dostojna evanđeoske jednostavnosti, rekao je: "Beskorisno, beskorisno! Gospodine, da li si me učinio kardinalom, zato, da me snizuješ do tako beznačajnih

stvari!"

Da bi shvatili jednostavnost Evanđelja, najbolje je razmatrati o betlehemskoj štalici. Razumijemo Berulle-ove osjećaje na povratku iz dvora. Što je sav taj svjetski sjaj ni raskoš prema slami iz jasala, divota Versaille-ske palače prema uskoj izabranoj špilji?

Moja bogoslovska je soba mnogo udobnija nego Spasiteljeva štala, a ipak nisam li je katkada smatrao odviše čednom, preuskom? Sveci se zadovoljavaju najnužnijim, a meni treba i nepotrebno. Tko ima pravo? Sveci što više odbijaju po primjeru Isusovu i ono najpotrebnije, a ja želim imati suvišne i beskorisne stvari. Tko ima pravo?

Ne bi smio imati ništa, što me privezuje. Biti slobodan. Ne čeznuti za raskošem, za boljom sobom ili za prometnijim mjestom, koje bi bilo odličnije. Moram se zadovoljiti s kutom, koji mi je dodijeljen. On je još uvijek dobar za siromašnog bijednika, kao što sam ja; i doista, kad se dobro ispitam, bio bih vrlo nezahvalan, kad bih tražio velike lagodnosti.

Isuse iz jasala, nauči me, da ne budem priljubljen uz zemaljske stvari, i to ne samo teoretski, nego da stvarno ne budem priljubljen. Da

ne budem klerik, koji se samo brine za potrebni smještaj, nego budući svećenik, koji zna odlučno raskinuti sa svim što ne sliči na Tebe ili ne potiče duše.

U svijetu, gdje ljudi rade, trče, troše svoju snagu, da postignu kratkotrajne trice, daj mi, da čuvam dušu u miru i da se zanimam samo za stvari nevidljivog svijeta. Pokaži mi otvoreno i protiv svjetskoga duha ništavilo prolaznih stvari i jedinu vrijednost nebeskih; učini od mene apostola odricanja, koji će potvrditi ozbiljnost svojih riječi strogošću evanđeoskog života.

Ti me poznaješ, znaš, da ne odričući se svoje žrtve, trošim svoju snagu na hiljadu sitnica, koje nisu zabranjene, ali ni ne sliče Tebi. Želim živjeti povučenim životom, i kad Ti se jednom predam, ne želim to nikako opozvati.

Da li sam učenik Isusa iz štalice? Da!

Da li me to obvezuje? - Do koje mjere?

+

+ +

8. siječnja

SAMOĆA

Čovjek ne mrzi ništa toliko, koliko samoću. Biti u društvu sam sa sobom izgleda, da je većini izvan mogućnosti.

Odatle proizlazi neprestano potraživanje društva, ili zanimanja, ili igre, bilo čega, samo da nas to spriječi od mišljenja.

Kako su rijetki oni, koji mogu napisati s ovim obraćenim Židovom (René Schwob: "Ni Grk ni Židov!") :

"Pričao sam mu (ocu V.) koliko me je opijalo nevidljivo, više nego vidljivo i koliko me je više oduševljavala zapletena nutrina nego i najčudnija vanjska pojava."

Drugdje on govori o "pomnoj pažnji na svoju najintimniju tajnu", kako ih je malo, koji imaju tu božansku pažnju.

On je još rekao: "Ja mogu shvatiti Kristovu religiju u svojoj njezinoj veličini, samo po životu junaka, koje nadahnjuje nevidljivi svijet. On daje onome, koji je poznaje bitno obilježje."

Drugi apostol sabranosti, Psichari, ovako veliča prednosti pustinje "Teško onima, koji ne znaju što je šutnja... Šutnja je kao velika rije-

ka, koja teče bez zavoja i širi se kroz tok. Vrlo mi je često dolazila kao ljubljeni učitelj i izgledalo mi je kao da dio neba silazi u čovjeka, da ga učini boljim. Odsutnost buke veliki je odmor, ali je šutnja više od toga..." Na drugom mjestu kaže:

"Mislim u šutnji, i u njoj se čuje riječ Božja... Nema želje za Bogom bez šutnje... Što više, U šutnji imamo predosjećaj Boga."

To nam priznaje i Maksencije iz "Putovanje centuriona" Poznavali su dobro te neograničene prostore slične rijeci bez korita. Vrijeme izgubi svoju nit, kad nam šutnja najprije zatvori oči i zatim se spušta do u dno duše, u nepristupačne kuteve, gdje Bog počiva u nama."

Potrebno je u ovom liturgijskom periodu, kad me Crkva poziva da razmatram o tajnama u tišini, o jaslama, uživiti se u nutarnju samoću, prepustiti se toj riječi, koja svojim obalama dotiče neizmjernost i koja se uspinje bez buke.

Kod jasala nitko ne govori. Josip tiho uređuje ono, što je potrebno. Marija razmišlja, Isus spava ili se smije, svi šute. Dum medium silentium tenerent omnia.

Nastojat ću u ove dane iskoristiti stvarnu samoću, da pojačam u se-

bi nutarnju samoću, da me nikakova dužnost ne preuzme. Kad bih dobro razumio, zar bi to za mene bio kakav umor? Nikako. Radije odmor, osvježenje u miru, utonuti u vjeru i slatke časove, kada me prožima ljubav.

* * *

9. siječnja

BIJEG U EGIPAT

Zanimljiva je misao kardinala Newmana o bijegu u Egipat. Pita se: "Zašto je Isus htio živjeti u poganskoj zemlji sve do sedme godine?" I odgovara: "Bez sumnje zato, da iskusi sve vrsti trpljenja i posebno zato, da upozna bit poganstva, koje se širi, kao što vrlo dobro znaju apostoli i misionari.

U Jeruzalemu se nalazi hram, koji dominira čitavim gradom i širi po njemu slavu, koja pripada Bogu jedinomu i pravomu. U čitavoj Svetoj Zemlji nema ni jednoga grada, ni jednoga sela, gdje ne bi postojala sinagoga ili u svakom slučaju u kućama je bio običaj, da se moli. U Egiptu nema ništa, pravi Bog je zaboravljen, tamo su samo hramovi idola!

Živjeti u poganskim zemljama tim je veća nesreća, što je duša čisti-

ja (Lot u Sodomi, sv. Pavao u Ate - ni).

Teško je tamo, gdje se grijeh obožava. Što čine ti ljudi?

A Dijete Isus trčeći kroz ulice žalosti se, zbog toga zapostavlja - nja pravoga Boga i nad tim žalosnim pukom.

Priča se, da je sv. Alojzije Gonzaga padao u nesvijest, kad bi mu netko samo spomenuo smrtni grijeh ; duše su zbog otkrivanja strahote grijeha ili zbog ispaštanja pojedine pogreške bližnjega imale toliko muka, da ih ne bi mogle podnijeti bez posebne pomoći Božje. Sveti župnik arški slušajući rugobe, što mu je otkrivao njegov penitent, imao je takve muke, koje je nazvao pravo mučeništvo.

Kako razumjeti poslije ovoga, Isuse, koliku Ti je muku moralo nanijeti poganstvo za vrijeme Tvoga djetinjstva; iako tada nisi želio žarko otkupljenje, kako Ti se ta želja morala tada postepeno povećavati.

Neki su sveci osjećali zadah grijeha, kao što krepost ima svoj miris, tako i grijeh ima svoj. Još više nego grijeh, idolopoklonstvo je potpuni zaborav pravoga Boga. Misionari nam pričaju, kako je žalosno poganstvo. Gledam Isusa, kako se šeće posred egipatskog poganstva i želi svojim malim dječjim rukama sravniti sa zemljom te nadute i prazne hramove. Priča se, da su za vrijeme putovanja kipovi idola drhtali po njihovom putu i padali na zemlju kao za vrijeme potresa. To je legenda, ali je vrijedno zapamtiti njezinu simboliku. Kasnije ćeš Isuse, kad budeš uzdignut od zemlje privući sve k sebi i srušit ćeš stari svijet. Sada još nije Tvoje vrijeme.

Želim se ugrijati željom za otkupljenjem i združiti svoje trpljenje s Isusovim. Ništa nije spasonosnije, nego prinijeti dvostruku ranu; Njegovu i moju.

+

+ +

10. siječnja

SVETA OBITELJ

Prikladno je mjesto blagdana sv. Obitelji na početku godine - u osmini Bogojavljenja.

Kao što je obitelj bila kolijevka ljudskog roda u začetku, ona mora biti kolijevka i preporođenog čovječanstva.

"Milosrdni Bog, kaže Leon XIII. htijući ispuniti djelo ljudskog otkupljenja, služio se takom vrstom činjenica od početka, da je predstavio to djelo svijetu u obliku Božan

ske Obitelji." Časoslov blagdana, koji je prava slika kršćanske obitelji sastavio je sam Leon XIII.

Evo himan iz Jutrenja:

Zar proslavljamo kraljevsko rođenje
Sina, što Otac od vijeka ga rodi?
Il' dom glasovit Davidov i slavu
Židovskog puka?

Mnogo je draže spominjat se nama
Sad nježne skrbi nazaretskog domka,
Draže nam je pjesmom pripovijedat skrovni
Isusov život.

Hoće, da znoj mu trudni mije tijelo,
Prije no sveta krv zarumeni ga,
I takvom mukom želi gorki ljudski
Grijeh okajavat.

Pokraj Božanskog Djeteta stoji njegova nježna majka, pokraj svog zaručnika stoji požrtvovna zaručnica, sretna što može s njima podijeliti njihove muke i njihove brige.

Vi, koji niste pošteđeni od briga i od rada i koji ste upoznali nesreću, pridružite se bijednicima, koje siromaštvo stežo i koji se bore sa životnim poteškoćama.

Čitanja iz Noćnika izlažu savršeno glavne osnove Obitelji i njihovo idealno ostvarenje u svetoj nazaretskoj Obitelji.

Tekst prvog Noćnika uzet je od sv. Pavla (Col 1,12.25). Tri misli sadrže tu nauku:

a/ Dobra volja, podnošenje, opraštanje... i iznad svega ljubav, prava veza kršćanske savršenosti.

b/ Prvi izvor dobre volje je ljubav, a to je Isus, radi kojega treba činiti sve što se radi.

c/ I osobito poslušnost, kao Isusu i za Isusa, čuvaru ugleda Isusa Krista u obitelji, poslušnost žene svojem mužu, djeteta ocu.

Drugi nam noćnik pokazuje divnu primjenu tih osnova u svetoj Nazaretskoj obitelji.

U trećem Noćniku homilija sv. Bernarda osvijetljava divnu poslušnost prema roditeljima u obitelji.

"I bio im je podložan. - Tko je bio poslušan i kome? Bog ljudima ! Bog, kojemu su podložni anđeli, kojemu se pokoravaju Prijestolja i Moći, bio je pokoran Mariji; ne samo Mariji, nego i Josipu radi Marije. Bog se pokorava ljudskom stvorenju, to je neviđena poniznost; ljudsko stvorenje zapovijeda Bogu, to je života kakove nema."

Kasnije ću biti apostol obitelji. Želim da se prakticiraju u velikoj sjemenišnoj obitelji kreposti svete Obitelji kao što su ljubav, požrtvovnost, poslušnost. Trudit ću se

oko one kreposti, koja mi manjka. Molit ću je žarko.

+

+ +

11. siječnja

DOKTOR OD 12 GODINA

Salamon je imao samo dvanaest godina u času, kada je postao tako slavan zbog svoje razboritosti i mudrosti. Salamon je bio samo slika. Isus će doći i dokazati veću mudrost.

Dvanaest godina je bila dob punoljetnosti. Dijete je postalo odgovorno za svoj život bivajući prema uobičajenom izrazu sin zakona, podložan svim židovskim propisima. Jedan je članak zakona naređivao svim zdravim muškarcima da dođu tri puta godišnje u Jeruzalem: Na blagdan Pashe, Sjenica i blagdan Pomirbe. Žene su išle iz pobožnosti.

Već sam se divio pokornosti svetoga Josipa i Marije prema Božjim odredbama, bez obzira koji ih zakon donosi. Car je naredio; Josip i Marija su pošli na popis u Betlehem. Ovdje naređuje zakon; Josip i Marija ne oklijevaju i Dječak će poći s njima, budući da je napunio dob.

A meni je teško pokoravati se.

Blagdan je Pashe trajao osam dana. Muškarci su se okupili u trijemovima, što su bili za njih određeni; isto tako i žene; djeca su mogla ići s ocem ili majkom. Tako je Josip mogao misliti da je Isus s Marijom, a Marija, da Isus prati Josipa.

Kad su se Josip i Marija ponovno sastali, upitali su se: "Gdje je Isus?" I počeli su ga tražiti. A Dječak sjedi u dvorani za učitelje; On, koji je jedva ušao u trinaestu godinu, sin siromašnog obrtnika, koji je primio sasvim običan odgoj, nalazi se ovdje među Izraelovim učiteljima i ti ga učitelji ispituju, slušaju njegove odgovore i zinuvši od čuda jednako zbog čednosti Dječaka kao i zbog njegova znanja. Izgledalo je kao da su na svečanom ispitu.

Nije ništa čudno, što je Isus s doktorima. U hramu je bilo otvorenih prostorija, gdje su rabini poučavali narod u vjeri. Kad bi postali punoljetni, djeca su imala pravo da uđu; rabini su ih voljeli ispitivati, da vide koliko vrijedi kućna pouka. Oni su imali stolicu, a slušači su stajali ili sjedili na zemlji prema istočnjačkom običaju.

Čudni su Isusovi odgovori učiteljima, odgovori, koji nadilaze u mnogome ono, što bi se moglo očekivati od najinteligentnijeg i najpo-

božnijeg dječaka; u tom je čudnovatost scene.

Kakvo je moje držanje prema mojim učiteljima? Puno poštovanja? Pažljivo? Ako me upitaju, mogu li pokazati svoje znanje ili bar svoj rad? Da li učim za ispite ili za znanje? Ako mi učenje uspijeva, da li nastojim biti čedan i ponizan? Ako moram držati neki sastav, govor, da li me prati bojažljivost, koja je često znak oholosti? Nastojim li se svladati; nastojim li se brižno i plodno pripremiti, nastojim li se svladavati pa da nastupim hrabro i čedno?

+

+ +

12. siječnja

ISUS NA RADU

On zna, ali se udostoji učiti. Ja ne znam, ali mi je ispod časti učiti; ili ako to činim, onda je to više zbog potrebe, nego zbog dužnosti, više zbog straha pred nesigurnošću, nego zbog žeđi za znanjem.

Trideset godina Isus uči školu: najprije kod svoje Majke, osnove obiteljskog života, a zatim kod svojeg poočima, da nauči raditi ono, što se traži od jednog tesara. Izgleda da je mlada Crkva sačuvala uspomenu na predmete, što ih je pra-

vio Spasitelj. Ako je istina, kao što se misli da je Josip umro prije javnog djelovanja Spasiteljeva, Isus je ostao sam na čelu obitelji, da zarađuje svojim radom ono, što je potrebno za život njegovoj majci.

Mogli su ga vidjeti, spominje Bossuet u svojim "Nagovorima o misterijima", kako drži radionicu i svojim radom uzdržava udovicu Majku, vodi malu obrtničku radnju, od koje oboje žive. "Naš se Gospodin udostojao primiti pouku kao i sva druga djeca o svim stvarima, što su potrebne za život. On se nije koristio svojim ulivenim znanjem ili se barem to nije vidjelo izvana, tek nakon dugog i mučnog poučavanja uspio je prikladno sastaviti komad drveta, da dobije potreban oblik za jaram, da izgladi kakav predmet za namještaj, da napravi kakav proračun i tako zaradi nešto za kuću.

Riječ, neizmjerna mudrost Očeva, sabirač svemirskih vrednota, onaj, koji nadahnjuje divne zamisli, uči ručni posao, uvježbava zanat čednog obrtnika. Nažuljava svoje ruke na tvrdom alatu, savija se nad stolom ili pod teretom kakovog predmeta za mušteriju, briše svojom pregačom znoj, što teče njegovim čelom, napinje svoje umorne mišiće i pruža ih, što podsjeća na križ.

"Bože, viče dalje Bossuet svojim energičnim jezikom, poražen sam, oholosti, nestani pred ovim prizorom: Utjelovljena Riječ, sin tesarov i sam tesar radi svoj posao a da ne pripovijedamo o kakvim drugim mje - stima i radovima. Ako me je Bog pozvao u svećeničku službu, možda će mi vremenske prilike donijeti da obavljam ručne poslove. U tom slučaju doći će mi kadkada misao da sam viši od toga zbog svog podrijetla i zbog svojih različitih veza.

Gdje bi stala ta glupa taština?

Ako mi Bog nije odredio mjesto, gdje će biti kakav ručni rad, da li nastojim s dovoljno žara ispuniti svoje intelektualne obveze, što su preda me postavljene? Ne volim li se baviti svim i svačim, trošiti svoje vrijeme na beznačajne poslove, ali koji su mi ugodni i kojih bi se morao odreći radi duše?

Moram ozbiljno shvatiti svoj rad; rad, što mi je dao Bog, svoj studij filozofije, teologije, crkvenog prava, Svetog Pisma i t.d., ne zanemarujući ništa, da steknem potrebnu vještinu, znanje, koje će mi trebati u mojem kasnijem apostolskom radu, ne zanemarujući ništa, da zadovoljim kasnije u službi velike potrebe duša, s kojima ću dolaziti u dodir.

Isuse radniče, nauči me raditi, unijeti dušu u svoj posao i da pred Tobom potpuno ispunim primljene obveze.

\+

\+ \+

13. siječnja

ME AUTEM MINUI

Biti važan, praviti se vrijednim, smatrati se dobrim bogoslovom, uzornim bogoslovom, nekim, koji je višeg socijalnog položaja, sve su to samo neke od brojnih mogućih manifestacija sebičnosti. Ja, ništa drugo nego samo ja. Treba ispitati, što je sebičnost, u čemu je njegova ružnoća, kako ga se osloboditi?

1. Narav sebičnosti. - Traži što je ugodno (tim gore za ostale). Pogledajmo ga u sitnicama: hrana (izabire bolji komad) namještaj (male stvarčice, koje sobu čine ugodnijom) knjige (zadržava nepropisno zajedničke knjige). Ne zna se ni odreći ni stidjeti. Želi govoriti glasno ; dosadan je susjedima, s tim gore po njih. Trebalo bi pomoći ovome ili onome, čitavoj zajednici... "Neka ostali rade kao i ja, neka se snađu!" Takovo ponašanje nije samo protivno prirodnom ćudoredu (prirodni je zakon, da se međusobno treba po-

magati), nego i zakonu milosti: Debetis alter alterius onera portare. - Jedan drugoga morate snositi te - rete.

2. Traži ugled i nastoji otkriti loše strane drugoga, napada njihovu nemoć, ruga se, ismijava... Ali neka nas nitko ne vrijeđa, inače će biti svašta!

Ružnoća sebičnosti.

1. Nije li mu težnja da se ne posvećuje? Požrtvovnost, ništa ljepše, za ostale je život, a njega to ne zanima. Naprotiv, ništa nije tako ružno, kao obožavanje sebe, ja sam središte svega.

2. Ta pogreška sebe smatrati za središte, potpuno je oprečna onome, što bi moralo biti naše nagonsko geslo: "Sve na slavu Božju." Ne živim više ja.

3. Tko sebe smatra središtem, ne privlači, drugi ga izbjegavaju, ne osvaja. O prvim se kršćanima govorilo: "Gledajte, kako se ljube među sobom." Sebičnost ljubi sebe samu, to je nešto drugo.

Sredstvo za borbu protiv sebičnosti.

1. Izaći iz sebe i poći Isusu. "Si semel introisses in interiora Jesu, kaže Nasljeduj Krista, da si

samo jednom ušao u Isusa, nikada se be ne bi više smatrao za nešto.

2. Natjerati samoga sebe da se zanimam s drugima - bez proračuna - nego vješto, bez koristi, ljubazno.

Sveti Ivane Krstitelju, želim od sada uzeti tvoju lozinku za svoj životni program: "Oportet illum crescere, me autem minu. Treba da Isus raste u meni, a preko mene i u mojoj okolini. Ja ne vrijedim ništa, i manje nego ništa. Podaj mi, da počnem nestajati, zauzimam previše mjesta, izgleda da sam samo ja na svijetu. Daj, da mogu zaista reći: "Ne živim više ja." "JA" je u meni duboko ukorijenjeno, ali barem: "Želim postati manji, smanjiti u sebi sebeljublje, prestati biti sebičnjak."

* * *

14. siječnja

IVAN KRSTITELJ I LJUBAV

Iz propovijedi sv. Ivana Krstitelja proizlazi poziv na pokoru i potpunu čistoću srca: Želim se time okoristiti (v.Mt 3,1-25; Mc 1,4-9).

Zaboravljamo kadkada da on, kao pravi preteča Kristov, jednako naglašava ljubav prema bližnjemu. I kakvim izrazima!

"Imate li dva odijela? Podajte jedno onome koji nema. Ako imate što za jelo, podijelite s onim, koji nema ništa."

Trebamo shvatiti shvatiti, da je Ivan Krstitelj upotrebio strogi izraz po istočnjačkom običaju, da bi bolje djelovao na slušatelje, ali to ne treba smatrati kao matematičku podjelu dobara, što ih posjedujemo, nego kao općenitu dužnost pomagati bližnjemu.

U stvari zadovoljavamo zakon ljubavi, ako od svojih dobara dajemo desetinu siromasima. Prema tome ne daješ polovinu, nego deseti dio. I Crkva je odobrila taj dio u kršćanskoj praksi.

Problem je uostalom ne za bogataše, samo da daju dio od svojih dobara onima, koji nemaju dovoljno, nego omogućiti slabije osiguranoj braći da žive. Ljubav mora više sprečavati zlo, nego li ga otklanjati.

Papa Pijo XI. nije tajio u svojoj enciklici "Quadragesimo anno" da prema njegovom mišljenju zemaljska dobra nisu pravedno podijeljena i da bi društvo trebalo bolje urediti. Propovjedniku, koji se sukobljava s ovakovim problemima, potrebna je izvanredna sposobnost zbog osjetljivosti predmeta, potrebno mu je poznavanje predmeta u širem opsegu, radi

zapletenosti problema. Tko nema dovoljno znanja i vještine na tom području može više naškoditi kršćanskoj stvari i time samo povećava zlo.

Prema tome moramo temeljito studirati moralku, jer ona osvijetljava načela, kojih bi se društvo trebalo pridržavati. Moramo živjeti u svom vremenu i da svoje poznavanje nebeske stvari povežem s njime. Moram steći uvod u probleme, delikatnost strujanja, bogato znanje, koje ne smije biti jednostrano. Moram se čuvati predrasuda iz obitelji ili iz sredine, u kojoj živim, radije izbjegavati, ako ne mogu riješiti mirno pitanja, gdje je potrebno veliko obrazovanje i sposobnost.

Ne smijem ništa umanjivati iz Evanđelja, ali isto tako ni uveličavati teške zahtjeve. U svakom slučaju treba propovijedati veličinu bratske ljubavi.

Možda nikada bolje nisam shvatio da je teže nego što se misli biti dobar propovjednik Isusa Krista.

+

+ +

15. siječnja

EVANĐELJE

Kako poštujem Evanđelje? Ateisti i racionalisti kažu, da tu nailaze samo na bajke i kontradikcije... A jesam li ja, koji savršeno znam, da je tu istina i život, dovoljno pažljiv da iz njega crpim istinu i život?

Čudnovata mala knjiga, koja ne sliči ni jednoj drugoj! Jezgrovit stil i jednostavan tekst, ali uzvišena nauka i važni događaji! Jednostavnost pripovijedanja: Povijest jednog čovjeka, koji je bio tesar do tridesete godine i koji je poslije toga kroz dvije i po godine držao vjersku školu, u kojoj učenici nisu bili osobite inteligencije i kulture, nego siromašni ribari, ljudi neobrazovani i plašljivi; povijest čovjeka, koji je i pored svoje dobrote imao mnogo neprijatelja, činio je samo dobro, trasiit bene faciendo. Osudit će ga na smrt i, nakon protupravnog postupka, odredit će mu kaznu robova - raspeti ga na križ. Sve je to ispričano na stotinjak stranica, bez lirizma, bez nekog dotjerivanja, jednostavno pripričavanje, bez sumnje živo, ali prirodno, nikakvo izvještačeno književno djelo.

Taj se čovjek nazivao Bogom. Njegova pojava je na zemlji prouzrokovala više galame i pobuna, nego propast najčuvenijih imperija. Bogovi antike nestaju, carevi i Rim unatoč svojim pokušajima da utope u krvi prve kršćanske zajednice, gledaju, kako se vikar Kristov nastanio u njihovom središtu. Isusa su napustili njegovi sunarodnjaci i osudili su ga židovski suci na smrt, jer se nazivao Bogom. Pilat će ga osuditi na križ, jer se nazvao Bogom.

Znam, to su činjenice, samo, kakvo je moje shvaćanje tih činjenica? Što vidim u njima? Dnevno čitam Evanđelje. Svejedno, ne ostaje li ono za mene uza sve to knjiga sa sedam pečata? Koliko naime znadem iz toga izvući koristiti? Za se, za druge. Ljudi će ga onako prihvatiti, kako ga mi budemo predali. Kako da ga predam, da ljudi upoznaju svijetlo i istinu? - Kratka pouka od svega dvije riječi: "Tolle, lege! - "Uzmi, čitaj!" uputila je Augustina na pravi put. "Tolle, lege!" - Uzmi, čitaj!" Nije Evanđelje samo suha povijest Čovjeka-Boga. Ne pripovijeda ono samo njegov život i smrt. Ne, ono daje i odgovor zašto se to sve dogodilo. "Žarkom sam te ljubavlju ljubio, ne za šalu...!" U njemu je

pouka - kako ću ga predati da ga ljudi upoznaju i prihvate - s ljubavlju.

"Donio sam oganj na zemlju i što drugo hoću, nego da se raspali!" Da, u Evanđelju je zapretan oganj njegove ljubavi. Treba samo odgrnuti pepao površnog čitanja i zagrijat će nas vatra njegove ljubavi toliko, da ćemo je i drugima moći ponijeti, rastopiti led nepovjerenja i ravnodušnosti.

Tole, lege! - Uzmi, čitaj! Ne boj se tvrdoće činjenica. One će biti samo pomoć do ostvarenja želja Raspetoga. Treba ih primjeniti, razviti do najveće mogućnosti.

"Po tom će ljudi spoznati da ste moji učenici, ako se budete međusobno ljubili!" I još više: "Tko kaže da ljubi Boga, koga ne vidi, a ne ljubi brata koga vidi, lažac je!

I to sadrži Evanđelje! Jesam li to već zapazio?

+

+ +

16. siječnja

KANA

To je gradić, petnaest kilometara udaljen od Nazareta u pravcu Tiberijadskog jezera. Na ulasku vidimo pojilo, izdubljeno u kamenu, u

koje voda dolazi iz obližnjeg izvora. Vjerojatno je iz tog izvora bila donešena voda za čudo.

U župskoj se crkvi časti mjesto, gdje je bila svadbena dvorana. Priča jedan pisac "Putopisa u Palestinu" iz VI. stoljeća, da je sjedio na mjestu, gdje je bio Isus. Otkrivena je kripta, gdje su prema vjerovanju starih spisa stavili natpis: "Ovdje je bilo šest posuda za vodu." Postoji vjerojatnost da je to bio podrum. Hodočasnik iz VI. stoljeća tvrdi da je on imao čast vidjeti 2 posude, u kojima je voda pretvorena u vino, a druge su bile prodane ili su ih ponijeli knezovi s Istoka i Zapada, kad su dolazili na hodočašće. U VIII. stoljeću bila je tamo samo još jedna posuda.

Mogu zamisliti čudo. Djevica, koja je uvijek brižna za potrebe svoje djece pokazuje Gospodinu mučno poniženje, u koje su upali mladenci: "Nemaju više vina." Unatoč Isusovom odgovoru, koji nam pomalo izgleda grub, jer ga loše shvaćamo i trebali bi ga protumačiti kao: u redu, pobrinut ću se za to - dobra Djevica kaže slugama: "Učinite sve što vam rekne." Isus konačno zapovijedi da se posude napune vodom, pretvori vodu u vino i reče: "Zagrabite sada i i odnesite nadstojniku stola." Sveti

Ćiril Jeruzalemski kaže: U Kani je bila voda pretvorena u vino. Na oltaru se vino pretvara u krv Kristovu. Isus aludira na pretvorbu Velikog četvrtka, pokazujući svoju vlast nad materijom. Kana osvijetljuje posljednju večeru, svadbena gozba sv. Pričest.

Simbol Euharistije na svadbi u Kani vrlo često ističu pisci svih vremena, nalazimo ga naslikanog u katakombama i na spomenicima ranog kršćanstva. Kao što u Kani poslije Isusova čuda voda više nije bila voda, nego je postala vino, isto tako na posljednjoj večeri, a poslije toga kod svake Mise kruh na pobjedonosnu Isusovu ili svećenikovu riječ nije više kruh, nego Kristovo tijelo.

Kaže sv. Ćiril: "Budi uvjeren, da kruh, koji gledaš, nije više kruh, iako on ima okus kruha, to je Kristovo tijelo. I vino, koje gledaš nije vino unatoč okusu, nego Kristova krv. Ne prosuđujuć po okusu, nego po vjeri i vjeruj čvrsto, da si, primivši Euharistiju, počašćen tijelom i krvlju našega Gospodina Isusa Krista."

Marijo, daj da shvatim Tvoju majčinsku dobrotu. Zahvaljujem Ti, što si tako ljubezno posredovala u Kani i što posreduješ u svim našim potre-

bama, osobito u mojim. Daj mi, čvrstu vjeru u Isusovu moć. Neka izmjeni mene, svog budućeg svećenika u onoo, što bih morao biti, nek dadne, da postanem drugi On, drugi Krist.

✣

✣ ✣

17. siječnja

TU ES PETRUS

Na početku druge godine propovijedanja kraljevstva Božjega naš Gospodin, okružen velikim mnoštvom, opazi dvije lađe, što su bile privezane na obali Genezaretskog jezera. Ribari su izašli na kopno i prali mreže. Oni su bili njegovi učenici, slušali su ga često i pratili u brojnim apostolskim putovanjima po Galileji. Toga su se dana bavili svojim starim zanatom.

Vlasnik jedne barke bio je Simon Petar, sin Jonin i brat Andrijin, a vlasnik druge barke zvao se Zebedej, otac Jakova i Ivana.

Isus uđe u Simonovu lađu i zamoli ga, da malo zavesla, da bi se odmakli malo od obale. Zatim sjede i stade poučavati narod, koji je stajao na obali.

Kad je završio propovijed, Isus reče Simonu Petru: "Sada povezi na pučinu i baci mreže za lov." Petar na to odgovori: "Učitelju, radili

smo čitavu noć i ništa nismo ulovili, ali ipak, na Tvoju želju bacit ću mrežu." Veličanstvena misao vjere u našeg Gospodina i povjerenje u njegovu moć. Isus će na to odgovoriti čudom. Bace mrežu i uhvate mnogo riba tako da su im popucali mnogi konopci. Vidjevši čudo, Petar padne na koljena pred Gospodinom: "Gospodine, otiđi od mene, jer sam čovjek grešnik da bi bio dostojan tvoje prisutnosti!" - "Ne boj se ništa", odgovori Učitelj, od sada ćeš loviti ljude!" (Luc 5,1).

Sv. Petar po svoj prilici nije pridavao važnosti toj riječi, a ni njegovi drugovi Andrija, Jakov i Ivan. Sva četvorica dovezu lađu na obalu i, ostavivši sve, pođu za Isusom, da se odsada više ne rastanu od njega.

Već u ovoj zgodi vidimo, da Petar ima prvenstvo ne samo u časti, nego i u dužnosti. Ovo će se uostalom razjasniti. Gospodin je dvanaestoricu, što ljudi misle o njemu: "Jedni kažu da si Ilija, odgovore Apostoli, a drugi da si Mojsije ili neki od Proroka." - "A što vi kažete za mene?" Tada Petar ispred sviju potvrdi: "Gospdoine, Ti si Krist, Sin živoga Boga!(Mt 16,16) Naš Gospodin čestita Petru na takovoj vjeri i kao nagradu za nju po-

tvrđuje već dano obećanje: "A ja ti kažem, ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi... Dajem ti ključeve ... a ti utvrđuj u vjeri braću svoju." Poslije obećanja prvenstva, ovo je očito davanje vlasti.

Dođoše Duhovi, u Djelima apostolskim piše (2,3o): "Petar je bio s jedanaestoricom" i on poučava pobjedonosnim riječima, jer "tri tisuće duša bijaše pokršteno." Petar je izvršio svoj prvi lov na ljude.

Petrova vjera.

Petrova moć.

Petrovo propovijedanje.

O tome treba razmatrati napose. Kad se Isus uspinjao na nebo, nije se morao bojati: Crkva je u dobrim rukama.

Pouka: Odanost Papi.

\+

\+ \+

18. siječnja

CATHEDRA PETRI

"Ti si Krist..." "Ti si Petar.." Petar je rekao veliku riječ. Činom duboke vjere on priznaje bit vječnog i općenitog vjerovanja, što će on kasnije vatreno propovijedati. "Ti si Krist, Što to znači? Sam je Bog s nama, postaje jedan od nas; Sin čovječji, kojega gledam svojim

očima je istovremeno i Sin Boga živoga. On je jednako Bog i čovjek, te dvije naravi bile su potpuno različite, ali su se savršeno ujedinile u osobi Sina Božjega. Krist je Božji jedinac i jedini otac novoga čovječanstva, drugi Adam, koji nas je ponovno rodio i učinio nas je sudionicima divne božanske naravi: Divinae consortes naturae. To je srž kršćanstva.

Petar je od svih ljudi prvi ovo izjavio i potvrdio. Kako će odgovoriti Isus Petru na ovo svečano priznanje božanstva i otkupiteljske uloge Kristove? Svečanim obećanjem uloge i uzvišenog dostojanstva Petrova.

Budući da tako govoriš sada, Petre, to ćeš govoriti uvijek i potvrđivati kroz vjekove i na taj ćeš način biti živi temelj moje Crkve, temelj zajednice duša u nepogrešivoj i općoj Crkvi, koju ne će moći nadvladati vrata paklena, to jest te dvije vrste zabluda, koje žele ili uništiti moje kraljevstvo ili zanijekati u meni sjedinjenje Božanske i ljudske naravi.

"Blago tebi Petre, jer ti to nije objavilo ni tijelo ni krv, nego moj nebeski Otac."

Petar svojim tjelesnim očima vi-

di Sina čovječjega, ali mu vjera otkriva drugu stranu i zato on kaže: "Ti si Sin Božji!" Nije on do toga došao učenjačkim zaključivanjem. Imao je sreću to primiti neposredno od Oca, koji je na nebu, ali i u dušama, svjetlost Božja, pomoću koje je vidio istinu. On ima u duši živu vjeru, koja je dar Božji i nadahnuće Duha Svetog. I kao nagradu za to priznanje on prima ključeve kraljevstva nebeskog.

Nevjerojatna je moć vjere. Trebao bih je razviti u sebi, izbjegavati sve, što bi je moglo oslabiti: nerazborito štivo, prljave razgovore i suvišnu radoznalost.

Kao svećenik imat ću kasnije po svom položaju dio moći, koja je dana Petru. Želio bih pojačati svoju vjeru: "Ti si Krist, Učitelju! - Dobro, ti ćeš biti moj svećenik, sinko!"

+

+ +

19. siječnja

CELLA CONTINUATA

"Cella continuata dulcescit. Ćelija postaje slatka, ako smo joj vjerni. "Tako govori autor "Nasljeduj Krista". On dodaje: "Male custodita, taedium generat. - Ako smo joj nevjerni, dosadna nam je."

Da li ja dobro čuvam svoju sobu? Tek što sam jednu minutu u njoj, odmah želim izaći, pokucati na čija vrata, poći tražizi "zabavu", koja će mi biti zanimljivija od napornog rada. Mnoga su takova zanimanja samo pritajena lijenost!

Ili ako i boravim u sobi, ne trošim li svoje najljepše časove na koješta: na premještanje stvari, razgledanje fotografija, na uređivanje svoga ormara, na kopanje po ladicama, na beznačajne sitnice.

Sama pomisao, da bih morao u njoj provesti dulje vrijeme, izgleda mi iznad mojih sila.

Da li ću se takvim postupcima naučiti raditi, da li me to potiče na sabranost? Ne postoji li velika opasnost, da dosađivanje naškodi mojem zvanju?

Male custodita. Soba, ako je loše čuvamo, postaje izvor nerada, tumaranja i neozbiljnosti. U bogoslovskoj sobi, koja je loše čuvana, nastanjuje se đavao. On će se okoristiti tom nirvanom i tumaranjem, da navede na opasan teren: na čitanje kakvog štetnog štiva, na prljave misli. Jedan stari redovnik govorio je svojim gojencima: "Neka vas đavao uvijek zatekne u poslu." Istina je, lijenost pod svim svojim oblicima nije ništa drugo nego pomanjkanje duha, neizvjesnost, jednom riječju, majka sviju pogrešaka.

Moram od svoje sobe učiniti svetište, u kojem će se izmjenjivati rad i molitva, molitva i rad. Ako se koji puta moram u njoj i razonoditi neka to bude sveta razonoda, korisna za apostolat. Nemam dovoljno vremena, da gubim na besposlice i ne smijem tratiti tuđe vrijeme.

Moram se ispitati u ovoj stvari: volim li svoju sobu? Da li ja zaista u njoj stanujem, nisam li naprotiv nezadovoljniji onda, kada izlazim iz nje u potragu za ispraznim zanimanjima i razonodama?

Čuvam li svoju sobu dobro ili loše? Neka to ne bude samo pravilo, nego dužnost i potreba, da se navikнem na ozbiljan rad, na sabran život i da cijenim rad i sabranost mojih kolega u molitvi i pri poslu.

+

+ +

20. siječnja

SITNICE

Vjernost sitnicama traži vrlo veliku ljubav. Skloni smo često reći: to je beznačajan detalj. Bog ne može suditi svetost po tako sitnim stvarima.

Silna zabluda! Ako čekamo na velike stvari, čekat ćemo po svoj prilici dugo. I kad dođe vrijeme, da ih ispunimo, odakle ćemo smoći snagu za te velike stvari, ako one uopće i postoje, ako nismo nikada navikli vjerno ispunjavati sitnice?

Nije li naš Gospodin kroz trideset godina činio samo sitnice? Imam li pravo reći mu, da to ništa ne vrijedi za savršenost? U čemu se sastojala slava Božja za Isusa? U tome da donese vode za Mariju s izvora, pomete kuću, da odnese mušterijama predmete, koje je izradio sveti Josip, to su u selu zaista velike stvari! U čemu se nalazi slava Božja za mene? Učiti savjesno lekcije, slušati tiho predavanje, ići na jutarnju molitvu, ispunjavati pravila dnevnoga reda - velike stvari, zar ne? Ali da li su mi baš lagane? One zahtijevaju od mene i te kako veliki napor i ne smijem ih smatrati lakim. Čemu da sam sebi lažem?

Treba proširiti problem. Zar se veličina života cijeni prema veličini poslova, koje obavljamo? Žalosno bi bilo, kada bi netko bio osuđen da čini velike stvari radi lijepoga života. Tko bi bio sposoban za to? Od koga Bog traži u životu kreposti iznad prosječne?

Naš se život ne prosuđuje po našem radu, hvala Bogu, nego po nakanama s kojim ga obavljamo. Može se malom dušom obavljati velike poslove, kao na pr. dati iz taštine veliku milostinju, da nas ljudi poštuju, učiniti kakvo junačko djelo. Može se i protivno, vrlo velikom dušom obavljati sasvim male stvari, kao na pr. majka u svojoj obitelji može, ako ima veliku ljubav prema Bogu, dobi bezbrojne milosti za svoga sina svećenika ili bogoslova.

Ljubav prema Bogu, koja nas prožima u času kada radimo određuje naše zasluge.

Prema tome, nije važno, što je maleno, ono, što se od mene zahtijeva. Mogu steći najveću krepost u sasvim sitnom poslu.

Ako dakle ispunjavam i najneznatnije zahtjeve pravila sa žarom svetog Alojzija Gonzage, ako stavljam istu ljubav u najmanji svoj čin - govorio je o.de Foucauld - kao da idem na mučeništvo, moj život stiče vrhunac zasluga.

Ako pobuđujem u ovom času, kao što je želja sv. Terezije od Djeteta Isusa, zajedničku ljubav sviju mučenika, sviju djevica, sviju ispovjedalaca, stičem zaslugu jednaku mučeničkoj, djevičanskoj i ispovjedničkoj.

Život je lijep. Treba ga samo razumjeti i prihvatiti, kad smo ga razumjeli.

+

+ +

21. siječnja

USPJEH

Ispjeh ima prednosti i nedostataka.

DOBRA STRANA: Potiče aktivnost. Nismo znali koliko vrijedi naš rad. Sada znamo. Pitali smo, da li je naš predosjećaj o vrijednosti djela stvaran, sada nema sumnje. Činjenice pokazuju da smo se imali pravo nadati, i ponositi se svojom nezapaženom sposobnošću.

Druge prednosti. Uspjeh donosi povjerenje i snagu. Imat ćemo za buduće obveze više hrabrosti, jer smo iskusili, da smo dobro radili i da je publika dala priznanje.

LOŠA JE STRANA USPJEHA, što pojačava sebeljublje. Uživamo u priznanju, koje nam donosi uspjeh, što je najbolji način da ga izgubimo.

Treba uvidjeti dargocjenu korist neuspjeha.

Ako čovjek nije strpljiv, neuspjeh ga razočarava i oduzima mu kad kada hrabrost zauvijek, a može, ako se trudi, podvostručiti ili podeseterostručiti napor i time postići vidne uspjehe.

Neuspjeh je kao i uspjeh mač s dvostrukom oštricom. On može donijeti povrijeđenu taštinu, koja se nikad više ne će javiti i tražiti u njoj nerad, jer se smatra žrtvom. Može poslužiti i kao unutarnje napredovanje noseći smrtni udarac sebeljublju i pobudivši duhovne snage doći do stečene poniznosti i života slobode Božje s nutarnjim pročišćavanjem.

Gospodine Isuse, koji si htio na zemlji okruniti svoj život očitim i strahovitim neuspjehom, daj, da se izdignem iznad neuspjeha i uspjeha. Ako vidiš da sam dovoljno jak, povedi me putevima poniznosti, da je znadem uvijek prihvaćati; ako vidiš da mi je potrebno ohrabrenje uspjeha, učini, da se zbog toga ne uzoholim. Za mene je važna samo jedna stvar: da se slavi Tvoje ime. Ja nisam vrijedan spomena.

Dajem Ti unaprijed sve moje jadne uspjehe: uspjehe u školi, uspjehe u apostolatu; dajem ti unaprijed sve svoje neuspjehe: u ispitima, u propovijedanju, u službi. Nastojat ću iz dna duše i zbog dužnosti, da ništa ne zanemarim, štogod se dogodilo, da bih bio dobro sredstvo u Tvo

jim rukama. Želim služiti i to mi je jedina želja, a za nagradu ne pitam.

Isuse, slavni Kralju neuspjeha, pomozi mi, da poradi Tebe gospodarim i uspjesima. To ovisi o Tebi. I Ti, Marijo, isprosi mi ove dvije velike kreposti. Čednost, kad mi sve polazi za rukom i nepokolebivu ustrajnost, kad ništa ne ide, kad su moji napori bezuspješni i da ne bježim od toga.

\+

\+ \+

22. siječnja

SKROVITI ŽIVOT

Skroviti je život potreban svećeniku u svako doba, ali se osobito zahtijeva na početku.

P. Monsabré je rekao u svojoj konferenciji o Isusu radniku: "Pripreme moraju biti tim duže, marljivije i svetije, što je služba plemenitija, opsežnija i uzvišenija."

Papa Pijo XI. primivši u audijenciju sestre milosrdnice povodom proglašenja svetom Katarine Labouré nije naglasio apostolsku stranu zvanja sestara sv. Vinka, nego najveću potrebu našeg vremena, kako se on sam izrazio. Evo njegovih riječi:

"Izgleda, da se čitav život danas sastoji u izvanjskim pojavama. Izgledaju nam daleka vremena mirnih i sabranih života. Javnost je zaista karakteristika našeg vremena. Ipak je za kršćanski život potreban skroviti život. Blago, koje vi nosite, kao što je: čistoća, dostojanstvo, kršćanska ljubav, molitva, milosti, život s Bogom i Isusom, ne može se njetiti osim u skrovitosti. Istina, može doći vrijeme, kada će trebati to blago pokazati i naizvan. Radi časti Krista Otkupitelja, ali se redovito blago drži pod ključem, skriveno."

Kardinal Mercier dao je bogoslovima tom prilikom sličnu pouku rekavši:

"Mladi su kapelani zanosno revni, kad se radi o širenju kakvog pokreta, kao što su sindikalni pokret, Pokret protiv alkohola; Liturgijski pokret; organiziranje hodočašća ili izleta; ali su hladni i neraspoloženi, kad se radi o pokretima, koji ne pridonose sebeljublju ni taštini. Sigurno je, moji dragi prijatelji, da se metode u revnosti moraju prilagoditi vremenu i prilikama i ja sam vam savjetovao da poput sv. Bernarda ravnodušno prelazite preko mišljenja onih, koji vas osuđuju zbog toga, što idete starim utrenicima, ali postoji u apostolskom žaru jedna mjera požrtvovno

sti, koja je potrebna svim vjekovima i svim prilikama. To nam je zapovjedio sam Gospodin i apostoli potvrdili: molitva, sabranost, pokora, briga za djecu, bolesnike, grešnike i ispunjajući tu službu potreban je duh osobnog samoodricanja, želja za radom, ne zato, da vas vide i da vam se dive ljudi, nego da slavite svog Oca, koji vidi u tajnosti i koji će vas nagraditi. Ako se zanesete ludošću, da radite samo za ljudsku plaću, ljudi će vas i nagraditi, a On će o vama reći: "Recepe-run mercedem suam, vani vanam." - Primili su svoju plaću,...."

Nikad nije suvišno razmišljati o takvim tekstovima, osobito ne ću nikada previše razmatrati o pouci, koju mi daje naš Gospodin u Nazaretu. Zarko želim raditi, htio bih, da sam već u borbi, zauzet službom, zaduben u posao. Strpljivost! Ima vremena za sve i kad ne bih znao ublažiti svoju želju, dogodilo bi se u vrijeme rada, da bi moja revnost bila kržljava, nedovoljna i nerazborita, bez uporišta, koje se može steći samo u skrovitom životu, ako ga prihvaćamo i proživljavamo onako kako treba.

+

+ +

23. siječnja

OTMJENOST

Naša epoha ima svoje obilježje ; i nije joj glavna karakteristika otmjenost. Radije bismo rekli, da je obratno. Nezgodne navike, sumnjiv rječnik često puta i više nego sumnjiv.

Kadkada pod izlikom, da će učiniti više dobra, kod takovog bogoslova, a kasnije i takovog svećenika, opažamo pomanjkanje dostojanstva. Običaj, da svojim kolegama govori "ti" zavodi ga kadkada na nepoštivanje hijerarhije i dogodit će se, da će kadkada govoriti profesorima, poglavarima, pa čak i biskupu s neviđenim nehajem i potpunim zaboravom najosnovnijeg poštovanja.

To još nije afektacija, kaćiperstvo, usiljenost; ne radi se o glumi i zaslijepljivanju. Ali to najviše odaje prostotu, slab odgoj, neumjesnu familijarnost.

Vulgaran znači "onaj, koji je prost", kao iz krda. Kasnije ću kao svećenik biti otmjen. Svakako ne smije biti u mojem ponašanju neumjesne nadutosti, ali neka finija značajka svjedoči, da se čovjek razlikuje od "običnog". Prema tome ne smijem se služiti prostim izrazima, prostim navikama, moram izbaciti iz

svog rječnika sumnjive riječi i "masne"izraze. Ako mislim, da ću time nešto značiti varam se. Čak i oni, koji se ponašaju vrlo slobodno, sablažnjuju se, kad vide da se neki "crnomantijaši" ponašaju kao i oni.

To je vrlo često samo pitanje odgoja. Ne smijem osuđivati sredinu u kojoj živim, ali ipak mogu ustrajnim naporom ispraviti ono, što mi možda nije bilo dano. Uostalom, u u nekim siromašnim krugovima često je prirođena otmjenost vrlo velika. Može čovjek imati prljave cipele,prljave od zemlje, držati ručice pluga i uza sve to imati finu dušu,ponašati se bez ikakvih prostota i posjedovati rječnik, kojemu se ne može ništa prigovoriti. Događa se naprotiv u nekim viđenijim krugovima, gdje sreća cvjeta, da ima vulgarnosti i vrlo odvratnih prostih navika.

Kakogod bilo, treba znati da zajednički život za vrijeme studija pomaže razvoju dosta nezgodnog ambijenta. Treba uvijek nastojati oplemenivati sredinu, bdjeti nad sobom, bezuvjetno izbaciti neke izraze i usklike. Radit ću u službi Riječi , stoga ne smijem unaprijed posvjetovnjačiti svoje usne, jer ću na oltaru i u sakramentima zamjenjivati Isusa Krista. Neka moje navike, moje

ponašanje, čitava moja osoba bude "Kristova", već sada dostojna uloge, koju ću imati kasnije.

U molitvi, koju je sastavila Crkva za blagoslov reverende ima ovaj jaki izraz: "Conversationes sancta tibi agnoscantur esse dicati. - Neka se po njihovoj svetosti, Isuse, prepozna, da su posvećeni za Tvoju službu." Conversatio ovdje ne znači "konverzacija", nego ponašanje, uobičajeni način života. Nosim crkveno odijelo. Moram se i vladati kao crkvena osoba. To je potrebno ne samo zbog osobnog dostojanstva,nego i iz želje za apostolatom i isto tako zbog obzira na svetu ulogu,koju ću kasnije obavljati.

✣

✣ ✣

24. siječnja

TIBI ET DOCTRINAE

Sveti Pavao, htijući dati Timoteju veliko pravilo, kojega se treba pridržavati u svojoj službi, govori mu: Attende tibi et doctrinae. Trebaš imati dvostruko zanimanje:za se i za svoje vjernike. "I kako da ne gledamo u toj napomeni uputu o hijerarhiji dužnosti. Tibi - za sebe, a zatim i samo zatim - doctrinae,briga za druge.

Ali bismo mi rekli da to sv. Pavao nije imao sasvim pred očima. Vi dajete hijerarhijski smisao njegovim riječima, kako on nije ni mislio.

Da li je to sigurno? Zar nisu i apostoli govorili slično: "Nos autem orationi et ministerio verbi instantes erimus. - A mi ćemo uživati u molitvi i propovijedanju". Molitva je na prvom mjestu.

Ne gledajući na naš konkretni slučaj, Isus je točno rekao: " Što vrijedi čovjeku, da osvoji čitav svemir, ako izgubi dušu? i ako i ne ide tako daleko, da bi izgubio dušu, on umanjuje duhovni život svoje duše.

Svi se moralisti slažu da je naša prva dužnost vlastito posvećenje i da, ako ne bismo mogli posvetiti sebe radeći oko posvećenja bližnjega, moramo bezuvjetno napustiti brigu za bližnjega, pa da sve svoje brige usredotočimo na krepost ljubavi i posvećenje nas samih.

Drugim riječima dužnost našeg vlastitog posvećenja mora biti uvijek prva i, ako bi se dogodilo, da kakva izvanredna potreba bližnjega potiskuje naše pobožne vježbe, ne bismo se smjeli prebrzo na to odlučiti. "Ne činimo toliko za svoju dušu, kao što znamo činiti za tijelo" kaže

jedan auktor (P.Judde). Ako je na pr. morala biti odgođena naša molitva radi nepredviđene potrebe u službi, ne treba propustiti koju drugu priliku, da obavimo svoju molitvu, jednako kao što ručamo u dva sata, ako nismo mogli u podne.

Predpostavimo, da se i ne radi o šteti moje duše, ipak treba gledati da bližnjega ne istisne ništa od mojih napora oko mojeg vlastitog posvećenja, jer, gdje sakramenat djeluje ex opere operato, rad na dušama je mnogo uspješniji, budući da je povezano sredstvo s izvorom milosti.

Treba još zapamtiti sv. Pavla Timoteju i da je za mene u ovaj čas potrebno produbiti nauku.

Nikada ne ću imati bolje prilike za to produbljivanje. Moram se na to dati svim silama.

Želim pstajati svakim danom svetiji i upućeniji u svetim znanostima, koje će mi trebati u službi. Takav mora biti moj ideal: Tibi et doctrinae".

+

+ +

25. siječnja

SVETI PAVAO...(I.)

Duša je tim bogatija, što stiče više oprečnih obilježja:

1. Pravi rodoljub, Pavao će ipak pisati o širokim univerzalističkim osjećajima. Namjesniku, koji pita za njegovo ime, odgovorit će:"Savao iz Tarsa, Hebrejin, sin Hebreja, rimski građanin." (Act 21,25-29). A tribunu Liziji u Jeruzalemu: "Ja sam Židov iz Tarsa u Ciliciji, građanin grada, koji nije baš bez ugleda."(Act 21,38). Ali nema uskogrudnosti u tom patriotizmu, koji on propovijeda, ili točnije širi po ljubavi obuhvaćajući čitavi svijet i koji će veličanstveno služiti kao dokaz Učiteljeve zapovijedi: "Idite svim narodima!"

2. Sveti Pavao je učio u Gamalijelovoj Talmudskoj školi i stekao široku grčku kulturu, koja pomoću ljudske znanosti pripravlja put za znanost vječnih istina.

3. Pavao je čedan čovjek.On priznaje bez stida svoje pogreške,svoje fizičke nedostatke: žalac tijela ga muči; priznaje svoje duhovne nedostatke: on je nedonošče, najmanji od apostola, nedostojan tog imena,

jer je progonio Crkvu Božju (isp. 1 Cor 15,9). Ali on nć oklijeva reći svojih titula, kad ga slava Božja na to potiče. Kao građanin rimski ne dopušta, da ga šibaju: "Pozivam se na cara" radi postupka, na koji me osuđujete! Da bi potakao Agripu na obraćenje, koji je došao u Cezareju, Pavao mu nabraja milosti,koje je primio od Boga (isp. Ac 26,12-24) Isto tako postupa, da ohrabri Korinćane. Pet puta su ga šibali Židovi, tri puta Rimljani, jedamputa je bio kamenovan, doživio je tri brodoloma, proboravio je jedan dan i jednu noć kao brodolomac pod oceanom.Timoteju je rekao: "Dobar sam boj bojevao... Bog mi je spremio krunu"(isp. 2 Tim 4,6-9). Smatra li Pavao, da se Petar vara? S puno poštovanja, ali se odlučno on suprostavlja njemu u pitanju židovskih običaja, koji nisu bili obvezatni za pogane.

4. Ako je ikada bio na svijetu čovjek akcije, to je onda apostol Pavao. Već prije svoga obraćenja, (imao je 27 ili 30 godina), ne kloni se poslova, za koje smatra da ih je dužan obavljati po svom položaju i iz revnosti (isp.Ac 9,1-31). Kasnije, ništa ga ne zaustavlja, to dokazuju njegova tri velika putovanja.

Obilazi otoke, bregove, unutrašnjost zemalja, svagdje osniva zajednice, sanja o polasku u Rim, o osvajanju Španije...

On hoće ispitati čitav tada poznati svijet - Mediteransko područje - i pridobiti za Krista(isp. Rom 15,19-29). Kakva tajnovitost u svemu tome? Poslije svog obraćenja on, koji gori od revnosti, iščezava na tri godine u pustinji, da bi se tamo izgradio i molio. Nisu ga zastrašivala i najokrutnija mrtvljenja; on želi dopuniti ono, što manjka muci Isusa Krista. "Quoti - die morior! - Umirem svaki dan"(is 1 Cor 15,31). Diči se ranama (isp. Gal 6,37). I sanja o mučeništvu ; "Čeznem samo za jednom stvari .... za palmom, kamo me poziva Bog u Isusu Kristu." Neka mi ostale crte njegova karaktera ostanu za sutra.

Daj, veliki apostole, da se oduševim u dodiru s tvojom dušom. Moje će Sredozemlje biti moji prazni ci, moj dio župe ili gradske četvrti, moja obitelj; daj, da ovdje razvijem neke od tvojih glavnih osobina!

+

+ +

26. siječnja

SVETI PAVAO (II.)

Bio je pravi rodoljub, ali je za sve osjećao; obrazovan čovjek. On se znao okoristiti znanjem; čedan, ali ne oklijeva isticati svoje povlastice, kad to Bog traži; čovjek rada, koji je istovremeno veliki mistik. To su crte temperamenta, koje sam vidio juče u apostolovoj fizionomiji.

Mogu se nadodati mnoge druge. Kakvu je smionost, kadkada nečuvenu morao pokazivati taj veliki osvajač! Smionost pred događajima i opiranjima na zemlji. Smionost pred ljudima. Ništa ga ne straši, ostaje ponosan pred sucima, ali kakva mudrost, na pr. u Damasku, gdje se spušta u košari; pa u Jeruzalemu ili Solunu.

Najviše drži do nutarnjeg nadahnuća, do pokreta Duha Svetoga; na pr. kad je htio ići u Malu Aziju : Vetati sunt a Spiritu Sancto(Act 16, 5); kad je htio ići u Bitiniju: Non permisit eos spiritus Jesu(16,7 ib) u vrijeme pojave Makedonca u Troadi (ib 16,8), ili kad se oslobodio iz zatvora u Filipima. Božansko mu nadahnuće objavljuje "Misterij", da zna o ucjepljenju svih kršćana u Isusa Krista (isp. 2 Cor 12,2-4; Gal 1,12; Eph 3,3; Rom 16,25). On se ne

služi nadahnućem za igru ondje, gdje su dovoljna ljudska sredstva, pridržavajući se izreke: "Pomozi se i nebo će ti pomoći". Apolon sije, a Bog daje da raste. Pavao je brižno odabirao mjesta, gdje će naviještati Evanđelje, suradnike u svom poslu, s opreznošću prostorije za moljenje; ako koristi čuda, inače ne polaže na njih važnosti.

Bog zna, da li je on muževan; nikada se ne zaustavlja (Trkač na igralištu 1 Cor 9,19-27); grdi, kad je potrebno (O insensati Galatae! Zgoda o Elimasu, Ac 13,5-12); govori svakome otvoreno, poganskim sucima kao i lošim kršćanima. Antiohijski Židovi ne će ga slušati: "Vi biste najprije trebali slušati riječ Božju, ali budući da je vi odbijate smatrajući se nedostojnim, mi ćemo se uputiti neznabošcima" (Ac 13,46 - 51), otrese na njih prašinu sa svoje obuće; Korinćani odbijaju da ga čuju: "Neka vaša krv padne na vas, ja odlazim neznabošcima" (Ac 13,6), ali je osjetljiv i nježan, kad ga dobro primaju, zahvalan je, na pr. Galaćanima na dobrom prijemu, dobar je za nesretne na pr. za roba Onezima (vidi posl. Filemonu); zna naći ljubazne riječi - gotovo kao žena, kad govori novokrštenicima: " Neka je daleko od vas briga, mi smo po-

stali sasvim maleni među vama, kao što majka okuplja djecu svoju. Odani vam, htjeli smo vam dati s Evanđeljem čak i naš život, toliko ste nam dragi!" (1 Thes 2,7-12); ili još: "Ne pišem vam, da vas zbunim, nego da vas obavijestim kao svoju dragu djecu. Jer kad bisto imali i sto tisuća učitelja, da vas naučavaju o Kristu, imate samo jednog oca. A to sam ja, koji sam vas po Evanđelju rodio u Kristu" (1 Cor 4,14).

* * *

27. siječnja

SVETI IVAN ZLATOUSTI

Jedan od najčitanijih otaca u grčkoj Crkvi. Njegovi su roditelji bili kršćani srednjeg stanja, majka mu je ostala udovica s dvadeset godina. Prava Monika, posvećuje se brizi svog sina - samo s tom razlikom od Augustina - što će njen sin ostati uvijek vjeran.

Tada je bio običaj (Antiohija VI. stolj.), da se krste u starijoj dobi, Ivan ostaje katekumen do dvadesete goine. U gorljivosti novokrštenika, on sanja o pustinji, i unatoč molbama svoje majke polazi na brdo u samoću: četiri godine živi kao cenobita u jednom samostanu, dvije godine

kao anahoreta u jednoj pećini.
Nemam li ja, koji smatram svoju bogosloviju podugačkom ili koji bi želio, da ona bude otvorenija prema vanjskim zbivanjima, nemam li ovdje dobru lekciju: veliki se apostoli spremaju samo u samoći.

Ivan se vraća u Antiohiju, tu prima đakonat, zatim nakon šest godina postaje svećenik. Već mu je oko 40 godina, ako ovo nije zakašnjelo zvanje, to je bar zakašnjelo svećeništvo, ali kakva plodnost! Njegove su propovijedi od 386. do 398. postigle vrhunac.

Antiohija, nekadašnje uporište sv. Pavla, ima u vrijeme Zlatoustoga oko 200.000 stanovnika; bilo je puno kršćana, ali je broj škodio njihovoj kakvoći. Vjera nije u pitanju, nego moral i budni će se apostol dići protiv slabljenja katoličkog života.

Pri koncu 397. antiohijski je propovjednik izabran protiv svoje volje za cargradskog biskupa. Neki su ga oklevetali, ali on ostaje uporan pred caricom i zato ga osude u progonstvo. Umire 407., kad su ga vodili u mjesto, koje je udaljenije od Antiohije, toliko su se bojali i unatoč progonstvu, njegova utjecaja.

Trebalo se zaustaviti pokraj mučeničke kapelice i njegove su poslijednje riječi bile: "Slava Bogu za sve".

Ostao nam je od sv. Ivana Zlatoustog jedan traktat o djevičanstvu i njegovo remek djelo "Traktat o svećeništvu". Pisac je imao pravo govoriti, ako veliča, kao što dolikuje, dužnosti i veličini svećenika, on samo tumači ideal svoga života. Nije li se on dugo pripremao u pustinji za svoj teški život apostolata i nije li on unatoč svim smetnjama izvan i u Crkvi dozivao svima u pamet evanđeoske zapovijedi. Već 30 godina poslije njegove smrti vraćena mu je njegova čast i njegovi su ostaci bili prenešeni u Carigrad.

Razumijem potrebu spremanja za plodan život propovijedanja pomoću sretnog života u šutnji. Još druga pouka: Za uspješno propovijedanje i propovijedanje potrebno je do temelja poznavati ono, što moram naučavati. Nisam li primjetio: U pustinji istovremeno dok moli, budući Ivan Zlatousti radi; između vremena, kada ostavlja pustinju i postaje đakon on radi; između vremena, kada je postao đakon i kada je zaređen za svećenika proteklo je četiri godine i kroz te četiri godine on radi.

Prema tome treba raditi. Konačno ću zapamtiti riječ hrabrog apostola na samrti: "Slava Bogu na svemu!" Moram se uživjeti u život tišine, u život molitve, život velike ljubavi, u sve jaču i jaču želju, da Bogu uvijek dajem što veću slavu.

*

* *

28. siječnja

SVETI PAVAO(III.)

Još nisam iscrpio duševna bogatstva velikog apostola svetog Pavla. To je tako šarolik i čudnovato dubok svijet.

Treba zapamtiti oznaku njegove revnosti. Sveti je Pavao čudnovato poduzimljiv: "Iz grada u grad obaviještavao me Duh Sveti, da me čekaju nevolje (u Jeruzalemu), ali se ja ne brinem za to i ne tražim nikakvu nagradu u životu, nego samo da ispunim svoj put i poslanje, što mi je povjerio Gospodin Isus, da navješćujem Evanđelje i milost"(Ac 2o, 22-26). Nije nametljiv, odbija da ide u one krajeve, gdje drugi već propovijedaju. Imao bi pravo zahtijevati od vjernika, da ga uzdržavaju, ali to ne čini samo da može biti neovisan, jer se ne želi sputavati, a i zbog siromaštva: "Nisam ništa tražio od vas, piše on Efežanima, ni zlata, ni srebra, ni bilo šta. Vi znate, da su moje staračke ruke zarađivale namirnice za mene i za moje drugove"(Act 15,35).

Kao pravi psiholog apostol Pavao temeljito ispituje sebe i druge(svi su opisi u poslanicama opisi duše, a ništa nije načičkano), ali ga kritika nikako ne poražava; on ga vodi, učvršćuje njegove korake, ali ga ne paralizira.

Bio je čovjek bujnog lirizma i nevjerojatne topline osjećaja, to se očituje i njegovom poletnom stilu (na pr. poznati odlomak o ljubavi 1 Cor 13; zatim 1 Cor 1o; 1o,35-38; 2 Cor 6,1-18). Služi se sigurnom dijalektikom kao na pr. u odlomku, gdje dokazuje naše uskrsnuće kao povezano s uskrsnućem božanskog kneza Isusa (1 Cor 15,12-2o), ili još u raspravi na Areopagu (Ac 12,22). Tko je više od sv. Pavla posjedovao lijepih ideja. Dosta je pomisliti samo na njegov način izlaganja o ucjepljenju u Isusa Krista svih Kristovih udova.

O ličnom opisu ap. sv. Pavla ne znamo ništa i u mašti možemo zamisliti samo njegov moralni lik kao na pr. kip, što se nalazi u peristi

lu Bazilike sv. Pavla izvan zidova, gdje je apostol prikazan u obliku atlete, poput Mikelanđelovog Mojsija, s teškim mačem u ruci, kojim bi jedva mogao rukovati Karlo Veliki. Apokrifni spisi pisuju svetog Pavla kao "Čovjeka malog stasa, visoka čela, krivih nogu, svijetle puti, zalizanih brkova, orlovskog nosa, punog milosti.

Nije važno! Unatoč osrednjem stasu (čovjek od tri lakta, kaže sveti Hrizostom), koji je mlad oćelavio, Pavao će imati čudnu moć osjećanja. On će je svu upotrebiti u službi Kristovoj. - Christum et hunc crucifixum - i sve na dobro katolicizma.

Povjeravam ti veliki apostole, svoju bijedu, pomozi mi, da postanem kao i ti apostol, prema mjeri moje milosti!

+

+ +

29. siječnja

SVETI FRANJO SALEŠKI

Ovdje se ne želim sjetiti biskupa, glasovitog učitelja, niti apostola Chablais-a. Kasnije ću o tome razmatrati. Ali kako da zamislim mladog Franju?

Otmjen, pristojan, čednog ponašanja, povučen kao dobro odgojeno dijete, koje nikako nije napuštalo svoje obitelji, ali je bio posve spreman, da s razveseli, nikako na nezgodan način, bio je vrlo živahnog duha. Kad dolazi u Clermonov kolegij u Parizu, njegova se pobožnost, odnjegovana u obitelji, vrlo brzo razvija. Pod utjecajem učitelja navikava se na razmatranje i tako se prilagođava svim prilikama duhovnog života.

Njegov otac želi, da se on posveti pravu i filozofiji, određen je da proslavi obitelj, a nikako da ode u svećenički stalež, ali Bog ima svoje planove.

U povijesti sv. Franje Saleškog, što je napisao njegov nećak Karlo Augustin Saleški, i koja se prvi put pojavila 1634. ovako se priča:

Jedamput je doživio divnu zgodu na prolazu kroz šumu Sonnas, koja ga je potpuno odvratila od svjetovnog staleža. Njegov ga je konj, spotaknuvši se o grudu zemlje ili o žile drveća, zbacio dolje, a da ga nije povrijedio. Mač mu je spao s boka i na još veće čudo, ispao je iz korica te se složio s njima u obliku križa. To ga čudo nije baš jako zaprepastilo odmah, jer je s velikom oštrinom duha prosuđivao sve sretne

slučajeve, i nitko mu nije mogao predbaciti zbog kakvog praznovjerja. Ipak ga je zbunilo na ovom putovanju to, što mu se ista stvar dogodila još dva puta, a mač je uvijek pokazivao znak križa. Nije se mogao uzdržati, a da ne rekne gospodinu Deage-u, koji se jednako čudio tim događajima: "Bog ne želi, da prihvatim takav način života, kakav mi preporuča moj otac, a ja nemam za to volje..."

Mnogi historičari ne donose ovu zgodu, ali je Franjo Saleški dugovao svoje zvanje ne njoj, nego svome razmatranju, pri čemu ga je pomagala božanska milost. Izgledalo mu je lijepo biti svećenik; divio se i oduševljavao za duše. U svijetu su ga više mučile napasti nego u životu posvećenja.

Jednom zgodom u svom studentskom životu, osjetivši da ga privlači svijet, ušao je u crkvu sv. Stjepana i pokleknuo pred kalosnom Djevicom i vidio natpis na oltaru: Memorare. Franjo moli: Bože, ako Te moram mrziti u vječnosti, daj da Te barem u ovom životu ljubim."

Tako su prošli dani mračnog pesimizma. Zatim počinje život u veselju i ljubavi i uskoro u vrlo plodnom apostolatu.

* * *

30. siječnja

RAZBORITOST

Postoji razboritost tijela i krvi, koja proizlazi iz nutarnje težnje za nedoličnim ograničavanjem naše revnosti zbog ljudskih razloga, i razboritost, prava od bogoslovske kreposti, koja je duhovna razboritost. Mudra opreznost, da ne pretjeramo u vršenju kreposti i to nipošto iz slabosti, nego iz mudrosti, jer moramo silama, koje nam je dao Bog, plodno djelovati, prilagodivši se njegovim namjerama, a ne našim ludostima i pretjerivanjima.

Mnoge duše izvanredne plemenitosti smatraju tu krepost razboritosti teško ostvarljivom u njihovoj revnosti. Nailazimo na primjere: "Ne znam, govorio je sveti Franjo Saleški, što mi je učinila krepost razboritosti i, ako je i ljubim, to je samo zbog potrebe, jer je ona so i luč života."

Franjo je Saleški šaljivo obilježio istovremeno i svoj apostolski žar i svoju podložnost zahtjevima razboritosti.

"So i luč života." Neslana se hrana brzo pokvari, krepost, kod koje je nema razboritosti, lagano slabi.

Osjećamo se potaknuti na molitvu:

Neka mi nitko više ne spominje drugih stvari! Čemu zapravo učenje, jer znanje ne obraća, nego jedinstvo s Bogom." Umjesto rada, odajemo se molitvi, čitanju duhovnog štiva, zanemarujemo svoju glavnu dužnost, a to je pomanjkanje razboritosti.

U svom bogoslovskom životu ne smijem se ravnati samo po ljudskoj razboritosti, prednost ima samo nadnaravna razboritost. Kasnije ću trebati u radu s dušama tu nadnaravnu razboritost i zbog uspjeha u apostolatu moram je sada steći.

Marijo, koju u litanijama nazivamo Djevicom premudrom, nauči me ovoj glavnoj kreposti, koja upravlja svim ostalim. Ti, koja si bila uzor mudrosti - Sedes Sapientiae - isprosi mi sređenost, ravnotežu. Virgo prudentissima, uskladi u meni plemenitost i mir, mladu dušu i zrelost. Kasnije ću postati svećenik, t.j. netko, tko može biti mlad, ali čije duhovno iskustvo mora biti kao u mudraca. Daj, da na Tvoj zagovor stekнem nešto od Tvoje nebeske mudrosti i Tvoje duhovne razboritosti.

+

+ +

31. siječnja

SVETI IVAN BOSKO

Jednog dana 1883. prolazio je Francuskom neki talijanski svećenik. "Malen čovjek, jednostavna duha, bez afektacije i fraziranja". On izaziva na svom putu neopisivo oduševljenje. U Lyonu kočijaš, koji ga je vozio kroz stisku naroda putem, je rekao: "Više vrijedi vući đavla, nego sveca!" U Parizu se nikada nije vidjelo slično mnoštvo još od dolaska Pija VII.; ljudi hoće vidjeti sveca, poljubiti njegovu reverendu i slušati ga. Riječ je o Don Bosku.

Čemu ta svečeva popularnost? Jer je po riječima pape Pija XI. nadnaravno u njemu postalo skoro naravno, ne samo u tom smislu, što je rukovodio božanskim stvarima kao da se igra, nego u tom smislu, što je nadnaravno bilo u njemu tako duboko ukorijenjeno, da je izgledalo kao sastavni dio njegove naravi.

Kao mladić imao je ovakav san: "Mnoštvo se djece guralo i galamilo na ulazu u njegovu kuću, u prvi mah htio ih je energično potjerati, ali je jedan glas rekao: "Ne, bez surovosti! Treba se služiti blagošću, ako želiš postići njihovo prijateljstvo" i dodao je: "Uzmi svoj štap i

vodi ih na livadu. Razumjet ćeš ovo kasnije." Čitav je njegov život bio ispunjen brigom za dječake, kojima se posvetio.

U desetoj godini "otkrio" ga je jedan svećenik i on mu povjerava svoju želju za svećeništvom. "Zašto želiš postati svećenik?" - Da privučem k sebi djecu, da ih poučim u vjeri i da ih spriječim od kvarenja.

Da bi postigao svoje zvanje, prihvaća mjesto sluge, pere tanjure i koji puta pomaže kuhati.

S nekoliko dječaka, koje je pokupio po zabitnim uličicama, osnovao je malo neobično društvo "Vesela družina" ili "Društvo Dell-alegria: Prva im je dužnost bila čuvati se prljavih razgovora, a druga biti veseo.

Na dan ređenja majka mu je rekla: "Sinko zapamti ovo: Početi čitati Misu znači početi trpjeti." Sve što su zadavali njegovi dječaci, zna samo Bog i kakvih je imao novčanih poteškoća, da im nađe prikladna mjesta! Njegov je veliki princip: "Odgojitelj se mora umiješati u sav život svojih učenika." Mogu zamisliti nezgode, koje to nanosi.

Njegova je revnost bila aktivna, još više revnost uronjena u molitvu: "Živio sam s njim 25 godina i uvijek

sam ga vidio u molitvi" rekao je čovjek, koji ga je obično posluživao. Sjedinjenje s Bogom u njegovom životu nadilazi njegov apostolski sjaj u djelovanju, odakle izlazi njegova plodnost.

Veliki apostole djeco, nauči me, da se posvetim mladeži, katehiziranju, đacima, mladim radnicima, poletnim dušama i svemu, što se od mene bude tražilo, već prema prilikama. Daj, da se oduševim za tu lijepu ulogu, osobito da produbljujem svoju revnost žarkom molitvom. Amen.

+

+ +

V E L J A Č A

1. veljače

RAD U VINOGRADU

"Idite i vi u moj vinograd!"

Kraljevstvo je nebesko slično gospodaru, koji je izašao rano u jutro, da najmi radnike za svoj vinograd." Više puta u toku dana on izlazi, da traži radnike: Rano u jutro, zatim oko treće ure, šeste i devete. I navečer je on tamo, traži ljude. Posao je hitan, nedostaju radnici. Svima upućuje isti poziv: "Idite i vi raditi u moj vinograd."

Učitelj me je našao na putu. Da li u zoru ili kad je sunce bilo već odskočilo? Pozvao me je: "Nema radnika u vinogradu, popuni taj manjak. Idi na posao! Pođi na rad! Možda će posao biti težak, ništa zato ja ću biti s tobom."

Zamolio sam Isusove namjesnike, da i mene prime: "Uzmite me! Evo moje ruke, moje duše, čitavo moje biće. Primite me. Odredite mi jedno mjesto u polju!"

To će mjesto biti Božja volja. Moram se što bolje spremati za svoju službu. Čemu tražiti, da budem primljen na rad u vinogradu, ako, kad sam već jednom na poslu, nisam sposoban ni za što; bilo zbog moje lijenosti i nesposobnosti, bilo zbog nedostatka kreposti.

Istina, nema svećenika; žeteoci su malobrojni. Ipak uviđavni ljudi smatraju, da se manjak svećenika više očituje u kvaliteti, nego u kvantiteti. Drugim riječima broj svećenika..., pa čak i umanjen, koje posjeduje Crkva, bio bi dovoljan za posao, kad bi svi svećenici bili sveci.

Ja ne moram o tome raspravljati niti prosuđivati svećenike, koji su već u pastvi. Poznajem ih, koji su pravi sveci i moja je želja, da ih

kasnije slijedim. Ja se sada moram pitati, da li iskorištavam kako Bog zapovijeda milosti, kojima me obasipa za vrijeme moje bogoslovske izgradnje.

Pobožni kadinal Mercier ovako se molio Bogu: "Daj nam svećenika, koji će biti anđeli čistoće, sasvim ponizni; daj nam serafina svete ljubavi, požrtvovne heroje, apostole Tvoje slave; ljude, koji će spašavati i posvećivati duše."

Moram se ispitati u svakoj od ovih kreposti. Da li ih posjedujem? Da li ih posjedujem u dovoljnoj mjeri? Da li ih nastojim steći?

Kardinal Mercier nastavlja: "Daj, Gospodine, da se samo oni, koje Ti pozivaš, uspnu do svetišta; rasvijetli učitelje i odgojitelje, koji se brinu za svećenička zvanja; Ti ih vodi u izboru, da propuste samo izabrane pastire." Da li ée se prevariti oni, koji me pozovu na rećenje? Ako postoji mogućnost da kasnije izdam Crkvu ili da postanem ne loš, nego osrednji svećenik - bit ću jedan od onih mlakih, koji izazivaju Božju srdžbu - molim Te, dobri Bože, sačuvaj me od toga!"

+
+ +

KNJIŽNICA ZAGREB DOMINIKANSKO SAMOSTANE

2. veljače

SVIJEĆNICA

Zapamtimo dvije misli: Čekanje i svjetlost.

ČEKANJE. Sveto Pismo bilježi o starcu Simeonu i proročici Ani, da su primili objavu od Duha Svetoga, da ne će okusiti smrti prije nego vide Spasenje Božje.

Oni čekaju sa sigurnošću, znaju, da će prije svoje smrti vidjeti Mesiju! Kakva razlika s obzirom na nas! Sigurno je, da mi čekamo dolazak utjelovljene Riječi na zemlju. To se dogodilo već davno. Ali kolika bi bila sreća, kad bismo mogli vidjeti, da je dolazak utjelovljene riječi konačno donio svoje plodove i da se počinje ostvarivati Kraljevstvo Božje. Nažalost, mi ćemo okusiti smrt, prije nego vidimo Spasenje Božje. Kršćanstvo treba još djelovati. Radit ću čitav život kao svećenik i morat ću priznati sam sebi na koncu, da je ono, što sam ja učinio ili ništa ili vrlo malo od onoga, što sam trebao učiniti.

Da li je to sigurno? A konačno, tko je siguran u želje? Čeznuti za proširenjem kraljevstva Božjeg, zar to nije lijep čin ljubavi? Tko može osporiti vrijednost jednog čina ljubavi u proširenju Kraljevstva Bo -

žjeg! Možda ja ne ću vidjeti pobjedu kršćanstva. Ali nije li Crkva ovdje na zemlji uvijek u borbi? Ja sanjam o konačnom uspjehu, a poslije toga ćemo moći mirno skrstiti ruke. Problem nije u tome. Treba željeti žarko da dođe kraljevstvo Božje. Treba raditi svim silama da ono ne zakasni. Zatim treba živjeti i umrijeti u miru. Vječni Bog ima svoje planove. Po njima će moj život biti plodan.

SVJETLOST. Viderunt oculi mei Lumen... Lumen ad revelationem gentium... - I vidjele su oči moje Svijetlo... Svijetlo da rasvijetli neznabošce... Isus će često puta za vrijeme svog javnog života prikazivati sebe pod simbolom svijetla. Ego lux - Ja sam svijetlo. Ego veritas - Ja sam istina.

Nisam li ja u sjemeništu, za to, da, istovremeno dok razvijam u sebi žeđ za kraljevstvom Božjim, stičem i najdublje poznavanje Krista. Dane su mi dragocjene godine, Da se povežem sa Svjetlošću, da ispitam Istinu. Bio bih nesretnik, kad bih se igrao sa Svjetlošću i kad bih gubio svoje vrijeme umjesto rada i duhovnog napretka.

Morat ću pokazivati svijetu tu Svjetlost. Kao novi Simeon u mnoštvu

morat ću tumačiti ljudima, gdje je Istina, što je Istina, kako treba ići prema Svijetlu. Trebao bih to usvojiti u što većoj mjeri, da bih kasnije mogao u datom času predati svojim vjernicima.

Marijo, daj, da prijeđe u moju dušu nešto od Tvoje gorljive požrtvovnosti, razvij u meni žeđu za spasenjem svijeta, daj, da upoznam Isusa, da bih ga mogao pokazivati drugima, tako, da svi u njemu prepoznaju Svijetlo Izraelovo.

+

* +

3. veljače

SVJETIONIK

Isus je bio Lumen ad revelatio nem gentium - Svijetlo da rasvijetli neznabošce.

I ja moram to biti.

Moje zvanje nije takvo zvanje, koje bi bilo odijeljeno od javnosti. Ja ne ću biti kao kakav redovnik u svojoj ćeliji, nevidljiv u očima svijeta. Bit ću u svojem svetištu kao u kakvom izlogu. Svo će moji župljani znati do u sitnice kako živim i što radim. Ako učinim nešto nedopušteno, svi će znati moje djelo, stoga se moram naviknuti, da živim poput svjetionika. Sve će u meni biti javno, morat ću propovijedati Svijetlo, da rasvijetli neznabošce, Lux mundi - Svijetlo svijeta. Moja će me služba staviti pod budno promatranje, kao što su i Isusa gledali i nikako se nije mogao sakriti znatiželjnim pogledima.

Da li sam ja već sada propovjednik? Ne kakva nametljiva osoba, koja želi da poraste u tuđim očima, nego uzor, ogledalo drugima, živa propovijed?

Čitavo bi moje biće moralo propovijedati Evanđelje i pokazivati Isusa Krista, poticati ljude, da ga bolje uzljube. Trebalo bi da oni, s kojima živim, reknu, kad me vide: "Evo Krista! Evo slike i dvojnika Spasitelja Isusa! Evo pravog vjesnika dobre vijesti, pravog propovjednika spasenja!"

Svjetlost svetog života kasnije će daleko više obraćati ljude, poticati na dobar život i da budu dobri kršćani, nego moja govornička vještina. Sada bi bilo besplodno propovijedati riječima svojoj braći; sredina u kojoj živim nije prikladna za taku vrstu apostolata. Točno vršenje dužnosti privlači ljude na pobožnost; sveta duša potiče samom svojom svetošću, a da ništa posebno ne govori niti čini. To bi morao bi

ti moj način izražavanja u bogosloviji. Bez sumnje je, ako mogu s braćom govoriti o Bogu, ne trebam to izbjegavati, bez oklijevanja ili ljudskog stida ili lažne razboritosti. Ali ponajčešće moram čuvati za sebe svoje nutarnje stvari, da se ne vide iz vana. Virtus de illo exibat, - Snaga je izlazila iz njega, - et sanabat omnes, - i ozdravljala sve, koji su mu se približavali.

Moram u tome biti sličan našem Gospodinu. Neka nitko ne ode od mene, a da ne poželi biti bolji. Ja uopće to ne moram znati, ali neka bude. Moram posjedovati bogat unutarnji život. Daruj mi ga Isuse! Daj, da budem kao o. de Foucauld, o kojemu je govorio neki kapetan, koji ga je dobro poznavao u Africi: "On nam nije morao propovijedati, sama je njegova prisutnost činila dobro.... Nitko nije nasljedovao Isusa Krista kao on. Vidjevši njega, čovjek bi rekao, da vidi Krista."

+

+ +

4. veljače

OVAJ ČAS

Kako bi život bio lagan, kad bismo se uvijek pridržavali riječi našega Gospodina: "Dosta je svakom danu njegova zla" (Mt 6,34).

U stvari, nezadovoljni, što imamo svakodnevne križeve, opterećujemo se, onima iz prošlosti ili budućnosti. Jedna od glavnih zapreka nutarnjeg života je pomanjkanje mira. Nikada se ne zaokupljamo samo dotičnim momentom. Strepimo i nad onim, što smo doživjeli, i što ćemo doživjeti, nad onim, što bi nam se moglo dogoditi. Preuveličavamo dosadašnje poteškoće i strepimo pred budućim. To nas obeshrabruje.

Rijetke su duše, koje se predaju Providnosti, i koje imaju poznato geslo Pija X.: "Bog će se za to pobrinuti." Ne trebamo li propustiti nešto i Gospodinu? "Tražite Boga u sebi. Budite Božje odmaralište, i Bog će biti vaše," govorila je jedna velika duša, majka Marija od Isusa, utemeljiteljica "Družbe Marije Pokornice."

Kakova tajna! Prošlost treba prepustiti milosrđu, a budućnost Providnosti, sadašnjost Ljubavi. Bog od nas traži samo ovo: da ga potpuno

ljubimo vršeći svoju dužnost ovoga časa, u svom naporu, svom veselju i svojim trpljenjima; da se na to dadnemo svom snagom svoje duše; da je otvorimo milosti, koja dolazi otvoreno; da izgradimo svoju dušu u poslušnu i radinu. "Moramo biti potpuno vjerni činu ljubavi, da bi svakom milošću... i postigli njegovu slavu (što je više moguće)"(Consummata).

Vrlo malo razmišljamo. Sanjamo, što bi mogli učiniti za Gospodina, što ćemo učiniti, a zaboravljamo neizmjernu ljubav, koja zahtijeva, da ovoga časa iskoristimo sve, da se napunimo njome. Sjetimo se Dehivalove misli: "Isuse,uđi u dubinu mojega srca, daj mi, da proživljavam potpuno ovaj čas Tvojom vječnom ljubavlju.

Otac de Caussade je lijepo u svojoj knjižici o "Predanju u božansku Providnost": "Sadašnji je čas uvijek pun neizmjernog blaga, on sadrži više nego i mislite. Treba ga samo gledati očima vjere. Naći ćete u njemu blago, samo treba vjerovati. To se isto tako vidi i po ljubavi; što srce više ljubi, više želi, a što više želi, više nalazi. Božanska nam se volja čini kao utvrda, koju ne može oslabiti naše srce. Sveci su svih vremena imali samo jednu

tajnu, a ta je, da su radili ono, što je Bog trenutno od njih zahtijevao. Jedina dužnost je u tome, da ispunimo sadašnji čas."

Sveti je Bernard govorio papi Eugenu III. "Molim te, čuvaj svoju slobodu, svoju sigurnost, svoju dušu - Esto liber quaeso, esto tutus, esto tuus."

Kasnije će biti vrijeme da mislim na druge stvari. Dosta je svakom danu njegova zla. Treba prije imati, a onda davati. Moram se posvetiti, da bih kasnije mogao posvećivati druge.

\+
\+ \+

5. veljače

NOBIS QUOQUE PECCATORIBUS

Čistoća nije sve. Priča se o nekim sestrama: "Čiste kao anđeli, a ohole kao đavli." Bog zazire jednako od svećenikove uobraženosti, kao i od nečistoće. Dva raspoloženja izazivaju u njemu krajnju oprečnost. Obećao je puno milosti poniznima i puno poniženja oholima.

Crkva uostalom stalno podsjeća svećenika na njegovu bijedu za vrijeme prinošenja svete Mise. Na podnožju oltara: Confiteor. Poniženje i oproštenje zajedno. Uspinjući se na oltar: Gospodine uzmi od mene moja bezakonja, da budem dostojan či-

čista srca ući u svetinju nad svetinjama." Isto tako izražava u molitvi, dok ljubi oltar. Nije li "Kyrie" devet puta ponovljena molitva grešnikova? U "Gloria" se još nalazi molba za oproštenje: "Jagnjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se." Sveta se hostija prinosi za moje bezbrojne grijehe, uvrede i nemarnosti, "srca skrušena i ponižena". U sredini žrtve Bog djeluje i govori; nije po srijedi svećenikova osoba: "Ovo je moje tijelo." To nije njegovo ljudsko tijelo. On je samo ništica. Krist govori. Prije završetka kanona svećenik se ponovno udara u prsa: "... i nama grešnicima." To, što činim i razmatram samo mi zornije predočuje moju bijedu. Što sam bliže Tebi, više me poražava moje ništavilo. Moja je utjeha, da mislim na blago, koje držim u svojim rukama i koje prinosim vrhovnom veličanstvu. "Po njemu, u njemu i s njime neka Ti bude slava." U Očenašu, u Libera nos, u Agnus Dei, u Pričesnim molitvama, uvijek se nalazi ista misao o poniznosti, koja iznosi naše pogreške. "Bože ne gledaj na moje grijehe, nego na vjeru svoje Crkve." To još odjekuje u "Domine non sum dignus", "Confiteoru" i sve do posljednje molitve: "Primi sveta Trojice ovu žrtvu, koju sam ja, nedostojni sluga Tvoj prinio..." Od pape Pija X. sve se naše privatne Mise završavaju sa zazivom milosrđa srcu Isusovu. Ako ovo dobro pogledamo, nije li glavna misao u sv. Misi poniznost, a zatim žrtva.

Da li je sv. Misa za mene škola poniznosti, i izvor poniznosti, usudio bih se reći hrana poniznosti?

Koliku zabunu mora izazvati u vjernoj i pobožnoj duši ova surad-nja s Presvetim Trojstvom u tako svetom činu! Sveti Petar nije mogao podnijeti Isusa uza se (Jo 13,6-7). Ne će li se Gospodin mnogo više poniziti, ako se bude služio mojom osobom, da ovjekovječi Golgotsku žrtvu? Prepustit će se mojim rukama. Povjerit će se meni. Kakovim rukama, kome? Moram se ispitati, da li se približujem oltaru s pravom poniznošću i treba da od sada prisustvujem svakoj svetoj Misi onakvim osjećajima, kakovima ću je kasnije morati služiti.

⁂

6. veljače

NAKAZA

Kardinal Mercier napisao je: "Koliko su me puta ljudi nazvali a i ja sam sebe: Sacerdos, alter Christus. Ja sam svećenik, drugi Krist. Danas se pitam, ako sam drugi Krist, sliči li moj život Kristovom ili je do sada bio samo njegova nakaza?

Krist je bio dobrovoljno siromašan, čovjek boli, poslušan do smrti, do smrti na križu. A ja sam se smjestio u blagostanju i udobnosti, pun sam samoga sebe i svoje glupe neovisnosti.

Ako želim biti razuman, postat ću takav samo po milosti Božjoj. Ne smijem biti samo napola svećenik. Ne želim biti prepušten Kristovu svećeništvu da uživam samo njegovo dostojanstvo, a da ne ispunjavam obveze.

Ako je ovako čedno mogao govoriti kardinal Mercier, koji je bio veliki prijatelj s Bogom, što da onda kažem ja?

Bog mi je svjedok da sam ušavši u bogosloviju imao namjeru postići potrebnu svetost, spremiti se za valjana i dobra svećenika uzornim i požrtvovnim bogoslovskim životom.

I kada usporedim taj postavljeni

i željeni ideal sa stvarnim stanjem običnog života, uplašim se. Kolika razlika!

Ne poigravam li se Božjim milosrđem? Zvanje se ne sastoji u časovitom pozivu, zbog kojega bi sve ostalo vrijeme bilo osigurano trajnom vjernošću; zvanje je neprestano stvaranje, drugim riječim svakodnevno ostvarivanje odluke, kojom smo obećali, da ne ćemo ništa odbiti.

Kako je sa mnom? Nisam li nehotice - a možda i svojevoljno - dopustio, da se uvuku: nemarnost, propusti i neurednosti. Svaka je od tih pogrešaka malena. Ali sve skupa? Da li ja svojim životom pridonosim zajedničkom napretku bogoslova, ili bi oni bili puno gorljiviji, kad mene ne bi bilo ovdje.

Moram se ispitati. Osuditi sebe samoga. Ne bih želio kasnije postati polovičnim svećenikom. Daj mi, Bože, da ne budem sada polovičan bogoslov. Daj mi, da uvidim veličinu svog poziva i da se spremam za nj u milosti Tvojoj požrtvovno, hrabro i s dubokom ljubavlju. Znam vrlo dobro, da se polako dolazi do vrhunca i ne mogu stići za pet minuta. Ne želim se nikada obeshrabriti, nikad ostati na mjestu, nego uvijek ići više, k pravoj poniznosti i pouzdanju.

Alter Christus -Drugi Krist. Moram se svaki dan suočavati s uzorom, a mjeriti razliku, svojevoljno ili nesvijesno popuštanje, popravljati, brisati mrlje i pročišćavati sliku. Prava slika, a ne neka nakaza.

+

+ +

7. veljače

NISI GRANUM

"Ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo"(Jo 12, 24-25). Brojni svećenički životi čini se, da su žrtva neuspjeha i sjena smrti. Mislim na one svećenike seoskih župa, koji na pr. provedu dvadeset ili trideset godina među narodom, koji je potpuno ravnodušan, a često i posve hladan. Oni su sami u svojim pustim crkvama, kada čitaju jutarnju Misu. Nedjeljom se skupi nekoliko baka, nešto djevojaka i malo djece. To je, sve. Predpostavimo, pokušao je svećenik sve, da trgne župu iz tog mrtvila: pjevanje, sastanci, posjete, posebni pokreti, misije. Ali duše i dalje polagano umiru. Kolika oprečnost njegovim mladim snima! Svećeništvo, kakvo sebi predstavljamo u sjemeništu, je lov na duše, djela, uspjeh u službi. Malo je prizora, koji ožalošćuju. vi-

še, nego neuspjeh unatoč uloženom naporu. Međutim iz tog čovjek može izvući veliku pouku, ako gleda sa nadnaravnog stanovišta: "Bolje je, da jedan čovjek umre za narod, nego li da sav narod propadne"(Jo 11,50) Taj svećenik može spasiti u svojoj župi vjeru, ako ima snage ostati na križu i time zaslužiti nadnaravne milosti. Drugim riječima, nema za njega sredine: ili će se zadovoljiti, da bude osrednji čovjek bez duhovne vrijednosti, ili će postati svetac.

Od danas pa kroz čitav moj sjemenišni život želim se svako jutro sjediniti s božanskim zrnom, koje umire i propada na oltaru pod svakom Misom. Čujem kako mi Isus govori: "Shvaćaš li konačno? Ako netko želi biti moj sluga, moj svećenik i moj apostol, neka me slijedi u poniznosti, zaboravu, tišini, patnji; gdje sam ja, tamo će biti i moj sluga."

Bože, ja ne znam, što spremaš za mene, ali se unaprijed slažem s Tvojim milosrdnim planovima - bilo slavni apostolat, bilo neuspjesi. Neka bude blagoslovljeno Tvoje sveto ime radi spasenja duša!

Ne mogu znati, koje si mi mjesto pripremio u svom polju, božanski Gospodaru, niti znam, kakvo će biti

moje snoplje. Sada moram osigurati valjanost zrna i sačuvati ga do božanske sjetve.

Strpljenje i vjera; treba marljivo raditi što se tiče budućnosti prepustiti se Providnosti.

+

+ +

8. veljače

NON SUM DE MUNDO

Naš je Gospodin rekao o svojim ondašnjim i budućim apostolima:nisu od svijeta (Jo 17,16).

Nitko nije više pomiješan sa svijetom od svećenika, više upućen u njegove bijede, nedostatke i brige; nitko nije više izložen opasnostima svijeta, njegovim zapletima i smicalicama; pa ipak ništa nije kao svećenikova služba izvan svijeta, nad njim. Nitko ne mora biti više od svećenika - a prema tome i bogoslova - udaljen od svijeta, njegovih besmislenih briga, taštih veselja i zemaljskih uživanja.

Protuslovlje, koje je teško shvatiti. Ipak je potrebno. Vrlo pomiješan s masom i sasvim sam. Svi za njim idu, a Bog ga je ljubomorno sačuvao za sebe."

Čemu nošenje tonzure (nažalost se u nekim krajevima taj običaj gubi), čemu reverenda? Djelomično zato, da i nas same podsjeća, a da i drugima govori, kako smo mrtvi za svijet i posvećeni Bogu. Uzljubimo svoje odijelo, koje je vječni znak našeg zvanja, naše veličine i odgovornosti. Ne skidajmo ga zbog sitnica. Čuvajmo se, da ga ljudi ne počnu prezirati zbog našeg ponašanja i djelovanja.

Kako može čovjek biti u svijetu, a da ne bude od svijeta? Moramo računati na Isusovu molitvu. Nije li se On molio Ocu za nekoliko sati prije smrti. "Ne molim, da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih sačuvaš od onoga, koji je zao "(Jo.17,15).Sačuvaj ih čiste u prljavim vremenima, jake u njihovim slabostima, i velike u njihovoj malenkosti, sjedinjene među sobom, pune ljubavi unatoč mržnji i podjeli svijeta. Jedini Ti, Svemogući Oče, koji si u njima i koji radiš u njima, možeš učiniti to čudo. Stoga "posveti ih u istini" (Jo 17,17).

Neka ovu istinu, koju su naučili od mene, prime poslušno i neka ih ona prožme do dna duše. Neka ona upravlja i rasvijetljuje njihove misli, njihov duh, neka ravna i grije njihovo srce, neka učvršćuje i potiče njihovu volju. "Tvoja je riječ istina"(Jo 17,17). Neka joj se kla -

njaju, neka je proučavaju, neka je usvoje, istinu, koja se nalazi u nadahnutim knjigama, spisima Otaca i učitelja. Po njoj će biti naoružani, ona će ih iznutra preobraziti, pod uslovom, da moju riječ uzmu kao životno geslo: "Kao što si mene poslao na svijet i ja njih šaljem u svijet"(ib. 18).

Svijet ih ne će promijeniti, oni će ga obnoviti, jer posjeduju od mene neiscrpivi izvor svetosti: "I ja se posvećujem za njih"(ib 19), uvijek sam im na raspoloženju, osobito dok obnavljaju moju žrtvu, izlijevam na njih obilje milosti, neiscrpivo blago mojih zasluga i moje svetosti.

Moram se često ujediniti s Kristovom velikosvećeničkom molitvom. Po mogućnosti ne smijem propustiti ni jedan dan, a da se ne molim s Isusom. Morao bih znati napamet divno 17. poglavlje Ivanova Evanđelja, razmatrati ga prema zgodi stih po stih. Ništa me ne će više učiniti svećenikom.

9. veljače

ISUS O SEBI

Kako je ugodno Spasiteljevom učeniku razmatrati o nekim nazivima, koje je On sebi dao u Evanđelju i koji divno osvijetljuju njegovu božansku veličinu. Naš Gospodin na pr. kaže: "Ja sam početak... zaista, zaista vam kažem, prije nego što je bio stvoren Abraham, Ja sam postojao." Tako On nije samo na početku, nego sam početak, uzrok svega. Tekst dodaje: "A oni pograbiše kamenje, da ga kamenuju". Isus iščezne i napusti hram.

Drugom zgodom: "Ja sam put"; "Ja sam vrata". Naš je Gospodin u biti Bog i čovjek; On nije cilj, nego onaj, koji dovodi cilju. Put vodi prema...., vrata se otvaraju....., naš Gospodin nas vodi Ocu. Krajnji predmet kulta je Bog, On je posrednik, t.j. osoba, koja posreduje između neba i zemlje, koji nas sigurno vodi Svevišnjemu.

"Ja sam vrata ovcama... Ja sam vrata. Ako netko uđe kroz mene, spasit će se, naći će paše." Naprotiv, tko ne prolazi jedinim putem i ne ulazi na prava vrata, ne će stići na cilj, u kuću Očevu.

"Ja sam istina... I svijetlo."

Na blagdan Sjenica, ljudi su noćivali pod krošnjama drveća i pod svijetlom svjetiljaka, što su obasjavale Jeruzalem. Isus pokazuje učenicima to svijetlo. Vidite li ove svjetiljke... Ja sam pravo svijetlo!

Naš Gospodin često govori o tome. On je svijetlo, koje vodi vjernike; On je svijetlo, po kojemu ćemo i mi postati svijetlo svijeta. Ja sam život..." i "Živa voda". Moram se samo sjetiti zdenca Jakovljeva i divnog susreta Spasiteljeva sa Samaritankom.

"Ja sam loza..." Ako netko nije spojen sa živim čokotom, ako se od njega odvoji grijehom, kroz njega ne teče božanski sok; dođe li u takvom stanju smrt, morat će se potpuno rastaviti od Krista, konačno prekinuti s Bogom i otići u pakao.

"Ja sam kruh života". Isus je jedina nenadoknadiva hrana. "Ako netko ne bude jeo tijela Sina Čovječjega, ne će imati života."

"Ja sam pastir stada!" Isusa su često puta slikali u katakombama kako nosi na ramenima klonulo janje i tjera svoje ovce.

"Ja sam sudac." Naš je Gospodin, kad je bio doveden pred Pilata, spomenuo drugi sud; tada će uloge biti promijenjene i ljudi će vidjeti: "Sina Čovječjega kako dolazi na oblacima nebeskim, da sudi sve ljude."

"Ja sam Sin Božji" - izjavio je pred svojim sucima. Kajfa zaklinje Isusa, neka razjasni, tko je On: "Zaklinjem te Bogom Živim, reci nam, jesi li ti Krist sin Božji - Jesam."

Isuse, bez muke i s neizmjernim veseljem ponavljam ove Tvoje nazive. Koliko Ti moram biti zahvalan, što si me uzeo u pratnju takvog Gospodara, kao što si Ti. Želim Ti služiti i ljubiti Te. Cijeli svoj život, bez kraja!

\+

\+ \+

10. veljače

BOŽANSKI GOSPODAR

Poznajem li dovoljno božansko kraljevstvo svog Spasitelja? Smatram li ga zaista tako velikim, kakav jeste? Svi ti nazivi i imena, koja sam juče nabrojao, imaju li za mene neko značenje? Jesam li kadkada razmišljao o sjaju Isusa Krista? Poznajem li svu veličinu Gospodara, u čiju se službu stavljam?

On je moj učitelj. On je početak, Alfa i Omega, početak i svršetak; On je Put i Vrata, On je Istina i Svijetlo; On je život; On je Živa Voda i Kruh života; On je Živa Loza, je-

dini posrednik između Boga i ljudi; i svi, koji nisu čvrsto privezani uz njega, nisu ništa, oni su otpad za pakao; On je Pastir stada, vrhovni sudac dobrih i zlih.

Sin Božji i sam Bog.

Tko je kao Bog? To je jedinstvena osoba. Što bi čovjek mogao reći, ako ne: "Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus, Jesu Christe" - Ti si jedini svet, Ti si jedini Gospodin, Ti jedini višnji, Isuse Kriste" - kako pjeva svršetak Glorije, ili sa svetim Tomom prignuvši glavu: "Dominus meus et Deus meus - Gospodin moj i Bog moj!"

Priča se, da današnji naraštaj ne voli više gospodara. Okrutnih gospodara? Možda ima pravo. Gospodara sposobnih za vođenje? Je li to istina? Nije li bolje reći, da je spreman baciti se u naručaj bilo koga, samo zbog lijepog izgleda, smionosti.

Ovdje nije pitanje o zemaljskim gospodarima, ja sam izabrao da služim božanskom Gospodaru. Ili točnije, božanski se Gospodar udostojao izabrati mene. Jesam li mogao što bolje naći i kako ne bih uzviknuo s apostolima: "Gospodine, kuda ćemo i ći? Ti imaš riječi života vječnoga!" Drugi traže vječno ljude za upravlja

nje zbog bolje vremenite koristi, stoga države imaju pravo. Mene prije svega zanima duhovna budućnost ljudi; tu nema nagovaranja ni zabune, koga da slijedimo.

Isuse, Ti si moj učitelj i moj Kralj. Ja vjerujem Tebi. Kraljevstvo, koje si Ti ustanovio, imat će crnih dana, Ti si to jasno navijestio - ali Ti ćeš ostati do kraja uz svoju Crkvu.

Kako si Ti diven Gospodar!

11. veljače

SVETA BERNARDICA

Djevica je iskazala svoju naklonost poniznoj osobi.

Bernardica nije bila baš nikada ugledna. Njena je odgojiteljica dugo nije mogla naučiti katekizam: Nosi se! Ti ćeš uvijek ostati glupa! Kad je slavna Marijina izabranica bila redovnica u Nevers-u, jedna ju je kandidatica zaželjela vidjeti. Rekli su joj: "Pazite, evo je! - Zar to?" - reče ona iznenađena. Da "Odgovori Bernardica pruživši joj ruku osmjehnuvši joj se. Bernardica je bila samo "to".

Kad su je trebali primiti u samostan - zapamtimo, da ona nije bila

manje sposobna od ostalih, ali su je htjeli poniziti - morali su joj odrediti dužnost. "Sestro, što ćemo, učiniti od nje" upitao je neverski biskup. Časna majka odgovori: "Preuzvišeni, teška nam je; nije sposobna ni za što, a ipak, ako vi želite, mi ćemo joj ovdje dati mjesto bolničke pomoćnice."

Bernardica je kasnije priznala, da se osjećala poniženom, ali se nije ništa protivila i na slijedećem odmoru nije bila ni veselija ni tužnija.

Uostalom, njoj nije trebalo izvanjsko osvjedočenje, pa da prezire samu sebe, znala je svoju malu vrijednost. Nekoj redovnici, koja joj pokaza sliku špilje, iznenada odgovori: "Što rade ljudi s metlom? - Metu. A zatim? - Stave je na njeno mjesto. - Gdje je njeno mjesto? - U uglu iza vrata. - Dobro, to je moj slučaj. Sveta se Djevica sa mnom poslužila, a zatim me je stavila u ugao; sretna sam."

Jednog dana, kad su se drugarice iz novicijata s njom šalile, odgovorila je: "Molite se za mene i ne zaboravite me, kad umrem." Vi ćete reći, ona je "svetica", vidjela je Svetu Djevicu. I pustit ćete me, da se pečem u čistilištu.

Bog se voli služiti takvim sredstvima. Oni nisu uobraženi. I, ako kada imaju što vrijedno - a obično nisu bez toga - zbog svoje poniznosti nisu toga svijesni; ili ako ne mogu zanijekati darove Svevišnjeg, onda Bogu pridaju svu slavu znajući, da sami po sebi nisu ništa.

Biti svijestan svog ništavila i žarko ljubiti Mariju: to su dva uvjeta, da netko bude korisno sredstvo za proširenje Božje slave.

Bernardice, mala svetice, isprosi mi ta dva uvjeta. Računam na tvoju pomoć.

+

+ +

12. veljače

MOĆ BOŽANSKOG GOSPODARA

Neosporno je, da je Isus imao neograničenu vlast nad svojim vremenom i prilikama, zbog svog božanstva. Ali je On širio svoju slavu čudesnim djelima. Ljudi su željeli znati, tko je On i kako čini svoja djela.

Jednog dana pošalje Ivan Krstitelj svoje učenike Isusu, da ga pitaju: "Je si li Ti onaj, koji ima doći, ili drugoga da čekamo?" I Isus im odgovori: "Idite i javite Ivanu, što vidjeste i čuste: slijepi vide, hromi hodaju, gubavi se čiste,

gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromašnima se propovijeda Evanđelje"(Luc 7, 20-22). Treba se samo ukratko sjetiti Isusovih čudesa, njegove moći nad proteklim događajima sadašnjim i budućim: umnažanje kruha, ozdravljenje gubavih, bolesnih, slijepi uzetih, opraštanje Magdaleni i Samaritanki, uskrisivanje Jairove kćeri i Lazara. Obred krštenja podsjeća na jednu divnu Kristovu moć: "Zaklinjem te nečisti duše, izađi iz ovoga sluge Božjeg, duše prokleti i osuđeni, zapovijeda ti to onaj, koji je hodao po moru i pružio ruku Petru, kad se počeo utapljati."

Vjerujem li potpuno u svemoć božanskog Gospodara? Kad bi me Isus zapitao kao svoje učenike, što ti kažeš za mene, odgovorio bih kao i Petar: "Ti si Krist, Sin Boga Živoga", ja u to ne sumnjam.

Ali nije dostatna samo vjera u moć Gospodara.

Da li vjerujem dosta u svoju vlastitu snagu? Isusova moć nema nikakovih prepreka, ne smijem zaboraviti, da je on rekao: "Tko vjeruje u mene, djela, koja činim, i on će činiti i veća će od ovih činiti"(Jo 14,12). Jesam li dobro razumio? Čudesa veća, nego što je on činio.

Da. Bez sumnje, ne radi se o

sjajnim mimonaravnim čudesima, nego o nadnaravnim. Dijeliti sakramente je više nego premijeti brdo; ulijevati milost u dušu jesto više nego li pješice preći preko Crvenog Mora; potrebno je više božanske snage.

Vjerujem li u snagu, koju ću posjedovati kao svećenik? Naš je Gospodin rekao: "Ako imadnete vjeru, prenosit ćete brda." Ne možda zemaljska brda, nego brda grijeha. Svećenik može reći isto ono, što je I Isus rekao ženi preljubnici. Što više, ako apostol i nije svećenik, njegova je moć velika, ako vjeruje.

Tako je, ne samo moj Učitelj velik, nego i moja čudesna snaga: "Činit ćete i veća čudesa od mojih."

Daleko od toga, da bi promatranje božanskog Učitelja obeshrabrilo, to me ohrabruje, potiče me i prožima neizrecivim pouzdanjem.

Za njim, s njime i po njemu, pa mi se ništa ne će dogoditi. Ivana je Arška govorila svojim ratnicima: "Uđite u Orleans! Sve je vaše!" Pred nama se nalazi sveto područje duša. Jesu li to popaljene pustinje? Neosvojive utvrde? Ne, imadnemo li pouzdanja i vjere, sve će biti naše.

+

+ +

13. veljače

ČETVEROSTRUKA ŽEĐA

Naš je Gospodin izgarao od četverostruke žeđi.

1. Žeđa, da proslavi svog Oca.

Vidjevši, da su trgovci zloupotrebili sveto mjesto trgujući na području, koje je bilo strogo određeno za kult, Spasitelj im upućuje oštre riječi i istjera ih bičem; On, koji je uvijek bio tako blag.

U više navrata tvrdi, da je došao proslaviti Oca ispunjujući svakoga časa njegovu božansku volju do sitnice: "Moja je hrana, da u svakom času ispunjavam volju Oca svojega." Nalazimo u 17. poglavlju sv. Ivana za vrijeme velikosvećeničke molitve divnu himnu Očevoj slavi. Moram se na nj često vraćati i usvojiti ga što više.

2. Žeđa, da sve privuče k Ocu.

Pozvao je najprije na pokajanje: Rasipni sin. Non veni vocare justos, sed peccatores...

Pozvao je sve na milosrđe: "Dođite k meni svi..."

"Kad budem uzdignut sa zemlje, privući ću sve k sebi."

Zaprijetio je, kada su njegovi napori ostali bezuspješni: "Obijeljeni grobovi..." "Teško vama!"

3. Žeđa donijeti svijetu mir.

"Dajem vam svoj mir." - "Mir s vama!" - "Mir dušama dobre volje!"

4. Žeđa da raširi ljubav među svim ljudima.

"Budite jedno, kao što smo ja i Otac jedno." - "Ljubite se međusobno!"

Da li ja izgaram od slične žeđi: žeđa da proslavim Oca, koji je na nebesima, žeđa da dovedem k Ocu sve zalutale grešnike; žeđa da zavlada na zemlji mir i da širim ljubav ovdje među ljudima.

Isuse, Ti si rekao prije smrti: "Desiderio desideravi" - Žarko sam želio blagovati ovu Pashu s vama; ona je sadržavala čitav Tvoj život, smisao Tvog dolaska, žeđa, od koje si izgarao. - Kod svake svoje svete pričesti želim sudjelovati na žarkoj vatri Tvojega srca, moj dobri Učitelju. Daj, da se po njoj naučim žarko željeti sve ono, što ti želiš.

+

+ +

14. veljače

NEUSPJEH

U svakom selu Judeje i Galileje nalazile su se sinagoge, nešto slično kao što se danas u svim selima nalaze crkve. Subotom se u njima narod skupljao na molitvu i da čuje rabinska tumačenja Svetog Pisma. Svi su prisutni mogli čitati ili govoriti. Kad bi slučajno došla kakva ugledna osoba, predsjednik sinagoge joj je davao riječ. Tako je naš Gospodin, a poslije Uzašašća i apostoli, mogao često poučavati na židovskim skupovima. Propovjednici su obično završavali s kakovom aluzijom na Mesijin dolazak. Na kraju bi se pomolili i razišli.

Jednog dana skupio se narod u nazaretsku sinagogu. To je široka četvrtasta prostorija, koju redovi stupova dijele na tri ili pet odjeljaka. Nasuprot vratima uz zid nalazio se kovčeg pokriven dragocjenim platnom. U njemu se nalazile svete knjige, zakon i druge. Sprijeda, pred narodom, nalazio se podij za govornike i čitače. Žene su na jednoj strani, a muškarci na drugoj. Isus ulazi; obično svi stoje okupljeni. Počinje molitva, neka vrsta Jahveovih litanija: Blagoslovljen bio Ti, Gospodine Bože naš, Kralju svi-

jeta. Blagoslovljen bio naš Gospodin Bog, slavna su djela njegova..."

Poslužitelj traži proročke knjige. Isus je izašao naprijed, želi čitati. Nekim slučajem, koji je On predvidio, htio i proizveo, otvara Izaijin tekst (61,1-2) "Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza, da naviješćujem Evanđelje siromasima. Posla me, da propovijedam zarobljenima otkup i slijepima vid, da oslobodim potlačene, da propovijedam milosnu godinu Gospodnju" (Luc 4, 18-2o).

Isus zatvori knjigu, sjedne. Počinje govoriti. "Svi u zbornici upriješe oči u njega" bilježi sv. Luka. "On je Mesija. Hodie est impleta haec scriptura in auribus vestris. - Danas ste vi svjedoci, da se ispuni ovo Pismo".

Omnes testimonium illi dabant. - Svi su mu odobravali. I najokorjeliji su se oduševili. Mirabantur in verbis gratiae, quae procedebant de ore ipsius. - I divili su se milosnim riječima, koje su izlazile iz njegovih ustiju,.." (Ib.)

Uspjeh, počasti. Izlaze.

"Nije li ovo sin Josipov?" On Mesija? A zašto ne i ja? Gje je On učio? Kakovim pravom uči On nas?

Počast se okreće u prijetnju. Okruže ga, zgrabe, svežu. Pričaju, kako bi ga strovalili sa stijene. Isus prolazi kroz mnoštvo i iščezava. Transiens per medium illorum, ibat. Jedina pouka, koju je dao naš Gospodin ovom prilikom jest: "Ni jedan prorok nije mio u svojem zavičaju." Nema mnogo proroka, ni u vlastitoj zemlji, ni drugdje. Da li će me slušati kasnije? Da li će me dočekati lijepo? Ja se trebam najozbiljnije spremati u svakom slučaju. Morat ću se jednog dana uspeti za katedru istine. Možda će ljudi reći: "Ali to je taj i taj, sin toga i toga?" Da, ali preobražen svetim svećeništvom i poslan da poučava. Moram se spremati za svoje zvanje. Fides ex auditu. Neka Bog dadne onima, koji će me slušati, da dobre volje prime Riječ.

+

+ +

15. veljače

BLAŽENI OTAC DE LA COLOMBIÈRE

Bio je vođa sv. Marije Margarete u teškim prilikama, kada je trebalo dobro gledati i preuzeti na se odgovornost.

U prvo vrijeme (od veljače do lipnja 1675.) bio je sklon šaliti se s njenim doživljajima. Kad se i

sam uvjerio, ohrabrio je svoju štićenicu; dopustio joj je, da se posveti Srcu Isusovu, i on mu se sam posvetio 21. lipnja.

Osobite kreposti Klaudija de la Colombière bile su najprije herojska vjernost, zatim hrabrost i konačno nepopustljiva ustrajnost.

Herojska vjernost.

Bog iz daleka priprema one, koji ma je odredio krupne službe u Crkvi. Za vrijeme duhovnih vježbi od trideset dana, koje je učinio prije probacije i koje dijele u životu svakoga Isusovca godine spremanja od apostolskog rada, Klaudije se zavjetovao pod smrtni grijeh, da će obdržavati sva pravila. Odobreno mu je. Tako naoružan, postaje superior u Paray-le-Monial-u.

Njegov je život dokazao njegovu veliku hrabrost. Tek što je primio novi položaj, stižu prve kritike. Svetica bilježi u svom dnevniku: "Otac je morao puno pretrpjeti zbog mene. Pričalo se, da sam ga htjela prevariti kao i druge." Kad je završio službu u Paray-u, pošalju ga u London kao ispovjednika vojvodkinje Yorka. Opasno se razboli, izbacuje krv; neprijatelji ga upliću u neku javnu i smiješnu urotu protiv države; biva istjeran iz Engleske i njegovi ga poglavari ocjenjuju kao

ispod očekivanja, kojima su se od njega nadali. Ponudio se Gospodinu, da mu pomogne nositi križ; sve podnosi u tišini.

Nepokolebiva ustrajnost. Davao je prikazivao ocu de la Colobière-u, da će njegov život žrtve trajati "strašno dugo". Bio je kratak s obzirom na broj godina, ali je bio pun. Vrativši se u Francusku, primljen je na Koledž Presvetog Trojstva u Lyonu. Kašalj, prigušeno disanje, trpljenje, u tome se sastoja o od sada njegov život. Povlači se u kapelicu, gdje adorira; ispovijeda u svojoj sobi, kad mu dolaze neki mladi Isusovci; sve one, koji mu se približe, oduševljava za ljubav prema Presvetom Srcu.

Njegovi ga poglavari šalju na odmor u Paray, u jesen 1681. Ponovno se susreće na rešetki govornice sa svetom Marijom Margaretom. U siječnju je preživio veliku krizu. Možda će ozdraviti u svom rodnom mjestu Dauthine. Iz samostana redovnica stigla je poruka: "On mi je rekao - On ovdje znači naš Gospodin - da želi žrtvu vašeg života na tom mjestu." Ostaje i umire u Paray-u.

Daj mi, veliki apostole Isusa Krista, tvoje glavne kreposti: Herojsku vjernost, odlučnu hrabrost i

nepopustljivu ustrajnost, te da napredujem svaki dan u ljubavi.

Božansko Srce Isusovo, učini moju dušu sličnom duši Tvog sluge, koga danas slavimo. Kad bi bilo više otaca de la Colombière-u u svijetu, Ti bi bilo više ljubljeno. Danas se, više nego ikada posvećujem Tebi, Božansko Srce mog Spasitelja.

\+
\+ \+

16. veljače

PRVA SUBOTA U KAFARNAUMU

Genezaretsko jezero je malo, ali ipak dovoljno veliko za teške oluje. Dugo je pet ili šest milja, a široko dvanaest kilometara. Njegova nepravilna obala donijela mu je naziv Kinneroth, pandža. U njegovoj blizini bilo je dvadeset poznatih gradića: dvije Betsaide, Magdala, Kafarnaum... Riba je u izobilju, i mnoštvo barki. Potjeran iz Nazareta poslije događaja u sinagogi, Isus dolazi u Kafarnaum i učini ga svojim gradom. - Civitatem suam. Velika je stvar biti mjesto propovijedanja Spasitelju svijeta, On nije bio nepoznat. Nije li Isus ozdravio sina jednog časnika, koji je bio odatle. Prije toga boravio je On neko vrijeme u njemu sa svojom Majkom i roda-

cima poslije svadbe u Kani.

Tu je Isus izabrao svoja prva četiri apostola: Petra, Andriju, Ivana i Jakova. Tu je On istjerao nečistog duha iz tijela opsjednutog, koji je ušao u sinagogu, dok je Isus govorio narodu. I sotona priznaje: "Što imam s tobom Isuse Nazarećanine? Došao si, da nas pogubiš. Znam te, tko si, svetac Božji". Davao potiče opsjednutog na bjesnilo: "I zaprijeti mu Isus: umukni!" Originalni tekst je mnogo snažniji: "Zatvori gubicu" - što znači: "Prestani lajati", "iziđi iz njega". Svi su se pitali: "Kakva je to riječ, da zapovijeda nečistim dusima pa izlaze" (Luc 4,31-41). Iz sinagoge je došao Isus kući, gdje je stanovao Petar sa svojom punicom, koja je toga časa bolovala od groznice. Magnis febribus (groznica mu je usmrtila ženu i dvoje djece, kako se vjeruje)! Kao što je zapovijedio nečistom duhu, tako zapovijeda i groznici; i groznica poslušno odlazi. Bolesnica se diže i bez ikakvog umora poslužuje svog dobročinitelja i gosta.

Sada dolaze bolesnici; On će ih ozdraviti. Isus prolazi između njih, vraća im snagu i zdravlje. Isto tako izgone i brojne zle duhove.

Takva je bila Isusova prva subota u Kafarnaumu. Po tom danu možemo suditi i ostale. Nije li točno: to ostvarenje onoga - Transiit bene faciende - Prolazio je čineći dobro!.

Želim poput našeg Gospodina biti dobar; prolaziti čineći dobro. Ja ne posjedujem čudotvornu moć, ali ako budem zaista živio duhom našeg Gospodina, i sama će moja prisutnost donositi svijetlo i činiti dobro.

Pričalo se, da je unutrašnjost pojedinih satova osjetljiva na mirise. Blizina jakog mirisa uzdiže 50% brzinu kretanja šetaljke. Nije važno, da li je to točno, zgodno je simboličko značenje. Ako uznastojim, da se oko mene širi "dobri miris Isusa Krista", tko zna koliko će biti jak moj utjecaj?

*

* *

17. veljače

GUBA

Nakon što su nabrojili čitav niz čudesnih ozdravljenja našeg Gospodina u Galileji, na početku njegovog apostolskog djelovanja, sveti Matej, Marko i Luka opisuju ozdravljenje jednog gubavca (Mt 4,23 - 25; Mc 1,35-45; Luc 5,17-26). To je

jedno od najljepših čudesnih ozdravljenja.

Guba je postojala u Izraelu još za vrijeme Mojsija, i knjiga Levitska propisuje odredbe, kojih se bolesnici moraju pridržavati; čim se bolest pokaže, bolesnik se mora udaljiti iz naseljenih mjesta; ako vidi, da mu se netko približuje, mora ga upozoriti zvoncetom! U vrijeme našega Gospodina zadržavali su se oni u blizini puteva i pružali ostatke ruku prema prolaznicima. Bilo je zabranjeno doticati ih, ljudi su im iz daleka dobacivali koji novčić i malo kruha.

To je simbol duše, koja je okaljana grijehom. Gubavac je bio odstranjen iz građanskog i vjerskog života. Nije imao pravo ulaziti u sinagogu, prisustvovati javnim svečanostima. Morao je biti samac. Onaj, koji je uvrijedio Boga teškim grijehom, isključen je iz zajednice vjernih: on je umrli ud.

Prolazi Isus. Jedan od tih nesretnika, koga je napala guba, dovikne mu ponizno: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti."

Lijepe li molitve! Počinje najljepšim nazivom Boga: "Gospodine"; on otkriva neograničeno pouzdanje u moć Učiteljevu: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!" Isus ne odbija, ganula ga je molba: "Hoću, očisti se!" Ispruži ruku i dotakne se jadnog gubavca kao da želi dokazati, da je On iznad bolesti.

"Idi, pokaži se svećeniku, da on ubilježi tvoje ozdravljenje i da ti ponovno dadne, pravo sudjelovanja u zajedničkom životu, i u vjerskim svečanostima i kretanju po gradu.

Koliko ću puta kasnije morati liječiti gubavce. Jedna će od mojih dužnosti biti upravo ta, da se približujem siromašnim grešnicima i da ih izbavljam od njihovih muka. Naoružan sakramentalnom moći, vidjet ću, kako mi pristupaju duše, i govore poput gubavca iz Evanđelja: "Ako hoćeš, možeš me ozdraviti; znam, da ti je Krist dao moć vezati i razrješivati, dolazim k tebi, smiluj mi se i ozdravi me."

Kakvom li ću vlašću biti naoružan! Mogu li procijeniti njenu vrijednost? A tko sam ja, da mi se povjerava takova vlast? Nije li me kadkada taknula guba grijeha? Ako jest, kakva strahota, ako nije, kolika sreća! Moram sve učiniti, da se ne zarazim, i svaki puta, kad čujem zvono savjesti, moram se hrabro okrenuti: Pažnja, put je zaražen, zaobiđi!

Da bih kasnije mogao odrješivati, moram se sada truditi oko potpune čistoće svoje duše.

+

+ +

18. veljače

KROZ KROV

Nije li zanimljivo ozdravljenje uzetoga, kojega su pustili kroz krov kuće sv. Petra, gdje se Isus odmarao?

Učitelj je prošle noći stigao u grad preko jezera, odsjeo je kod Simona Petra. Čim su saznali za njegov dolazak, ljudi navale k njemu. On je već izveo toliko divnih stvari i zbog toga se ljudi skupljaju pred kućom. Koji su mogli, ušli su, a mnogi drugi su morali ostati vani. Iznenada se začuše koraci na krovu; otvor na krovu se rastvori; ljudi se naginju, spuštaju nosila s posteljom. Na njoj leži jedan uzeti; prošli su kroz dvorište, popeli se pomoću ljestava na terasu, očekujući, da će tako svratiti na sebe pažnju unatoč vrevi (Mt 9,1-8: Mc 2,1-10; Luc 5,17-26).

Isus gleda prizor, zabavlja se njime i vidjevši uzetoga, svrati na njega svoju pažnju. Da li je bolest toga jadnika bila posljedica njegovih prestupaka? Dobri se Učitelj nagne prema njemu: "Uzdaj se sinko, oprošteni su ti tvoji grijesi." Dobrog Učitelja privlače ljudske bijede, ali više duševne nego tjelesne. On prvotno na njih misli.

Mnoštvo, a možda i uzeti, misle, da se On s njima igra. Ne mogu uvidjeti pravu vrijednost, više vole tijelo nego dušu. Bilo je i farizeja među prisutnima, oni povikaše: "Samo Bog može odpuštati grijehe". Točno, Isus tako govori, jer je Bog. Vi bi to razumjeli, kad biste imali pravednije srce.

Dobri Učitelj ih pogleda: "Zašto mislite zlo u svojim srcima? što je lakše reći: Oprošteni su ti tvoji grijesi, ili reći, ustani i hodi? Ali da znadete, da Sin čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe, tada reče uzetomu: Ustani, uzmi svoju postelju i pođi svojoj kući" (Mt 9,3-6). I uzeti pred svima uze svoju postelju slaveći Boga.

Da li je mogao naš Gospodin bolje posvjedočiti svoje božanstvo? Da li je mogao u isto vrijeme bolje istaknuti superiornost duše nad tijelom? Da li je mogao iskazati bolje svoje milosrđe grešnicima i svoju dobrotu patnicima?

Isuse, priznajem Te svom svojom

vjerom svojim Gospodarom i Bogom. Želim veličati Tvoju moć, Tvoje milosrđe, Tvoju dobrotu.

I kadkada spopada uzetost; umjesto da Ti služim kreposno i veselo, ja se vučem tromo i umorno. Unatoč svemu tomu Ti me zoveš, želiš moje usluge; ne odbacuješ me od sebe. Hvala Ti za toliku susretljivost.

Marijo, nagni se nad mojom bijedom, kad sam bio malen i kad bih se makar malo razbolio, moja se majka zabrinjavala. Naginjala se nad mojim krevetom, bdjela je nada mnom tražeći lijekove, koji će me izliječiti i povratiti mi snagu, da opet mognem hodati i trčati. Učini i Ti tako, Ti nisi manje dobra nego moja zemaljska majka, bdij nad mojom uzetošću, daj, da uvijek hodam uspravno na putu dobra.

* * *

19. veljače

IZBOR DVANAESTORICE

Isus se povlači u goru, provodi cijelu noć u molitvi! Tako On uvijek radi, kad se sprema za nešto veoma važno. Što bi moglo biti važnije nego li izbor apostola?

Kad je svanulo, Isus skupi svoje

učenike, izabra od njih 12 po svojoj volji, nazva ih apostolima i povede ih za sobom i povjeri im službu propovijedanja..."

Isus je poslanik Očev. Dvanaestorica će biti poslanici Sinovi.

Ovo su imena dvanaestorice: Simon zvani Petar i Andrija njegov brat, Jakov i Ivan sinovi Zebedejevi; Filip i Bartolomej; Toma i Matej Carinik, Jakov, sin Alfejev i Tadej, Simon Revnitelj i Juda Iskariotski, koji ga izdade."

Popis dvanaestorice donijela su tri sinoptika. Simon je Petar na čelu, on je uvijek na istom mjestu i Juda na kraju, dok su ostali apostoli poredani kod svakog Evanđeliste drugačije; Petru je dano prvo mjesto ne samo iz počasti, nego zbog upravljanja u apostolskom zboru.

Pogledajmo Judu. Strašna uspomena: Qui fuit proditor! Bio je izabran kao i ostali. Kto, ako o meni moradnu ljudi jednoga dana reći ovo: "On je bio izdajica." Bože, poštedi me takvog spominjanja! Udostojao si se pozvati me. Sačuvaj me vjernim unatoč mojoj nedostojnosti: Radije da umrem ovoga časa, nego da Te napustim ili izdam.

Ostali. Petrovo je drugo ime gotovo potisnulo rođeno, on je bio poglavar; Andrija, Ivan, djevičanski

apostol i Jakob Mlađi imali su nadimak boanerges, sinovi munje, s tim je naime htio naš Gospodin jednoga dana označiti njihovu žestinu. Izgleda, da je Bartolomej bio onaj Natanael, koga je Filip pronašao pod smokvom. Matej je ime carinika Levija poslije njegova obraćenja; o Tomi će biti govora poslije uskrsnuća, zatim Jakob mlađi Judejac i konačno Simon, koji je imao isto ime kao i Petar.

Ja sam među izabranima. Preko dvanaestorice pruža se i na mene božanska misija apostolata kroz vjekove i čeka me kroz ne znam koliko godina. Na kojem ću mjestu službovati? Ništa ne znam. To nije važno.

Ako je naš Gospodin molio cijelu noć prije izbora dvanaestorice, kako je morao dvostruko paziti, kad je mene izabrao. Moje su intelektualne, moralne i nednaravne sposobnosti vrlo malene. Zašto baš mene? Mnogi bi drugi bolje ispunili dužnost, imali su bolje osobine.

Mene. U kakvoj seoskoj crkvici nalazit će se kamen s natpisima župnika, jednog će se dana na njemu pojaviti i moje ime. Izabrao je između tisuća mene, da me združi s dvanaestoricom, t.j. s povlaštenima, da navješćujem Evanđelje jednom dije-

lu njegova stada, da ga čuvam kao pravi pastir, da ga potičem na kreposti i da u njemu stvaram svece.

"Taj i taj župnik, od te do te godine..." Hoće li dobri ljudi, koji pročitaju moje ime, moći dodati: "Bio je sveta života." Čemu biti među izabranima, ako sebi ne zaslužim takvo mišljenje?

+

+ +

20. veljače

BLAŽENSTVA

Ovo je srž Isusove nauke. Kakvo bogatstvo! Ne smijem ovdje tražiti pouku, koja bi bila iznesena u strogo logičkom redu. Ovo bi se točnije moralo nazvati "niz iznenađenja", jer svaki redak odiše jedinstveno - šću, privlači dušu, osvaja je i pridobiva za Boga! Zašto da uvijek budem previše ukalupljen i da ove istine budu iznesene u nekim lakim izrazima, kad bi njihova snaga morala prodrijeti u srž.

"Rečeno vam je... A ja vam kažem" Isus je vrhovni Učitelj. On je onaj, koji ima pravo preuređivati zakone. Mislite li, da je sreća u ljudskim taštinama; ja vam kažem: "Blaženi siromašni! Blaženi koji gladuju! Blaženi koji plaču! Blaženi čisti! Bla-

ženi, koje ljudi mrze i progone! Blaženi miroljubivi, koji šire mir!"

On radije opovrgava nego dokazuje. Vi smatrate sigurnim, a ja naučavam sasvim protivno. Vi imate svoje ljudsko iskustvo, ovo moga protu iskustva. Siti, zadovoljni, okrutni, bogati, zabavljači... nisu oni sretni. Ja to svjedočim. Jedni slijepci, koji povjeruju u to. Ja ne raspravljam, nego tvrdim oprečno: Tako je i nikako drugačije, i ja imam pravo. I da bi njegova pouka bila prihvatljiva u mnoštvu, Isus ne izražava svoje misli u obliku zapovijedi: "Moraš biti siromašan. Moraš biti miroljubiv." - Čak ni u obliku savjeta: "Budeš li siromašan, miroljubiv, čist, bit ćeš sretan." On daje svoje misli u jednostavnoj formi konstatacije. Rekli bismo gotovo u suvremenom stilu, u obliku kakve krilatice, koja se lako upamti. Poznato je, da opetovanje mudrih izreka konačno biva prihvaćeno kao mišljenje: "Pravi ljubitelji skijanja idu na tu i tu zimsku stanicu." To je bezlična izreka, ali neoboriva: "skaut mora biti uvijek spreman."

Istovremeno poštiva slobodu svijuju: formalno, jer govori istinu; učtivo, jer se služi nenametljivom formom punom svijetle nade i božanske nježnosti.

Blaženi! Blaženi! Blaženi! Tko bi ikada odbio da primi zakonik sreće? A pogotovo ako ga daje netko, tko posjeduje izvanrednu sposobnost i koji je kralj sreće?

Svi koji poduzimaju kakav put, traže neki razlog, iz kojega će izvući veličinu i znamenitost podhvata. Na pr. crkva Notre Dame u Parizu ili Saintechapele ili trg Vieux Marché u Rouenu. Ja moram poći divnim putem, putem svetosti. Put je dugačak: na kraju su blaženstva.

A evo i tragova... prihvaćam. To je, za čim težim: siromaštvo, miroljubivost, čistoća, požrtvovnost, ljubav, pravednost.

Stoga na put!

Ovo je put, koji vodi sreći, jedini pravi. Beati! - Blaženi!

* * *

21. veljače

NE UKINUTI, NEGO ISPUNITI

Odmah nakon što je u osam blaženstava iznio temeljne članke ustavne povelje svojega kraljevstva, Isus dodaje: "Ne mislite, da sam došao ukinuti zakon i proroke, nisam ih došao ukinuti, nego ispuniti (Mt 5,17).

Razoriti znači potisnuti, isprevrtati do dna, da bi se na tom mje-

stu sagradila potpuno nova zgrada. Naš Gospodin nije imao takvu ulogu. U Mojsijevu je zakonu već postojala neka uzvišenost. Isus ne želi zabaciti to savršenstvo, nego ga još uzdići, dajući mu krunu. On ne izvrće, nego preoblikuje.

Dopunjava dogme. Stari Zavjet je potvrdio postojanje jedinog Jahvea, i Bog zna, koliko su se vladari i proroci morali boriti, da bi sačuvali momoteizam.

I Isus propovijeda Boga jedinoga iz Starog Zavjeta, ali On Tvrdi, da su u Bogu tri osobe; da je jedna od triju osoba - druga - sišla na zemlju, da bi otkupila čovječanstvo od istočnog grijeha i pribavila mu prava na nebo; da će Sin Božji ustanoviti sakramente i da će odrediti članke vjere, koji se moraju obdržavati pod prijetnjom vječne smrti. (Na pr. uskrsnuće mrtvih, posljednji sud, rastavljanje izabranih i osuđenih, i t.d.

On usavršava ćudoređe. Istina, već je i Stari Zavjet odredio glavnu podlogu za dobro djelovanje, a to je ljubav prema Bogu i prema bližnjemu.

Naš Gospodin ne će to ispravljati, ali će dati nove motive. Najveći motiv za ljubav prema bližnjemu

je taj, da je bližnji dio Krista: "Što učinite najmanjemu od njih, meni ste učinili.

Veliča djevičanstvo, postavlja pravila apostolata i t.d.

Usavršava bogoštovlje. Stari je Zavjet poznavao velike oblike molitve, klanjanje, zahvaljivanje, pokajanje, prošnje; izabrani je narod morao pokazivati iz vana ta raspoloženja, vjerskim obredima i žrtvama. Isus, pohvalivši i vanjske znakove pobožnosti, skreće pažnju na nutarnja raspoloženja - protiv židovske farizejštine - i na molitvu u duhu ili u istini. On ne će zabraniti žrtve, nego će ih zamijeniti žrtvom svete Mise.

Nadopunjuje svećeništvo. Svećenici su već postojali i levitska je knjiga točno određivala njihove dužnosti; Isus daje svećenicima Novog Zavjeta vlast, da opraštaju grijehe, da poučavaju i posvećuju. Ni ovdje nema nikakvog potiskivanja, nego oplemenjivanje.

I ja ću biti jednoga dana među odabranicima i imat ću svetu dužnost, da pokazujem ljudima kako je Evanđelje nad svakom drugom naukom, Novi Zavjet nad Starim.

Treba shvatiti ovo Kristovo oplemenjivanje starih propisa. Moram se sve više u to upućivati, u apsolut-

nu i relativnu vrijednost Evanđelja, da u određeno vrijeme uzmognem narodu tumačiti veličinu naše božanske vjere.

*

* *

22. veljače

KRIST I OSVETA

Jedna od odlika, po kojoj najlakše prepoznajemo božanski lik u Novom Zavjetu, je ljubav.

"Oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noga za nogu, opeklina za opeklinu, rana za ranu, udarac za udarac", tako je pisano u knjizi Izlaska (21,14-25); isp. Lev 24,19-21 ; Deut 19,21).

Ipak treba zapamtiti, da taj zakon osvete nije bio propisan na upotrebu pojedincima, nego za suce; Pravda ima jedino pravo da osvećuje pojedince, jer bi oni zbog ljutine vraćali ne jedan šamar, nego više ; sv. Augustin kaže: "Teško bi se pojedinac, koji je primio šamar, suzdržao, da ne vrati dva, kad bi on kažnjavao krivca."

Hebrejski su običaji ublažili taj zakon. On predstavlja manje savršen društveni poredak. Što će reći Isus? "Ne uzvraćajte zlo za zlo. Ako vam je nanešena uvreda ili nepravda,

ne idite odmah sucima."

To je tek prvi stupanj ljubavi . Isus dodaje: "Što više, budite spremni da podnesete i druge udarce. Ako vas netko udari ili ošamari po lijevom obrazu, pružite mu i desni; ako zatraži vašu košulju, podajte mu kaput, ako traži od vas, da pođete s njime tisuću koraka, pođite s njim još i drugu tisuću." Jasno je, da Isus ovdje govori onima, koju su odgovorni samo za sebe, a ne onima , koji se imaju brinuti i za bližnjega, jer bi tada dolazilo u obzir pravo ovog poslijednjeg.

Ali se Krist ne zadovoljava samo izvanjskim odnosima, On određuje intimna duševna raspoloženja. Rečeno je: Ljubi bližnjega svoga, ali imaš pravo mrziti neprijatelja. To znači, da se nisu ništa morali brinuti o neprijatelju, nisu mu trebali izražavati saučešće i dobrodošlicu - Židovi se nisu ustručavali mrziti sve one, koji nisu bili njihove rase i zvali su ih barbarima, bezbožnici - ma. "Ali ja vam kažem", objavljuje naš Gospodin, ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima, koji su vam učinili zlo, molite za one, koji vas progone i kleveću."

"Ljubiti neprijatelje ne znači odobravati im motive, zbog kojih se ne slažemo, nego biti dobar i blag

prema njima. To još više ne znači zaboraviti nanesenu nepravdu; nije moje, da sudim o tome.

Pamćenje radi u meni bez moje volje, ali barem toliko, koliko je ovisno o meni, moram izbjegavati svojevoljno proračunavanje nepravdi bilo da su one učinjene, ili su samo pokušane od strane bližnjega.

"Ljubiti neprijatelje" ne znači pogotovo gajiti prema njima nekakav osjećaj simpatije. Ja nisam gospodar osjećaja. "Ljubiti neprijatelje" je pitanje volje. Kad je riječ o mojoj slobodnoj volji, tu sam ja svoj gospodar. Moram se čuvati, da nikada ne želim naškoditi im svojevoljno, da ih ne isključim iz opće ljubavi, koju dugujem svima.

Ja nemam neprijatelja u pravom smislu, riječi, hvala Bogu. A ipak ima ljudi, s kojima manje suosjećam ili koji me izazivaju ponajviše nehotice. Evanđeosko se pravilo sastoji u tome, da prema svima pokazujem jednako istu ljubav, da prema svima budem jednako raspoložen i da ih rado uslužujem. Da li je to baš lako?

U svakom slučaju moram odlučno nastojati, da moja ljubav bude općenita.

+

+ +

23. veljače

NEIZMJERNA REVNOST

Osjećam, kako u meni raste gorljiva revnost. Svakog dana razvijaju se moje želje; pogled na zlo, koje se širi, potiče me na hrabrost, sanjam o veličanstvenom apostolatu.

Tim bolje, ali strpljenja!

Svećenstvu naše zemlje nije nikada nedostajalo žara, osobito u naše doba ono posjeduje gorljivost, kojoj se divi čitav svijet; ali je to krepost, zbog koje se ljudi kadkada uznemiruju. (Pisac govori o Francuskim prilikama). Revnost kao velika krepost traži zbog neustrašivosti čvrstu podlogu rijetkih kreposti: dovoljno obrazovanje i gorljiv nutarnji život.

Pogledajmo danas stručno obrazovanje, što se zahtijeva od apostola, tim više, što je revniji. Razmatrajmo o posebnoj potrebi onoga, koji želi biti revan svećenik, o potrebi snažnog nutarnjeg života.

Jedino Bog može davati, a da time ne siromaši. Kakvagod bila njegova aktivnost na izvan ono što daje ne umanjuje ništa njegovu nutarnju veličinu, jer je njegov život na unutra neizmjeran. Kod nas nije tako; ako iz želje da se drugima

dadnemo zanemarimo i svoje obogaćivanje, osiromašujemo i trošimo se. Velika revnost traži duh molitve povučene sabranosti, inače će brzo navući na sebe poznate nevolje: "Cymbalum tinniens, aes sonans. Praporac koji ječi i mjed koja zveči".

A Bogu se ne može svidjeti da apostol, pošto je podijelio hranu drugima, za sebe nije ostavio ništa pogodno, pun revnosti, ali više vanjske nego li nutarnje, padne iscrpljen i slomljen na putu.

Ne samo da više ne može drugima ništa dati, nego i on sam umire od gladi kao žrtva prekomjerne i naobuzdane aktivnosti. Nije lako biti apostol. Uz tu divnu i slatku službu potreban je snažan duševni život i goriljivi nadnaravni primjer.

Imat ću kasnije vremena za revnost. Sada moram steći nutarnje raspoloženje. Moram pripremati božjeg čovjeka, ako sutra želim biti čovjek apostolata. Da bih mogao u pravi čas trošiti svoje snage, moram kroz duge godine crpsti snagu na izvoru, od kojega ću kasnije trošiti.

Sigurno će kasnije moja revnost biti podrška mojem svećeničkom životu time, što će me poticati, da stekнem potrebne kreposti; ali, kako će to biti trošenje snage, moći ću trošiti samo ono, što sam stekao.

Steći što više!

24. veljače

VRIJEME POHODA

U jednoj knjizi o razmatranju, koje on namjenjuje svima, sv. franjevac Petar d'Alcantara, jedan od duhovnih vođa svete Terezije Avilske, predlaže kao uzorak tekstove za razmatranje. S pripremnim i završnim vježbama, oni zahtijevaju oko dva sata vremena. Bez sumnje je to prekomjerno vrijeme, iako ga predlaže "svima" taj plemeniti prijatelj kontemplacije. Prakticirao ga je o. de Foucauld, koji je u svom dnevnom redu napisao: Od 3,30 - 5.30 adoracija. To su najljepši časovi mojega dana iza Mise. Kažem sebi, da moram samo gledati Isusa. To je čas pun uživanja.

Izgleda, da je ovo manja i prihvatljivija mjera. Pustimo to!

Pustite sv. Petra d'Alcantara ili o. de Foucauld-a, reći će ljudi, danas nismo više u njihovim vremenima. Od svećenika adoratora traži se da adoriraju jedan sat tjedno. A mnogi još i to odbijaju - "Jedan sat adoriranja sedmično! Vi ništa ne mislite! Uza sav moj posao, to je nemoguće!"

Mnogi to govore iskreno. Da li imaju pravo, to je sasvim druga stvar. A nije li uvijek isti sofizam: "Davati

i samo davati drugima. Nikada ne ostaviti vrijeme, za vlastito obnavljanje." Kao da od sviju duša, koje su povjerene svećeniku na brigu, njegova nije najvažnija. I kao da uza sve poslove nije najvažnija briga : mir i molitva.

Nema antagonizma između apostolskog rada i osobnog posvećenja. Pravilno shvaćanje stvari svagdanje iskustvo svakoga onoga, koji djeluje apostolski za Boga, dokazuju - jasnoćom, koju mogu osporavati samo naivni i neuki - da, dok čovjek daje, on se ispražnjuje, dok djeluje izvana, postoji opasnost da izgubi svoj nutarnji život; jer se i najbogatija rijeka brzo isuši, ako prekine vezu s izvorom.

Čak kada i ne bi slabila naša osobna svetost niti plodnost našeg apostolata, ne bi li nas ljubav prema Euharistiji morala poticati na srdačne susrete s našim Gospodinom u svetohraništu, koji bi morali biti toliko dugački, koliko nam dopušta dužnost, samo da je pravilno shvaćamo, a ne pretjerano.

Kršćani novih zemalja daju nam kojiput dragocjene pouke, kao na pr. Ceylonci, o kojima govori o. Guchaussois u svojoj knjizi: "Pod vatrom Ceylona!" Njihov misionar nije htio ostaviti Presveti Oltarski Sakramenat u kapelici, jer - budući da ih nije mogao često posjećivati - nije htio ostaviti Gospodina tako daleko bez posjećivanja. Obećali su, da će držati stražu u crkvi pod svaku cijenu, da Gospodin nikada ne bude sam. Svake večeri dolazilo je tristo osoba pod vodstvom jednog starca, da se mole pred svetohraništem.

Predpostavimo, da kasnije ne ću imati puno vremena za posjećivanje Presvetog, ipak ću se rado sjetiti, da je 23. listopada 1930. počiljen potpuni oprost svećenicima i klericima, koji mole Brevijar pred svetohraništem.

+

+ +

25. veljače

POHOD PRESVETOM

Sveti Alfonz Liguori spominje: "Sigurno je poslije primanja sakramenata pohod Isusu u Euharistiji Bogu najugodnija pobožnost, a nama najzaslužnija.

I. Bogu najugodnija. - Poslije sv. Mise, Isus ne dolazi; On ostaje s nama. Mane nobiscum, govorili su učenici iz Emausa. To je činjenica. Isus udovoljava toj žarkoj molbi - "Ecce tabernaculum Dei cum homini -

bus" - "Evo šatora Božjeg s ljudi - ma." Sigurno naš Gospodin ne bi sve to činio, da nije želio uzvrat. Za posvećenje samo jedne hostije po - trebno je mnogo čudesa; pomislimo samo, da ima gotovo 500.000 svećeni ka na svijetu, koji svaki dan služe Misu, a to znači 500 tisuća čudesa u 24 sata. Zar ja kao budući svećenik ne prepoznajem u tome čudo? Ne bi li to bilo pravo nerazumijevanje?

II. Očito je, da pohod Presvetom Oltarskom Sakramentu veoma koristi. Produbljuje moju vjeru: Praestet fi des supplementum sensuum defectui.- Vjera duši čovjekovoj nek spoznanje dopuni!" Crkva me kod pretvorbe pod sjeća: Mysterium fidei - Tajna vje- re. To se događa u svakoj Misi, kod svakog pohoda.

Pohod me ohrabruje. Da robur fer auxilium.- Ti jačaj nas i očuvaj!" On me umiruje. U vrtoglavom i nemir nom životu, ovdje primam pouke o mi ru; veoma mi je potrebna okrepljuju ća tišina svetohraništa.

Pohod me osobito potiče na lju- bav. Isus mi govori jasno: "Pogle - daj, što sam učinio za tebe. Što ćeš mi uzvratiti?" Na oltarnicima pobo- žne ruke obično napišu: Magister adest et vocat te! - Učitelj je tu i zove te! Rečenica je uzeta iz Evan

đelja i upućuje nam sveti poziv.

Pohodimo Ljubav, koja zove: Veni te, adoremus! - Dođite, poklonimo se! Osim želje srca, koja me tamo vuče, ppstoji i neprestana želja Crkve. Ka ko ona zahtijeva od klerika da sva- ki dan razmatraju, isto tako zahti- jeva, da svaki dan pohađaju Presve- to: Ut clerici ... sanctissimum Sa- cramentum visitent. - Neka klerici posjećuju Presveti Sakramenat.

Daj, Isuse, da svaki moj pohod Tebi, bude ozbiljno učvršćenje moje volje, da Ti bolje služim i da Te u vijek bolje ljubim.

Za vrijeme pohoda želim si poseb no dozvati u pamet Tvoju prisutnost u svetohraništu. Kasnije ću razmi - šljati o Tijelovu i o drugim blagda nima o misteriju Euharistije i sve- ćeništva. Bio bih premalo bogoslov, a kasnije i premalo svećenik, kad ne bih postao čovjek hostije. Moram na oltaru i pred oltarom steći duh klanjanja i zadovoljštine.

* * *

26. veljače

PRED SIRĆU

Bilo je to za rata 1914. - 1918. kako pripovijeda jedan veteran. Pri- likom provjeravanja budnosti straže

na isturenim položajima uhvatili su nekog devetnaestgodišnjeg vojnika na spvanju.

Ratni su zakoni oštri. Postupak je kratak. Čisto vojnički.

U ranu su zoru izveli tog nesretnika nedaleko prvih linija. Odred je vojnika već čekao spreman da izvrši osudu. Osuđenika su postavili uz ostatak neke porušene kuće. Pročitali su mu osudu. Nema tu nikakva priziva, žalbe. Svršeno je.

Pala je zapovijed. Nišani! Pali! ... Ali ne... Vojnici su spustili puške. Neka zabuna, šta li?... Ponovno su vojnici podigli puške, nanišanili, i... opet ništa. Htjeli su snimiti scenu. Mladić je morao neopisivo trpjeti.

I konačno... po treći put odjekne zapovijed: Nišani! Pali! U pozadini prvih borbenih linija prasnulo je devet reskih hitaca. I...sve je utihnulo.

Ovo moraju biti strašni prizori, makar ih samo i gledali. Nameće nam se misao na svršetak. Poslije nekoliko minuta, iza nekoliko sekundi, poći ću u vječnost.

Kakva će biti ta vječnost? Jesam li spreman, sada ovakav kakav sam pojaviti se pred Bogom?

Kako će me Bog primiti? Kako iz-

gleda smrt? A ono poslije smrti?

Pali! Misli prestaju, nema više pitanja. Treba samo odgovarati na sva pitanja. Smrt je tu! Htio sam vidjeti, a sada vidim.

Kad je u Marseille-u izbio požar, našli su pougljene neke ljude, koji su pobjegli iz straha, i mislili, da će naći sklonište ili izlazak; bilo ih je u podrumima, liftovima...Smrt ih je zatekla ondje. Što se moglo odigravati u njihovim dušama, kad je plamen zahvaćao njihovo odijelo?

Ali pustimo to, ja ću umrijeti u svom krevetu... Nisam siguran, ali je sasvim vjerojatno. Hoću li se usuditi, kad smrt dođe pogledati joj u lice? Propovjednik iz Lisabona, Vieyra, rekao je, da stvarna smrt nije strašna za onoga, koji ju je unaprijed proživio. Što znači umrijeti za nekoga, koji je mrtav za svijet, koji nije priljubljen?

Kako je s mojim odricanjem? Kad bih morao danas napustiti zemlju, u kakvom bih bio stanju? Crkva me puno puta potiče, da mislim na smrt, ne zbog žalosti, nego zbog duhovne koristi, da mislim na nebo. Da li se time koristim?

Kasnije ću vrlo često gledati smrt izbliza, voditi sprovode. Moram paziti, da ne otvrdnem i da ne

obavljam svoj posao mehanički. Neka mi svaki puta blizina smrti i pokojnika dozove u pamet pravi smisao života.

Što je vrijeme? Novac, kojim se kupuje vječnost, i stoga moramo živjeti u sjeni vječnosti.

+

+ +

27. veljače

PREDVIDJETI SVOJU SMRT

Iako ću se navikuti na umiranje - Bog to hoće - bit će mi teško ostaviti zemlju. To je udes sviju smrtnika: smrt je teška za narav već zbog toga, što je kazna, odvajanje duše i tijela izgleda strahovito.

Bože, prihvaćam unaprijed ovu nevolju, koja je posljednja stvar, što Ti mogu pružiti! Možda više ne ću biti pri svijesti tog odlučnog trenutka, bit ću iscrpljen patnjama i težit ću samo za olakšanjem i oslobođenjem; a možda ću biti i toliko iscrpljen, da ne ću uopće moći izraziti svoju spremnost.

Jedna pobožna osoba izišla je iz samostana u svijet i sve do šestdesete godine živjela u poniznosti i Božjoj ljubavi. Priznala je, kad su

je iznenada morali operirati u jednoj bolnici, da ni na trenutak nije pomislila na Boga. Sve je prošlo kao neki san... Preuzetno je računati na zadnji čas, da ćemo se popraviti i sabrati. Treba unaprijed sve urediti, sve prihvatiti i sve dati.

Spasitelju, želim Ti danas reći ono, što tada ne budem mogao: Želim, da moja smrt bude potpuno predanje, i da kao stvorenje izrazim najdublji poklon i priznam Tvoje neizmjernog Gospodstvo. Unaprijed spremno sve prihvaćam, kako Ti htjedneš i što se tiče vremena i načina; kad hjedneš i što htjedneš. Prinosim Ti sada sve svoje tadašnje patnje, svoju nemoć, prikazujem Ti to kao priznanje Tvoje moći i nepromjenljivosti. Želim se ispovijedati svaki puta s istim osjećajem, kao što ću to posljednji puta učiniti. Oslobodi me prevelikih tegoba i daj mi veselje. Ukloni od mene sotonu, reci mojoj Majci Mariji, neka bdije uz moj bolesnički krevet i neka ga čuva u miru. Unaprijed Ti pružam sve ono, što će mi smrt oteti. Ako postanem svećenik, a ja se čvrsto nadam, puno ću Ti Misa prikazati kao žrtvu svojim rukama na oltaru; neka moj samrtnički krevet bude moj posljednji oltar

i neka, budući da sam potrošio svu svoju snagu, moje tijelo bude žrtva (hostija) u toj posljednjoj Misi.

Redovnici su nekada u pustinji i li u svojim samostanima voljeli sebi izrađivati mrtvačke glave, da bi nečim ispunili svoju samoću. Meni se to možda čini romantično. To znači, da ne mislim duboko.

Neprestana misao na smrt nije ih ubijala, nego je naprotiv obasjavala njihov život: ono, što dolazi iza smrti, davalo im je snage za sadašnjost; oni su išli dublje od vanjskih pojava. I pred neumoljivom slikom smrti oni su dugo razmišljali o vječnoj sreći, koja dolazi iza smrti.

+

+ +

28. veljače

OČE NAŠ

"Mogli bi izgovoriti i druge riječi, ali ne bismo mogli izraziti druge želje" - bilježi sv. Augustin. Oče naš je kršćanska molitva, mogli bi reći jedina kršćanska molitva. U prvom dijelu slavimo Boga i odajemo mu čast, u drugom molimo ono, što je potrebno za naše posvećenje.

U prvom se dijelu ističe veličina triju bogoslovskih kreposti: "Bože, neka se sveti ime Tvoje!" Ime onog Boga, o kojem mi govori vjera; "Dođi kraljevstvo Tvoje!" Kraljevstvo je Božje ono na zemlji, što se mi nadamo postići na nebu. "Budi volja Tvoja", nije li to vrhunac prave ljubavi, koja nije samo čuvstvena, nego djelotvorna. Što molimo u drugom dijelu? Sigurno to, što nam je potrebno, da bi Bogu mogli dati ono, što On traži; naše posvećenje i njegova slava moraju biti dva povezana svijeta.

Moram nastojati, da često razmatram do u tančine različite prošnje iz "Očenaša". Za danas ću se zadržati u cjelini te molitve.

Oče naš je kratka molitva: nije potrebna ni jedna minuta da ga izmolimo.

To je sasvim općenita molitva: navodi sve naše potrebe, sve naše želje, spaja i obuhvaća sva vremena, život i vječnost, kruh svagdašnji i vjekovječnu slavu.

Jednostavna molitva: dijete je razumije.

Uzvišena molitva: teologija može u njoj naći beskrajne dubine.

Ponizna molitva, jer pružamo ruke: "Daj nam; priznajemo se siromašnim, krivim: "oprosti nama"; sputanim: "Izbavi nas"; pouzdana molitva,

jer znamo, da će nas Bog pomoći, ne
će nas pustiti, da padnemo, pogoto-
vo u glad grijeha.

Molitva je neizmjerne vrijedno -
sti, jer je nastala iz ljubavi i iz
ražava ljubav u savršenom obliku, te
nas stavlja u položaj, koji se naj-
više sviđa Božanskom Srcu. Oče, moj
dobri Oče, Učitelju, ali prije sve-
ga Oče, čije sam ja dijete, nedo -
stojni sin, ali ipak sin, jer je i
rasipni sin ipak sin. Oče, čija je
dobrota mudrost, čija je pravda u
isto vrijeme i milosrđe, Oče, koje-
ga nikakva nezahvalnost ne može otu-
điti, koji ohrabruješ i uz najmanju
dobru volju, koji opraštaš i na naj
manji znak kajanja.

Moram nastojati moliti "Oče naš"
sa što više sinovskog duha. A zatim
ne smijem zaboraviti: "naš". Molitva,
što je ja izgovaram, je molitva i
moje braće. Ja sam sin, i oni su ta
kođer. Prema tome oni i ja smo sku-
pa djeca istog Oca.

Moram proširiti svu svoju moli -
tvu na svu svoju braću prije svega
u bogosloviji, ali i na daleku bra-
ću, braću - katoličke svećenike, na
sve kršćane, na čitav svijet, što ga
moram obuhvatiti svojom molitvom i
svojom ljubavlju.

Molit ću uvijek svoj "Oče naš" i

sve svoje ostale molitve u množini.
Ako išta mora biti katoličko, to je
onda moja molitva: katolička, to zna
či općenita: ja i svi. "Daj nam, o-
prosti nam, izbavi nas!"

* * *

29. veljače

VRUĆ ILI HLADAN

"Sviđa se Bogu, da budete vrući i
li hladni" (Apoc 3,16). Ovo nije bi
lo upućeno jednom običnom kleriku,
nego posvećenom. "Nisi ni vruć ni
hladan, mlak si. Ispljunut ću te iz
svojih usta" (Ib.). Strašna prijet -
nja! Ona govori, kakav nutarnji ži-
vot traži Bog od svojih izabranih.
Nažalost, oni, koje ona pogađa - ko
liko ih je od stotine - i ne sanja-
ju, da se na njih odnosi.

Sveci drhću ispitujući svoj ži -
vot. Smatrali su se uvijek malenim.
Jedna od velikih napasti svetog žup
nika Arškog bila je da se povuče u
trapistički samostan, da bi tamo "o
plakivao svoj jadni život", svoju
nemarnost, svoju osrednjost! Kakav
sam ja u poredbi s ovim junakom? Jed
na od značajki mlakosti i to, da se
smatram dovoljno bogatim, dovoljno
upućenim u duhovni život, dovoljno

sjedinjen s Bogom! Penjanje je zavodljivo, ali vrhunci više ne. Smiješna je revnost nekih i nježnost savjesti.

Vječna istina govori tim nesretcima: "Kažeš: bogat sam, stekao sam velika imanja, ne treba mi ništa, a ne znaš li, da si nesretnik, bijedan; jadan, slijep i gol"(Apoc 3,17) Pozvao sam te na božansku gozbu, a ti voliš grube zemaljske stolove. Godinama već stojim pred vratima i kucam. Jesi li mi otvorio? Znaš, da nisi. Htio sam doći k tebi, večerati s tobom, počastiti te velikim prijateljstvom! Učinio sam sve u tom smislu! Nisam li te zbog toga učinio mojim svećenikom zauvijek? Ta svećenička služba morala bi te zaokupiti, a ti nisi ni vruć ni hladan...ne želim te više!

To je veliki ukor neizmjerne božanske ljubavi "Pozvao sam te na božansko prijateljstvo i ti si ga odbio." Bog unaprijed raspaljuje vruće i gorljive. Hladne može probuditi udarcem milosti, a što će od mlakih? Odbaciti ih? Dok im se prijeti, On ih progoni svojim milosrđem. "Kupi od mene zlato ljubavi... Očisti se od grijeha tvojih, zatraži svjetlost moju! Udaram te zato, što te

volim. Budi revan i čini pokoru. Možeš sve popraviti, ako uzljubiš i ne posumnjaš u moju dobrotu.

Približujemo se (ili smo već ušli u korizmu). Ovo je prilika, da ispitam svoj žar. Ne osjećajni žar, nego plemenitost volje. Gdje je moja gorljivost, da služim našem Gospodinu vjerno? Gdje je moja ozbiljnost pri radu, plemenitost i nesebičnost prema mojim drugovima? Kako je s mojom molitvom, pokušavam li stvarno ujediniti se s Bogom?

Da li je sve to vruće ili hladno? Ili možda samo mlako? Čemu izazivati u Bogu gnušanje ili zašto da mu uskraćujemo veselje, koje od nas očekuje.

+
+ +
+

O Ž U J A K

1. ožujka

PECCAVI NIMIS

I. ... Pro innumerabilibus peccatis.

Ne radi se o grijesima u strogom smislu riječi, o teškim povredama čudoređa. Riječ je o bezbrojnim nemarnostima u našem odnosu prema Bogu, o propustima kao što su moja

mlitavost i moje bezobzirno ponašanje...

Nemoguće bi bilo nabrojiti sve te sitnice. Ofertorij me potiče s kakvim ću naglaskom kasnije za vrijeme svete Mise izgovarati ove riječi: "Suscipe... por innumerabilibus peccatis, et offensionibus, et negligentiis meis" - "Primi... za bezbrojne grijehe, uvrede i nemarnosti svoje". Uostalom, kad bi bilo moguće, točno bi nabrajanje bilo besplodno i previše bi me obeshrabrivalo. Dosta je općenita napomena. I to je već sasvim žalosno. Miser factus sum. Miser, nesretan. Nesretan, što sam tako bijedan.

II. Qui tollis peccata mundi.

Daleko je ljepše razmišljati o onome, tko oprašta grijeh, nego o samom grijehu.

Ecce. Evo ga. Pogledajmo ga dobro. Dugo. Pažljivo... Tko je On..? Raspeti Isus. Evo Janje, žrtva pomirbena! Raspelo, ili točnije Raspeti. Isuse, zar si to Ti? - Da, sinko, jasam. Pogledaj me! Razmišljaj o meni! Pričaj mi!

Qui tollis peccata - Koji uzimaš. Zar je istina, Učitelju, da nam opraštaš grijehe? Uzimaš ih od nas i stavljaš na svoja leđa, to je Tvoj

križ i Tvoja su leđa opterećena njime. Učinio si i više nego oprošteno grijeha, stvorio si nam ljepše uslove od prijašnjih; Mirabilius reformasti - Još si ga divnije obnovio. I ovu ću riječ izgovarati kasnije pod svakom Misom.

TI tražiš, da Ti pomognem u opraštanju grijeha i obnavljanju svijeta: u korizmi smo. Bit ću čvršći i odlučniji, uvježbavat ću se u mrtvenju tijela i osjetila, u dopuštenoj mjeri; ne ću zanemarivati sitne žrtvice, kako mi se često događa. Ako su moji propusti bezbrojni, bezbrojne su i prilike za pobjedu; moram se njima okoristiti.

Često ću se moliti, ne samo zbog svojih vlastitih pogrešaka i nemarnosti, nego i zbog moje braće, bližnjih i sviju onih, s kojima dolazim u dodir. Nisam li ja odgovoran za sve oko sebe? Moram se uvjeriti o svojoj odgovornosti i davati za njih kao i za sebe, zadovoljštinu, kada me milost potakne. Barem moja nakana treba biti u množini, kao što su u množini liturgijske molitve.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi-

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta - a ne samo moje, miserere nobis- smiluj nam se, a ne

samo meni.

Nobis... mundi... S Isusom, koji je Otkupitelj sviju, moram činiti zadovoljštinu za sve.

+

+ +

2. ožujka

KRILA

"Uzaludno je bacati mrežu onome, koji ima krila"(Prov 1,17). Zasjeda i napast vrebaju na nas. Moramo se tome nadati... "Budući da si bio ugodan Bogu, trebalo je da budeš iskušan"(Tob 12,18). Božji su putevi veoma različiti. Neke se duše uvijek moraju boriti. Druge povremeno u većim ili manjim razmacima. Ima uvijek tmurnih duhova, koji su uvijek oblačni, i takvih, koji su uvijek nasmijani. Ali treba neprestano imati na umu: ni jedan čovjek, nijedan apostol, a pogotovo nijedan svećenik, ne smije se smatrati sigurnim pred sotoninim mrežama, pred svijetom i pred svojom vlastitom naravi, koju je grijeh ranio. Veoma često posrćemo zbog nemarnosti i preziranja opasnosti.

Zamke đavolske. Prepoznajemo ih u želji za uspjehom, za bogatstvom, za raskošnim životom, za profanim naukama i t.d., za častima (počasnim titulama, odlikovanjima i bilo kakvim značkama). Kamo nas vodi sotona tim zamkama? U oholost, u samodopadnost, na zaborav mojih dužnosti mog svećeničkog ideala.

Zamke svijeta. Prepoznajemo ih u rastresenostima, izvanjskom djelovanju, pretrpavanjima, u laicizmu sviju oblika, u svemu što odvlači od vrhunaravnog i božanskog reda.

Zamke naravi. Osjetljivost srca, čežnja za ljudskom ljubavlju, želja za uspjehom i za dopadanjem. Ne smijem nikada dopustiti, da mi mlakost i duhovna lijenost odrežu krila. Uvijek se moram držati kao da hoću poletjeti, Moj stroj mora biti izvučen iz spremišta i spreman za polazak. Čim se neprijatelj pojavi, vinuti se u visinu i poći u potjeru za njim, ne čekajući da on prodre do mojih linija. Ove riječe Msgr Gaya neka mi budu vodilje:

"Za izoštravanje inteligencije i jačanje razuma, za čvrsti osjećaj pravičnosti, slobodnog i ukroćenog duha, ništa nije uspješnije od kršćanskih misli i pouzdanja u Boga, koji je počelo svake uzvišenosti i veličine. Vjernost srca i duha životu, za koji se rađamo po milosti, da je krila ljudskoj duši." I još: "Ne poznajem ništa bolje, pomoću čega bi se oslobodili grijeha, nego ono, što nas diže."

3. ožujka

DENIGRATA FACIES.

Sveti Toma Akvinski naziva smrtni grijeh "nekom vrstom uništenja Boga". Čovjek potiskuje Boga, koliko mu je to moguće, izgoni ga iz svoga srca: "Odlazi! Ti nisi za mene ništa, smatram Te bezvrijednim!" Kad duša napusti tijelo, ono poblijedi, pocrni i gadi se ljudima. Kad duša istjera Boga smrtnim grijehom, postaje crnja od ugljja, kako se izražava prorok Jeremija: "Denigrata est super carbones facies eorum" (4,8). Kad bi grešnik mogao vidjeti dušu svoju toga časa!? Duša je u milosti kao preobražena. Naš je Gospodin govorio svetoj Tereziji: "Kad bi ti mogla vidjeti taj prizor, umrla bi ne mogavši izdržati toliki sjaj." Duša je u stanju grijeha naprotiv strašna. Dotični ne može otkriti svu njenu strahotu.

Jedna ratna bolničarka pripovijedala je, dok se posebno brinula za one, koji su bili ranjeni u lice, kako je gledala kod svih tih unakaženih, čim su imali vremena, koji su još imali oči i mislili, da ih nitko ne gleda, izvlačili su malu sliku iz novčarke; svoju sliku iz vremena, kad su bili lijepi, bez odjse

čene usne, bez unakažena čela, bez te crne rupe na mjestu, gdje je bio nos i usta, bez unakaženog lica, bez povrede mišića ili živaca, koja je zauvijek ostavila njihovom licu teške rane.

Bolničarka ih je znala zateći kako promatraju svoja nekadašnja i sadašnja lica, srdito su pokazivali nekadašnje slike i molili, da im ne rekne baš previše strogo, njihovu sadašnju sliku. Bilo je smiješno, kada je bez razloga morala lagati: "nisste se baš jako promijenili. Uskoro ce vas moći prepoznati. Zbog te sitnice ne će biti baš velike razlike." Vjerovali su samo napola tim odgovorima, i tek što so sestra udaljila, oni bi potajno izvukli ogledalo, da sami prosude istinu, ako im se zbog smionosti nije zgadilo.

Denigrata facies. Najčešće grešnik odbija, da se poredi sa svojom nekadašnjom slikom. Ako se na to odluči, ne može ga mimoići gađenje i zbog zakona posljedice poželjet će, da ponovno zadobije nekadašnje crte: Surgam et ibo ad Patrem - Ustat ću i poći ocu. Nemoguće je ostati u ovom stanju: povijest sviju povratka sviju rasipnih sinova počinje uvijek zgražanjem nad vlastitom bijedom.

Na licima su ranjenika uvijek mo

rali ostati ožiljci, unatoč čudesima liječničke znanosti. Duša može ponovno zadobiti svoj prvotni izgled.

Resplenduit facies ejus sicut fulgur. - Lice je njegovo bljesnulo poput munje.

Sažaljujem sve one, čije su duše unakažene i odsada ću se moliti za te bijednike, o kojima ću se morati brinuti jednoga dana kao nebeski bolničar nad moralnim bijedama. Da bih se što uspješnije borio protiv grijeha, morat ću odsada iz dana u dan razvijati nadnaravni prezir i najmanjih pogrešaka; samo čisti svećenici uspješno dotiču neke rane.

+

+ +

4. ožujka

LAKI GRIJEH

Milost se ne daje svakome u jednakoj količini, već prema tome, kakva će biti njegova nadnaravna uloga. Dva su načina, na koji možemo povećati božanski život u nama. Već sam razmatrao o njima: to su s jedne strane sakramenti živih, tako nazvani, jer u nama pojačavaju milosni život, a s druge strane svaki naš kreposni čin.

Može li propasti nadnaravni život.

Zgodno je postaviti jedno pitanje u odnosu na smrtni grijeh. Da li se božanski život, koji je prekinut smrtnim grijehom, umanjuje u nama zbog svakog lakog grijeha? Mnogi auktori ne misle tako, i opravdavaju svoje mišljenje poredbom: kad bi svojevoljna mlakost ili laki grijeh umanjivao posvećujuću milost, milost bi konačno nestala i posljednji laki grijeh bio bi ravan smrtnom. To je nemoguće.

Treba pristupati s rezervom ovakvim poredbama, jer su uzete iz onoga, što se može izmjeriti, a primjenjuju se na ono, što se ne može izmjeriti, kao što je život.

Zapamtimo, kad bi bila i ispravna ova nauka o lakom grijehu, ne bi mogli iz nje zaključiti, da je on škodljiv - ovdje je osobito pitanje o svojevoljnom lakom grijehu.

Velika je šteta, što je on nanosi duši, jer učvršćuje naviku, da se ne opiremo zlu. Na sreću ima lakih grijeha, koji nisu teško zlo; ali kad jednom dođe teško zlo, gdje će duša naći snage da se opre, ako je u svim lakim slučajevima popuštala.

Znademo li povrh toga, da Bog uskraćuje svoju gorljivost dušama, koje su uvijek mlitave? On sigurno da

je svima potrebnu milost; sve, što je iznad toga, On čuva u rezervi. "Zatvaraš se, nisi plemenit! Ne ćeš ništa učiniti za mene. Popuštaš svaki puta, kad napast dođe. I želiš, da te napunim milošću. Dragocjeni biser se kupuje po najvišoj cijeni!" Čemu uvijek škrtariti? Moram se jednom sav predati, ne smijem uskratiti ništa, baš ništa; Bog traži samo to, On će nam znati uzvratiti; kad je riječ o velikodušnosti, On je nenadmašiv.

Isuse, daj mi, da jednom konačno ozbiljno shvatim čin ljubavi, i da Te stvarno uzljubim svim svojim srcem, svom svojom dušom i svom svojom snagom. Veliki apostole sveti Pavle, koji si odlučio - zaboravivši prošlost - baciti se sav na ono, što je pred tobom, isprosi i meni tu milost! I vi dvanaestorica, isprosite, da mognem reći kao i vi: Gospodine, ostavio sam sve radi Tebe.

* * *

5. ožujka

DOKLE RASTI U MILOSTI?

Milost nije dana svakome u određenom stupnju, svaki mora rasti u njoj. Milost se može uvijek u srcu

povećavati i nikada se u pravom smislu riječi ne umanjuje; to je bar mišljenje svetog Tome i mnogih teologa. Milost, koja se ne može umanjiti, može se izgubiti jednim jedinim grijehom.

Može li se ponovno zadobiti? Da; po sakramentu pokore i, u slučaju da je to nemoguće, po savršenom činu pokajanja, u koji mora biti uključena nakana, da se ispovijedi. Milost se Božja vraća ne samo, kad se grijeh oprosti, nego i sa milošću posvetnom u onom stupnju, u kojem je duša bila prije grijeha. To auktori zovu "oživljavanje zasluga". Dosta utješna nauka.

Kad ću prestati rasti u milosti? Na zemlji svakog časa mogu rasti u božanskom životu pomoću sakramenata i po vjernosti Bogu, već sam razmatrao o tome. Kada će biti određen zauvijek moj stupanj zasluga?

Na zadnjem svijesnom času mog života. Zemaljski život je dragocjen zbog toga, što u njemu stičemo dva neisporediva dobra: posjedovanje Boga i mogućnost da u tom posjedovanju rastemo gotovo do neizmjernosti. Smrt je nezgodna sa nadnaravnog stanovišta, što će zauvijek prekinuti mogućnost novih zasluga, ljubit ću

Boga vječno u onom opsegu, što sam ga stekao na zemlji. Poslije smrti napuštam kraj zasluga i odlazim u zemlju nagrada. Ostavljam krajeve, gdje se može rasti i izgubiti, i ulazim u krajeve, gdje se božanski život više ne može ni izgubiti ni steći.

Moram stvoriti čvrstu odluku o velikodušnosti. Doklegod živim mogu rasti u milosti; kad smrt dođe, sve se prekida, onda ću se moći samo milošću koristiti. Ostat će uvijek onakva, kakvom sam je učinio.

Kakva bi želio, da ona bude u onom času? Kako ću željeti na svom samrtničkom krevetu da sam živio u sjemeništu? Moram osvijetliti svoj sadašnji život s posljednjim momentima, koji me čekaju. Da li bih onda rekao: "Želim se posvetiti, ali u granicama!"

Netko je šaljivo rekao: "Srećom pa nismo sveci... Jer ovako možemo nastojati da to postanemo". Prvi dio rečenice ima smisla samo, ako pogledamo drugi. Da li se ozbiljno tru - dim oko svetosti? Jedna jedina stvar me može utješiti, što nisam dao sve od sebe, a to je čvrsta odluka, da ću odsada davati sve.

+

+ +

6. ožujka

OPROSTITI NEPRAVDU

Kadkada sam veoma uvredljiv. Rekli su mi kakvu nezgodnu riječ, otkrili su kakvu moju pogeršku, kriti zirali kakvu moju smiješnu naviku, napadali moj položaj, istakli kakav propust, ljutim se zbog toga i, ako ne pocrvenim odmah, ja se bar napravim kiseo i spremam osvetu.

Zar se tako odgajaju velike duše?

Kad se pojavila knjiga: "Uvod u duhovni život", pobunili su se pretjerani kritičari protiv duhovnog naučavanja biskupa iz Ženeve! U svom "Panegiriku o svetom Franji Saleškom" Bossuet nam priča, da je biskup bio javno napadnut čak na propovjedaonici sa svom gorčinom i fanatizmom.

Što će uraditi sveti pisac? Hoće li se uznemiriti i uzbuniti? Hoće li se pokušati braniti pod izlikom, da brani istinu? - Ništa od svega toga.

Bossuet dalje kaže: "Mislio je, da ljudi nanose ranu Crkvi, ako zlostavljaju jednog biskupa, ali bi bila još veća rana, kad bi se biskup razbjesnio zbog sebe samog i pokušao braniti svoje interese... Zbog toga se nije pojavila ni cenzura, ni obrana, ni polemika; šutke je pre-

šao preko te uvrede. Usput govori o tome na jednom mjestu u svojim djelima, izražava se vrlo hladno; tako da si ne bismo mogli predstaviti veličinu nepravde, kad ne bi i sada postojala uspomena na to."

Poznata je jedna zgoda o papi Benediktu XV. kad je bio izabran za vrhovnog svećenika, našao je u svom uredu u Vatikanskoj palači sve dokumente, u koje je smio zaviriti samo papa, a koji su se bili nagomilali za vrijeme bolesti Pija X. i dok je trajao izbor. Među tim papirima nalazilo se i jedno dugačko pismo, koje je optuživalo kardinala della Chieza, da je "osumnjičen zbog modernizma". - Nikada on nije povjerovao toj smiješnoj i nepravednoj osudi.

Što daje velikim dušama tako spokojstvo i velikodušnost?

Navika, da prosuđuju zemaljske stvari u svijetlu nebeskih. Sv.Franjo Saleški to jasno tumači u svom pismu predsjedniku Favre-u:

"Uvijek sa slašću mislim na vječnost... Uskoro ćemo u blaženu vječnost i tada ćemo vidjeti, kako su svi svjetski poslovi male stvari!"

"Čemu da se brinemo za ono, što ljudi o nama misle, pa makar ti mi-

šljenje bilo i nepravedno za nas? Treba živjeti u Božjem svijetlu i po savjetima onih, koji nas mogu ili moraju voditi. Ako i nastane kakav ogovor ili klevota na naš račun, ne smijemo se zbog toga odmah usprotiviti, nego naprotiv trebamo zahvaliti Bogu, što nam šalje mogućnost, de se vježbamo u strpljivosti - najtežoj od svih kreposti.

* * *

7. ožujka

SVETI TOMA AKVINSKI

Najbolje ću učiniti, ako razmatram o molitvi, koju je sveti Toma Akvinski uvijek molio pred slikom Kristovom: "Učini, milosrdni Bože, da žarko želim ono, što je Tebi ugodno, da to razborito tražim, da točno upoznam, da se prema tome potpuno prilagodim, na hvalu i slavu Tvoga imena.

Upravljaj mojim životom; daj mi, da upoznam što želiš od mene i daj mi, da to potpuno izvršim na spasenje svoje duše.

Daj mi, Gospodine Bože, da budem jednako postojan u uspjehu i protivštini: Neka se ne uzoholim zbog prvog, a nek me drugo ne utuče, neka moje veselje ili žalost budu samo

u onome, što me k Tebi približuje i li od Tebe udaljuje; da ne tražim naklonosti i da se ne bojim nemilosti ničije osim Tvoje.

Neka potamne u mojim očima sva prolazna dobra, Gospodine; neka mi budu dragocjena samo Tvoja dobra. Da mi se gadi svako veselje, gdje nema Tebe; da ne želim ništa osim Tebe. Neka sva moja sreća bude u radu za Tebe i da mir svoj nalazim u Tebi. Daj mi, Gospodine, da često uzdignem svoje srce k Tebi i, ako bih kada pogrešio, da čvrsto odlučim popraviti se.

Daj, Gospodine, da budem poslušan bez prigovaranja, ustrajan u siromaštvu, čist i strpljiv. Neka moja poniznost bude iskrena, veselje umjereno, žalost ne iznemogla; da budem težak bez tereta, marljiv bez lakoumnosti. O, kad bih Te se mogao bojati, ali bez očajavanja; kad bih mogao o Tebi govoriti iskreno i bez dvoličnosti; činiti dobro bez naduvavanja; brinuti se za bližnjega bez oholosti; izgrađivati ga svojim riječima i činima bez himbe.

Daj mi, Gospodine, inteligenciju, da Te upoznam; poticaj, da te tražim, mudrost, da te nađem, da živim kako Ti hoćeš, ustrajnost i pouzdanje u Tebe, takvo pouzdanje, kakvim

ću Te konačno posjedovati.

Daj, da budem okovan ovdje spasonosnim činima pokore, da me Tvoja milost uzdržava u progonstvu, da se opajam Tvojim veseljem u domovini, Bože, koji živiš i kraljuješ po sve vijeke vjekova. Amen.

\+

\+ +

8. ožujka

SAM ... S BOGOM

"I onaj, koji me je poslao, sa mnom je ... i nije me ostavio samoga"(Jo 8,29). Moralna je samoća veliko zlo i velika opasnost. Što više, Bog je ne odobrava. "Nije dobro za čovjeka, da bude sam"(Gen 2,18). Ipak svećeničko ređenje donosi izvjesnu moralnu samoću. Svećenik se po zakonu ne smije združiti s kojim ljudskim srcem i osnovati obitelj. To je istina, ali ono daje jedinstvenu naknadu. Naš je Gospodin rekao jednoga dana nekoj posvećenoj duši: "Odmori se na mom srcu, ono je za tebe nastalo." Božansko srce stoji svećeniku na raspolaganju. On može reći: "Onaj, koji me je poslao sa mnom je." To je sva tajna sreće, moći i velečine svećeničkih života:

Onaj, čiji sam poslanik, čiju po-

ruku donosim, čije Presveto Tijelo dijelim, čije zasluge uživam... Onaj, čija dobročinstva, oproštenje i blagoslovi dolaze preko mojih ruku... On, Isus Krist, a s njim i Otac i Duh Sveti sa mnom je. Probijamo se istim puteljcima, penjemo se na istu Kalvariju, nosimo isti križ, pijemo iz istoga kaleža. Sve postaje jasno, sve shvaćeno. Sve je puno božanske prisutnosti.

Nikada ne ću biti sam! Da ne bih bio osamljen, moram ispunjavati jedan uvjet: "Činim uvijek ono, što On hoće".

Činim... ne željice, ne naklapanja, ne fraze, nego djelo i lično naprezanje. Uvijek, od prvoga sječnja ujutro pa do 31. prosinca navečer. Na svakom mjestu, bio raspoložen ili tužan..., u svim naporima, u svakoj poteškoći i svakoj patnji. Uvijek istim korakom, ne odvajajući se od ruke Dobrog Učitelja. Što se Bogu sviđa..., a ne mojoj naravi, što zahtijevaju moji kaprici, moja želja za promjenom, nego što se sviđa Bogu.

U tom slučaju ispunit će se božansko obećanje: "Tko drži moju riječ, doći ćemo k njemu i nastaniti se u njemu". Što više bude samoće, klonulosti obeshrabrenja, moram misliti na Spasiteljevu riječ: "Onaj, koji me je poslao, sa mnom je".

Ipak me koji puta zastrašuje budućnost, a posebno samoća srca. Ne smijem sebi uveličavati tu samoću. Svećenik, pa sam? S hostijom, s Raspetim Spasiteljem, sa Srcem Isusovim, u svakoj Misi, zar se to može nazvati samoćom? Moram često čitati utješni odlomak iz prvog poglavlja poslanice Korinćanima(1,4.5.7.). Bog, koji nas je pozvao u zajednicu svoga Sina, biti će vjeran. "Jer se u svemu obogatiste u njemu, u svakoj riječi i u svakom znanju, kao što se svjedočanstvo o Kristu utvrdilo u vama; tako, da vi nemate nedostatka ni u jednom milosnom daru, koji čekate objavljenje Gospodina našega Isusa Krista". I još: "I evo, jasam s vama u sve dane do svršetka svijeta"(Mt 28,20).

"Mnoštvo duša, danas možda više nego u prijašnja vremena, skriveno je u pokori i zaboravu, ali sve one poznaju bliskost i čvrstoću božanskog obećanja. Kao što se zaručnici bez uskraćivanja daju jedno drugom u sakramentu ženidbe, isto se tako zbiva, a još i bolje, u nadnaravnom redu. Njihov se duhovni život ucjepljuje u Boga i On ih posve prožima; ako Bog slobodno raspolaže svojim

stvorenjem, i stvorenje ima pravo nad Bogom, raspolaže njime i igra se njime"(Kard. Mercier).

Da li Bog sprema i meni sve ove povlastice? Nije važno, On zna, što mi je potrebno. Sponsabo te in fide. Ne želim znati Božje tajne,moram samo plemenito služiti.

Želim se od sada naviknuti, da prakticiram ovaj savjet, koji je dao kardinal Mercier: "Budite u samoći sjedinjeni s Bogom, govorite mu, pustite, neka On govori vama, i nikada ne ćete biti usamljeni.Zatvorite svoje srce dvostrukom bravom ; prva brava su izvanjske stvari,t.j. utvare mašte, napasti tijela ili bilo kakva kušnja, a druga je brava sabranost duše u Bogu."

+

+ +

9. ožujka

POUKA OD PTICA

Slijedeća je zgoda uzeta iz života svetog Franje Saleškoga. Izgleda, kao da je to ulomak o svetom Franji Asiškom.

Ženevski biskup piše gospođi de Chantal. Bio je zapanjen sinoć zbog jedne lijepe slike: "Golubovi su jeli zrnje u dvorištu i to s tako divnom urednošću."

"Uživao sam gledajući ih. Ne možete ni pomisliti, kakvu su mi poukudale te male životinje, iako nisu rekle ni jedne riječi; one, koje su se okrjepile, odilazile su, da bi ostalo nešto i za druge. Čim su isprazniile pola mjesta, došlo je mnoštvo ptičica, koje su bile u blizini; svi golubovi, koji su još jeli, skupili su se u jedan kut, da bi veći dio prostora ostao malenim pticama, koje su pristizale i počele jesti, a da se golubovi nisu protivili.

Divio sam se njihovoj ljubavi,jer su se golubovi bojali zlostavljati male ptice, kjima su dali milostinju i stoga su se držali svi zajedno okupljeni u jednom kutu. Divio sam se učtivosti tih beskućnika, koji su došli na jelo, tek kad su golubovi bili pri koncu jela, a zrnja je još ostalo puno. Nisam mogao zaustaviti suze gledajući ljubežljivu jednostavnost golubova i povjerenje ptičica u njihovu ljubav. Sumnjam da li bi me ikoji propovjednik ganuo tako duboko. Ta slika kreposti podržavala me je čitav dan...

Potrebna je velika umjetnost, da bi zapazili ljepotu u običnom prizoru i da bi iz njega izvukli moralnu pouku. Naš se Gospodin osvježavao slično prolazeći kroz žito i travu ili pokraj,kvočke, što je dozivala svoje piliće.

Treba znati gledati prirodu,tražiti u njoj ono, pomoću čega ću moći sebi razjasniti kakvo pitanje,ili iz čega ću izvući moralnu pouku. Svi imaju sve, ali mnogi i ne slute kolika ih bogatstva okružuju i koja bi im, kad bi bili malo pažljiviji i uviđavniji, omogućila, da čuju božanske riječi. Što se tiče posebne pouke o ljubavi ili o susretljivosti, kako su pokazale dvije skupine ptica - makar to bila samo poredba- ipak mogu odatle izvući korist.

Da li su stariji uvijek sasvim susretljivi prema mlađima? Ne zatvaraju li se neke skupine za određene krugove? Nema li, pod okriljem tradicije, još uvijek kavih glupih šala? Propovijedamo u pojedinim krugovima o žosističkoj zaštiti, (radi se o Francuskoj), a zašto se klonimo kojeg subrata, koji je manje poželjan manje simpatičan? Imamo ljubavi za vanjske stvari, ali zanemarujemo ljubav intra muros - među svojima. Moram početi s ovom,da bih

imao pravo i na drugu. Ako si i nemam šta prigovoriti, što se tiče međusobnog odnosa; ipak da li se s dovoljno nadnaravnog duha obraćam svojoj braći? Nije teško ljubiti one, koji su mi simpatični, i pogani tako rade, pa čak i životinje,primjećuje sveti Pavao. Ako su dakle vanjske stvari u redu, moram poboljšati nutarnje.

* * *

10. ožujka

BRAĆA

Kakav je moj stav prema onima,koje nazivam svojom subraćom? Ako moram ljubiti sve ljude jakom i općenitom ljubavlju, ne moram li još više ljubiti one, s kojima živim u sjemeništu, u istoj životnoj zajednici, u istom studiju, s kojima se oduševljam za iste ideale?

"Pogledajte, kako se ljube", govorili su pogani za prve kršćane. "Pogledajte, koliko je jedinstvo među svima u ovoj kući", morali bi reći svi oni, koji u nju dođu, "nema ovdje ni hladnoće, ni suparništva, ni svađe. Žive onako, kao što moraju. Braća su, živo zaista kao braća."

Oko 250. godine iza Decijeva pro

gonstva, bjesnila je kuga u svim rimskim provincijama. Crkva je sačuvala iz tog vremena uspomenu o izvanrednoj i požrtvovnoj ljubavi među svim vjernicima Isusa Krista. Evo, što na pr. kaže sveti Denis Aleksandrijski:

"Većina od naše braće iz bratske ljubavi nisu se brinuli sami za sebe, nego jedni za druge; posjećivali su bez straha bolesnike, neprestano su ih služili, brinuli su se za njih u Kristu i bili su sretni, što su mogli poći zajedno s njima... Tako su izgubili živote najbolji od naše braće; bili su to svećenici, đakoni, mnogi vjernici; ova vrsta smrti, koju je prouzrokovala velika pobožnost i prava vjera, ne izgleda ništa manje od mučeništva. Kod pogana je bilo sasvim drugačije; bacali su one, koji bi se razboljeli, izbjegavali su svoje najdraže, ostavili su na putevima napola mrtve ljude i nepokopane lješine."

Sigurno je, da su takve prilike zahtijevale više djelotvorne ljubavi nego normalno doba. Ali se ipak mogu truditi da unesem u svoj život isto poštovanje u odnosu prema onima, koji me okružuju i koji - ako nemaju tjelesnih potreba - imaju svoje duševne poteškoće. Mnogi nisu

ljubljeni toliko i tako, kako bi morali biti:

"Braća se nisu brinula za sebe, služili su neprestano drugima i poklanjali im pažnju u Kristu..."

Prakticiram li i ja ovakovu ljubav? Ne treba se brinuti za sebe, nego potpuno za druge. Ne smijem ih samo ljubiti, nego pomagati, biti zadovoljan samo onda, kad se moja ljubav može pretvoriti u uslugu, kad prelazi u brojne sitne poslove. A sve to mora biti u Kristu, ne samo iz naravne naklonosti prema dobrim kolegama, koje njihova mladost i njihove sposobnosti čine privlačnim, nego zbog nadnaravne naklonosti, jer su oni moja braća u Kristu. Satiričar Lucien govori o kršćanima s mučnom ironijom: "Njihov im je Učitelj utuvio u glavu, da su svi braća." Nesretniče, što govoriš? To nije besmisleno naklapanje, nego apsolutna istina.

Ako su moja braća za mene uistinu braća, moralo bi se to barem u ponašanju prema nekima od njih opaziti.

Neka ova korizma bude korizma bratske ljubavi.

\+

\+ \+

11. ožujka

DAROVAO JE SVOJ ŽIVOT

Kad su čehoslovačke trupe 1919. okupirale malo slovačko selo Michalovce, jedan je građanin ubio vojnika. Vojne su vlasti naredile, da se za odmazdu jedan od uhvaćenih, o kojemu su se uvjerili, odmah strijelja. Kocka je pala na njemačkog Židova Mojsija, oca brojne djece.

Kad je za to čuo katolički svećenik Aleksandar Oppitz, dođe do zapovjednika i zamoli ga, da odmah pomiluje Mojsija. Bilo je nemoguće udovoljiti njegovoj molbi i svećenik je ponudio svoj život mjesto osuđenog Židova, neka njega ubiju, a izabranu žrtvu neka vrate njegovoj obitelji. Videći toliku hrabrost i plemenitost, general se gane, oprosti Židovu i pusti ga na slobodu.

Koncem 1932. umro je kanonik Oppitz, kao župnik u Michalovce. Slovački su ga Židovi duboko žalili. Veliki je rabin naredio, neka se spominje njegovo ime u svim sinagogama u zemlji; njegova je slika bila izvješena u svim židovskim školama i javnim ustanovama. Sporski su i gradski rabini podsjećali svoje vjernike na svećenika pričanjem o njegovom plemenitom činu i tako ih poticali na slično djelo, ako se pružila prilika.

Duboko nas se doima primjer ovog svećenika, koji je ponudio svoj život za jednog neznanca; on je slijedio primjer Krista, koji je umro za sve ljude i rekao: "Nema veće ljubavi od ove, ako netko da život svoj za one, koje ljubi... ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio." Približuje se muka, nije li to zgodna prilika da shvatimo ljubav našeg Otkupitelja prema nama i da se prepustimo njoj?

Isuse, sigurno ne ću nikada imati priliku da dadnem svoj život za spas jednog od mojih bližnjih. Ako bi ikada ispala slična prilika, Ti ćeš mi dati potrebnu milost; usuđujem se to moliti.

Morat ću davati kap po kap života za svoje ovce. Nauči me već sada, da ne zazirem pred žrtvom. Neka križ pred mojim očima ne bude samo mali dragocjeni predmet bolje ili lošije izrade na mojem stolu, koji spada među ukrasne predmete moje sobe. Neka on bude za mene privlačiva slika ljubljenog Učitelja, s kojim ću se natjecati u ljubavi i za koje ga ću živjeti, raspet poput njega - raspet na svoju dužnost svećeničkog pripremanja, na svu svoju mjeru mi-

losti.

Marijo, koju volim pozdravljati onim pozdravom, Mater dolorosa - žalosna Majko, prinosim Ti svoje skromne napore; uzmi ih, prikaži ih Isusu i daj im vrijednost. Neka ih Isus primi zbog Tvoje ljubavi.

+

+ +

12. ožujka

OSSA ISTA

Svaka znanost, da bi duboko prodočila svoj predmet, mora ga ispitivati po dijelovima, iskomadati ga na neki način, obrađujući pažljivo pojedine detalje; a zbog svega toga postoji opasnost, da koji puta zaboravi cjelinu. Isto je tako potrebno rastaviti materijal u posebna pitanja pri studiju teologije i filozofije, u čvrste teze, kao što radimo u katekizmu tumačeći vjeronauk.

To je potrebno i ne moramo se zbog toga žalostiti. Ali kako ta potreba povlači za sobom veliku opasnost i tešku nepriliku, treba se čuvati te opasnosti. Kakva je to opasnost?

Opasnost, da se zaboravi zbog neprestanog sjeckanja stvari živa supstanca i cjelina, kojoj su te teze sastavni dio, i koju nekako

ne smijemo gubiti iz vida, ako želimo imati točan uvid, sintezu svega. Pa kad je profesor i veoma sposoban, da svaku tezu objasni kao dio cjeline, koju nikada ne smijemo izgubiti iz vida, ipak treba u studiju filozofije ili teologije osobnim naporom stvoriti živu cjelinu potpune nauke, iz svih traktata.

Rastavljene kosti, makar bile i poredane na tlu, još nisu potpune, ne čine čitavo biće; katedralu ne sačinjava hrpa kamenja, koje je određeno za zidanje; ima drugih stvari kao što su: dah, duša, život, sva cjelovitost u konkretnoj stvarnosti, što sačinjava biće ili katedralu.

Ezekijel razmišlja o ravnici, punoj mrtvačkih kostiju. Ossa ista. Sve te kosti nonne vivent, jesu li žive? Ne, potreban je jedan dah, koji će ih ujediniti i oživjeti. U svim iskomadanim tezama o Presvetom Trojstvu, o Utjelovljenoj Riječi, mora me prožimati dah, ne zbirke mrtvih izlaganja, nego samo Presveto Trojstvo i Utjelovljena Riječ u potpunom svom sjaju.

Ako se ne budem trudio, da osobito u vrijeme ponavljanja steknem uvid u cjelinu, da dobijem sintezu svega, a isto tako da oživim tu cjelinu toplim dahom, bit ću u stanju

odgovoriti na ispitu, možda ću ka - snije dobro znati filozofiju i teologiju, ali će sve to biti mrtvo! Os sa ista, nonne vivent?

Kad moradnem poučavati katekizam, znat ću davati samo mrtve odgovore, razbacane kosti bez duše i života. Kako oživjeti istine, koje studiram, osobito u teologiji, u tom nevidljivom svijetu, u kojem se krećem; kako od svega toga stvoriti bogatstvo?

Poput razboritog rasporeda na mom radnom stolu, moram razborito rasporediti i svoj predmet studiranja; on nije nikakav profani pred - met, moram stoga dodati uobičajenom načinu spoznavanja kod profanih predmeta i onu svetu formu, koju nazivamo maditacijom, kontemplacijom, riječi - razmatranje.

+

+ +

13. ožujka

LOŠ RAD

Radim. Ali radim li dobro? sve je u tome.

Ovdje se ne pitam - predpostavimo da je to tako - da li u svoj bogoslovski rad unosim dovoljno nadnaravnog duha; moram se zapitati, da li u svom dnevnom radu prilažem potrebno razumijevanje, da bi moj rad bio pravi, temeljiti napor oko djelo usvajanja svete nauke, koja

će biti sastavni dio mog svećenič - kog života; moram se ispitati, da li zaista nastojim prodrijeti u nauku ili se možda zadovoljavam tapkanjem. Moram se ispitati, da li ću, kad za vršim studij, morati ustanoviti, da je moje znanje sasvim površno i da ga ništa nisam produbio.

Jedne godine, još za života Descartes-ova, neki je list postavio zlobno pitanje mnogim glasovitim piscima, da se uvjeri, jesu li oni čitali: "Raspravu o metodi". Netko je odgovorio s dva slijedeća retka, koji na prvi mah izgledaju protivurječni, ali možemo iz njih izvući veliku pouku:

"1. Da, kad sam se spremao za diplomski ispit iz filozofije."

"2. Ne, žalim zbog toga."

Što to znači? Može li čovjek u isto vrijeme pročitati i ne pročitati?

Nažalost, može nešto slično učiniti zbog prinude. To se radi u čisto školskom radu, površno se nauči kakvo djelo ili kakva nauka bez usvajanja onoga, što smo čitali ili

studirali. Nema tu nikakove koristi, nikakvog stvarnog znanja, i ako želimo postati gospodar situacije, ne preostaje ništa drugo, nego ponovno uzeti knjigu ili nauku - prijašnji rad nije vrijedio ništa.

Ne događa li se to vrlo često i meni? Jesam li prešao traktat o Bogu? Jesam li proučio teologiju svetog Pavla i De gratia habituali? Poznajem li kanonske propise o ženidbi?

Jesam li sve ovo uistinu studirao? Dao Bog da bude tako!

Jesu li materijali za proučavanje postali moja živa supstanca?

Prisiljen sam odgovoriti - ne. Božja je volja da se poput onog šaljivog pisca hrabro ispričam: "Žao mi je zbog toga."

Isuse, često tražim izvan ili iznad mojih dužnosti kakovu priliku za žrtvu. Nije li Tvoja prvotna želja, da pokažem potrebno odricanje u studiju; odricanje, po kojem ću ne samo omirisati svoje predmete, nego ih i usvojiti.

Ako mi studij polaži za rukom, moram se čuvati taštine, i koristiti olakšice, koje mi je Bog dao, da temeljito studiram. Vrlo si lako utvaramo, da znamo, i sposobnost je veoma sumnjiv dar. Ako mi je za sku-

pljanje znanja potreban znatan napor, moram prinijeti taj napor za moju kasniju službu.

Ako i unatoč svom zalaganju ne stignem do velikih uspjeha, moram se sjetiti župnika arškog, kojeg su morali otpustiti iz sjemeništa zbog nesposobnosti; ne smijem klonuti, moram ustrajati i postići po dubokoj poniznosti i svetosti ono, što nisam mogao svojom inteligencijom i svestranim zalaganjem. Najbolja mjesta u nebeskom kraljevstvu nisu određena za one, koji su najsposobniji, već za one, koji su najvelikodušniji.

\+ \+ \+

14. ožujka

MORIAMUR CUM ILLO

"Hajdemo i mi, da umremo s njime" (Jo 11,16). Tako bi moralo biti moje raspoloženje, kad polazim na svetu Misu. Takovo bi moralo biti moje raspoloženje kasnije, kad budem služio svetu Misu.

Lacordaire je ovako definirao svećenika: "Žrtvovanje čovjeka, koje se pridodaje Božjem žrtvovanju. Žrtva jedna, neizvještačena, ne oponašana na kakav zgodan način, nego takova, da čini jedno tijelo s Kristo

vom žrtvom, da se temelji na njoj da na njoj dobiva svu vrijednost i svu ljepotu. Ne bi li i svećenik mogao svakog jutra, kad se uspinje na oltar, reći: "Podimo i mi, da umremo s njime." Isus se žrtvuje. Moramo i mi tako raditi. Na oltaru nema dva križa, dva svećenika, dvije žrtve, dva prinosa. Svećenik se prostire, da bi ostvario svoje svećeništvo, pred jedinim Velikim Svećenikom, jedinom pravom žrtvom; pretvara se u nju kao kap vode u kaležu u krv Kristovu. I obični bi vjernik morao sudjelovati živo na žrtvenom prinosu; tim više to vrijedi za nas, koji ćemo jednom postati svećenici.

Očito, da sudjelovanje na žrtvi našeg Gospodina zahtijeva nešto sasvim drugo od izvanjskog, površnog i mehaničkog sudjelovanja. Sveta žrtva zahtijeva svećenikovo srce, volju i dušu. Mora imati približno isto raspoloženje, koje je prožimalo Isusa u tom svetom času.

Kakvo je dakle bilo Isusova raspoloženje? Volja za žrtvu, za zadovoljštinu, za potpunu naknadu kao na križu. Umrijet će! Umire! Origen je rekao: "Kršćanska je duša čvrst oltar, na kojem se obavlja neprestano sveta žrtva, danju i noću." Ovo osobito vrijedi za svećeničku dušu

kod svete Mise, kao i za dušu, koja je odrešena za svećeništvo. Da li se tako približujem oltaru, da li s tim raspoloženjima dolazim na svetu Misu?

Da li stvarno prinosim kod svete Mise svoje tijelo, svoje srce, sve što mi pripada, da li sve izručujem Gospodinu? Okružuju me slike i uspomene na križ. Ulazim u tu tajnu sasvim intimno, ako samo želim sudjelovati na žrtvovanju mojega Spasitelj. Što se u stvari događa? Jadno je moje raspinjanje! Tako sam mlitav u patnji, tako privezan uz svoje hirove, tako rastresen...

Moram to iznijeti. Uništenje svete žrtve je općenito i moje mora težiti da bude tako. U svetoj hostiji poslije konsekracije ne ostaje bit kruha; sve je izmijenjeno i preobraženo. Mogu li reći iza svete Mise: "Sve je u meni od sada izmijenjeno? Nisam više onaj bogoslov, koji sam prije bio." Mogu li poći tako daleko i potvrditi bez laži: "Nešto se u meni izmijenilo. Malo je manje u meni privezanosti uz hirove, egoizma i taštine."

Tek ću kasnije biti svećenik. Ali mogu već sada biti u pravom smislu riječi žrtva. Moriamur cum illo.

15. ožujka

BITI JEDINSTVEN

Naš je Gospodin osudio u Evanđelju kompromis, dvolične živote, gdje ljudi žrtvuju Baalu i istovremeno nastoje služiti Bogu. Ne smijem željeti kombinaciju da i ne; "što je, je, što nije, nije."

Ako se strogo ispitam, ne otkrivam li, da želim ujediniti službu Bogu (zbog toga sam došao u sjemenište) sa što više mlitavosti, koja se dozvoljava bez velike opasnosti u sjemenišnom životu. Svijesno odmjeravam "da" i "ne". Strogu vjernost i obilnu nevjernost. Sve je vješto ujedinjeno tako, da bi, kada bi bilo namjerno, moj bi život bio pravo proturiječje.

Priča se, da je talijanski pjesnik d'Annunzio dao napraviti u vili na obali jezera di Garda jednu sobu, koja će mu biti smrtno utočište: Po njegovom su naređenju naslikali sve stvari, koje je pjesnik najviše volio za vrijeme svoga života; i to je bio skup nastranosti. Bio je tamo jedan hrt, jedna žena, jedan avion, konj, mač, "deseta muza", koja predstvalja snagu; orgulje, raspalamsala vatra; sve to za zemaljske užitke. Na stropu je bio naslikan

veliki križ sa znakovima muke.

On je sigurno smatrao šaljivom tu mješavinu svjetskog ukrasa i vjerskih znakova. Sve, što je predstavljalo ljubav, govori, da je on sudjelovao u zemaljskim stvarima, a istovremeno slika Kristovog otkupljenja podsjećala ga je na potrebne žrtve ovdje; što ga je toliko zabavljalo, dok je bio aktivan, to mu nije izgledalo loše ni onda, kad je pao na postelju i kad je trebalo umrijeti.

Ovo je samo vrlo originalna fantazija jednog poganina, koji je htio kršćanski umrijeti i to bi bilo samo oskvrnjivanje onoga života, kakav sam ja izabrao. Nije riječ o protuslovnim crtežima na zidovima sobe, riječ je o živom protuslovlju između mojih konkretnih djela i moga zvanja: raspelo na radnom stolu moralo bi me podsjećati na Raspetoga; bogoslov uostalom bilo da radi, bilo da se moli, mora nastojati, da njegov život bude razapet.

Neskladan dualizam, vjera i mlitavost, žeđa za dušama i žeđa za vlastitom ugodnošću, križ i duh svijeta.

Moram izdvojiti neprikladne ukrase. Moram težiti k jedinstvu.

Isuse, daj mi u životu ono lije-

po i potrebno jedinstvo, što ga Ti tražiš, a koje meni nedostaje. Unum est necessarium; mogu ovo prevesti prilagodivši se trenutnoj situaciji: "Jedinstvo je nenadolmadiva stvar." Učitelju, daj, da ono od sada u meni vlada. Neka ne budem podijeljen; osjećam da mi je najpotrebnije biti jedno i želim to, htio bih to postići svom svojom snagom. Uspjet ću po Tvojoj milosti.

+

+ +

16. ožujka

OSIGURATI SE

Slab sam, to mi svjedoči savjest, a nažalost i iskustvo to pokazuje. Stvaram odluke, ali ih se ne pridržavam. Želio bih ostvariti, ali kad dođe prava prilika, nemam snage za ono, što sam odlučio učiniti. Veoma je dobro sredstvo, koje će mi pomoći provesti moju odluku, zavjera protiv sebe samoga, zauzeti određeni stav čim sam stvorio odluku, da se ne bih mogao vratiti na staro.

Moram nasljedovati ovakav primjer:

Prigodom prikazivanja Muke Isusove u Oberammergau 1922. ponudilo je jedno američko filmsko poduzeće grad milion dolara, da bi dobilo pravo snimiti Muku i prikazivati je u Americi. Gradska je uprava povrh toga dobila obećanje o naknadnoj plaći.

Kako stanovnici prikazuju Muku svake desete godine samo zato, da izvrše starinski zavjet, odlučno su odbili ponudu, unatoč svom siromaštvu i bijedi; odrekli su se te zamamljive svote, da ne bi čin, što su ga prikazivali isključivo na slavu Božju, izvrgli nekoj financijskoj operaciji.

Odavde mogu izvući za sebe veliku pouku: da bi bili što brže i što sigurnije zaštićeni od napasti, mnogi glumci, osobito poslije zadnje scene dali su odrezati svoju dugačku kosu.

To je veličanstvena taktika, da se čovjek osigura protiv sebe samoga. Treba se tako srediti, da stvarno želi ono, što se od njega traži, a ne da ostaje vječni slabić. Moram se čuvati okova tijela, nasilja, koje je uvijek moguće u žrtvi; moram dotle doći, kao da to ne postoji za mene.

Često puta kršim šutnju sa subratom boraveći u sobi za vrijeme studija; kako se odvilnuti te navike? Moram mu reći, da tako ne ide; odlu

čio sam prestati s time. Ismijao me je; imadnem li snage početi iznova, uspjet ću.

Izležavam se ujutro na znak zvona i ne ustajem odmah, to je najprije znak lijenosti, a zatim zbog toga moram zakasniti na jutarnju molitvu, što daje loš primjer i zbog čega moram trčati kroz hodnik, kad zvoni. Što radim? Moram se, na pr. obvezati zbog svakog zakašnjavanja na jednu žrtvu, koju ću unaprijed odrediti; ili ću sve to povjeriti mom ispovjedniku, otkriti mu sve svoje ukradene minute i dobro promisliti za ubuduće.

Nadam li se ja stići do cilja ? Počinjem li se svladavati? Moram se osvijestiti i osigurati se protiv moje slabosti. Moje napredovanje ovisi o konkretnom stanju mog duhovnog života. Stvorio sam mnogo lijepih odluka u svojim razmatranjima i konferencijama, koje su bile neostvarive, jer nisam zalazio u pojedinosti. Moram se sjetiti svog oduševljenja, treba ga pokazivati u konkretnim situacijama; inače će sve ostati u zraku i oblacima, bez praktične vrijednosti. Treba veliko dušnosti! Ali razumne velikodušnosti, koja nastaje u stvarnosti.

17. ožujka

FILIOLI

Ako uopće postoji kakva vrsta djece Božje, koja zaslužuju posebnu nježnost, kako se izrazio Gospodin prije svoje smrti: "Filioli", - djeco moja", nisu li to prije svega mladići, koje Gospodin zove u svećeništvo? Na posljednjoj večeri Gospodin se obraća svima, koje želi zarediti za svećenike, i ja sam u tom broju. Nema sumnje, da je dobri Učitelj preko svojih apostola izgovarajući tu riječ mislio na sve one, koje će kroz vjekove zvati, da ga slijede, od kojih će očekivati najbolju službu i kojima će povjeriti brigu nad dušama s nečuvenim pravom, da posvećuju njegovo tijelo i krv.

Filioli - djeco moja! Ja sam između onih, koje je On ljubio, među izabranicima njegova srca. Neizmjerna milost!

Priča se, da je posljednji austrijski car Karlo IV. Habsburg, kad je bio izgnan iz zemlje i nakon neuspjelog pokušaja, da se vrati u zemlju, umirući u tuđini rekao je ove riječi: "Veoma volim svojim djecu ! Htio je posebno nabrojiti posljednji puta imena sviju onih, koje mu je Bog dao, i na kraju je promrmljao jedva razumljive riječi: "I ono

sasvim malo!"

Ako ljudi izražavaju svoju ljubav nježnim riječima na smrtnom času, zašto se onda čudim izrazu našega Gospodina filioli - djeco moja. Isus će ostaviti zemlju, razapet će ga oni, koji ga nisu htjeli upoznati; tada je imao na umu sve one, koji će kroz povijest biti njegovi svećenici, i ja sam u tom broju: "Veoma volim svoju djecu!" A osobito ono tamo, sasvim malo."

Sasvim sam malen, posljednji, najbjedniji, onaj, pri čijem je izboru naš Gospodin pokazao najviše milosrdne dobrote. Što da učinim za uzvrat na toliku ljubav? Mogu li reći bez laži: "veoma volim svog Učitelja, ili sam možda ja samo formalni učenik, koji se zadovoljava time, što je obilno primio i ne brine se, da puno radi. U bogoslovlji bi morali biti samo sveci; nije li moja prisutnost, ako ne sablazan, a ono barem nakaza?

Zar je Gospodin, kad je umro za me, i kad me izabrao zauvijek, imao to za cilj, da me učini onakim, kakav sam, nije li njegova želja bila sasvim drugačija, mnogo uzvišenija?

Isuse, daj mi da ostvarim u svom bogoslovskom životu svu savršenost, koju si mi odredio i koju si želio

da postignem. Dobra moja Majko Marijo, daj mi, da se odreknem, sada, dok razmatram o bolnim tajnama Tvog božanskog Sina, svega, što remeti Isusov plan o meni.

Daj svom djetetu, da ne ostane predugo dijete, i da konačno narastem u milosti, zaslugama i krepostima.

Jedan plan o bogoslovskom studiju sadrži i paragraf s ovakvim pitanjem: "Ne otvara li Crkva škole svetosti? Samostane, Bogoslovije?

Zar je sjemenište škola svetosti? Smatram li to prvom dužnošću? Što ja osobno ulažem, da dostignem niveau svetosti, koja se traži u sjemeništu?

* * *

18. ožujka

KUDA SMJESTITI SVOJE "JA" U ŽIVOTU

Sveti je apostol Pavao govorio: "Ne živim više ja", ne postoji više u meni: "ja"; ono se promijenilo u Isusa Krista. Vivo ego, iam non ego, vivit vero in me Christus. -Živim, al ne živim više ja, nego u meni živi Krist. Ja sam još daleko od ovoga. U meni "ja" živi strastveno. Znam veoma dobro, ako sam shvatio potrebu poistovljenja s Isusom Kristom po krštenju, da je moje bitno

zvanje, makar i ne kanio biti svećenik jednoga dana, potiskivati u sebi zlo, koje se u meni nalazi.

Meni ne manjka svijetla, nego snage. Trebao bih svakog časa, pa i kad želim dobro, željeti s vlasti i tim dobrom, pravo dobro. Tražim sebe samoga u svim svojim poslovima, snovima. Želim, da uzmognem viknuti ljudima jednoga dana, kako trebaju tražiti samo Boga. Sam sebi dokazujem mnogo puta, da želim tražiti samo dobrog Učitelja. Nažalost, kad se iskreno ispitam, što se nalazi duboko u meni? Moje "ja". Trebalo bi očekivati, da je u meni Isus, moj jedini cilj; a ja sam tome cilju pridružio mnoge druge. Velika je mješavina u toj žrtvi, koju sam smatrao veoma čistom.

Isuse, daj mi snage, da prekinem sa samim sobom i da u svemu, tražim Tebe. Nisam tako naivan, da smatram, da ću steći tu snagu odjednom. Želim se iznutra sjediniti s Tobom, kako to preporučuje Tvoj apostol, a to je dug posao. Molim Te, daj mi snage i u dnevnom životu, snage, koja se prikuplja dan za danom, sat za satom.

Kad bih Te ljubio kao Tvoj Apostol, uvijek bih nalazio te snage.

bez sumnje, milost svetog Pavla nije dana meni. Unatoč silnoj razlici ne smijem zaboraviti, da je ideal, koji je on postavio, obvezatan za svakog kršćanina, koji želi duboko proučavati kršćanstvo.

Isuse, neka moja nada bude poput svijetla, koje mi šalješ. Ne dopusti, da nakon što sam očito upoznao svoju dužnost, budem tako mlak u izvršavanju. Daj, da se sve više i više oduševljavam za nauku, koja mi sve više osvijetljava moju kasniju ulogu, kad ću je morati tumačiti kršćanima. Daj, da ostvarujem čvrstom voljom, voljom punom ljubavi ono, što me sada očarava i što ću kasnije propovijedati.

Jam non ego, Christus?

Krist! Samo Krist! Sav Krist!

Isuse, Ti me jedini možeš obraniti od mene samoga; sigurno je, da tražiš i moju suradnju i neću Ti je uskratiti; ali što vrijedi sav moj napor prema neizmjernoj dužnosti? Molim Tvoju pomoć. Učini me, da budem drugi Ti.

+

+ +

19. ožujka

SVETI JOSIP

Sveti je Josip dragocjeni uzor:
Živio je skrovito.
Šutio je.
Radio je.
Bio je čvrsto sjedinjen s Bogom.

Josip je živio skrovito. Moj je sadašnji život jednak njegovu. Njegov je život bio takav čitavo vrijeme. Ja ću izaći iz sjene, da javno naviješćujem Riječ Božju. Kadkada mi se bogoslovija čini preduga. Moram se ohrabriti primjerom Isusova poočima.

Josip je šutio. Uostalom, kao i sve velike duše. Ja imam uvijek nešto reći. Opportune, impportune; koji puta čak i u vrijeme, kad je propisana šutnja. Moram se od svetog Josipa naučiti šutjeti, kad je potrebno.

Josip je radio. Mogu li ja reći da radim? Prisustvujem predavanjima, u svojoj sam sobi... Je li to pravi rad? Nisam li vrlo često zaokupljeni lijenčina i ništa više. Nemam nikakvih potreba, ne trudim se ozbiljno, da slušam, da shvatim, da ponovim i da se uživim. Ipak sve, što učim, pomaže u formiranju mog duha i bit će mi korisno i potrebno. Od li-

jena čovjeka ne može postati dobar apostol. Nisam u sjemeništu zati, da tretim vrijeme, nego zato, da se mučim, da učim i da se spremam za apostola.

Josip je bio čvrsto sjedinjen s Bogom. Ja ne smijem raditi kao svjetovni student, nego kao budući svećenik. Morat ću kasnije poučavati duše, da žive božanskim životom i u Božanskom životu.

Da li se na to već sada sprema? Zašto se događa, da vrlo često u pastvi aktivna revnost nema željene plodnosti? Sredstvo nije dovoljno sjedinjeno sa svojim gospodarom.

Svećenik Bourodiso, koji se u 17. stolj. brinuo za bogoslovije, žalio se da u njegovo vrijeme postoji mnogo svećenika u pastvi bez velikog uspjeha. "U Parizu ima toliko propovjednika koliko kamenja na cesti, a gdje su obraćenja?"

On objašnjava:

"Ako propovjednik želi biti dobar propovjednik, trebalo bi se za njega kazati: coepit facere et docere. - poče činiti i učiti. Tako je radio naš Gospodin. Današnji su svećenici vrlo smioni, penju se na propovijedaonicu, a da nisu ni sastavili svoj govor. Zar će tako uspjeti? Netko će odgovoriti, da su ga sigur

no sastavili mnogo ranije, da su ga napisali i naučili napet doslovca, potpuno dopuštam. Ipak tvrdim, da je potrebno posjedovati kreposti, o kojima se propovijeda!"

Što je Bourdois rekao za propovijed, mogu proširiti i na sve oblike svećeničkog djelovanja.

Najopasniji nedostatak je pomanjkanje sjedinjenja s Bogom. Ispričavat ću se poslovima službe; to je obična izlika, ali ću je smatrati dovoljnom, da me ispriča. Sada nemam nikakve isprike za unaprijed. Ako sam u sjemeništu zato, da studiram svetu nauku, onda sam ovdje još više zato, da postanem svet, da steknem naviku, koja će me kasnije uvijek čuvati, a to je sjedinjenje s Bogom.

Sveti Josipe, koji si bio tako maljiv i tako sabran, uputi me u svoje kreposti, koje moraju biti i moje kreposti!

+

+ +

20. ožujka

SI TU ES CHRISTUS, DIC PALAM

"Zar si ti Krist? – Ja jesam" (Luc 23,30; Mt 14,62; 22,63). Isus je umro, da posvedoči za istinu. "Ja sam se zato rodio i došao na svijet, da

svjedočim istinu! Svaki koji je od istine sluša moj glas" (Jo 18,37). On zna, da će zato platiti životom. Kajfa, svećenički prvaci, narod, svi se nabacuju na njega, strašno ga vrijeđaju, osudit će ga na smrt, ako samo tako nešto kaže. Nije važno. On ne može izdati istinu, niti je čak prešutjeti ili zaobići. Došao je da posvjedoči istinu. Umrijet će, da ona zavlada.

Isus očekuje od mene svjedočanstvo djela, riječi i žrtve, pa i krvi, ako je potrebno. On je to više puta naglasio (Act 1,8; Jo 15,27; Luc 24,48).

1. Svjedočanstvo djela. To je najočevidnije. Predpostavimo, da se izgubilo Sveto Pismo i sve knjige, koje su se odnosilo na Krista i Crkvu, trebalo bi, da katolički svećenik bude živi Krist, živo Evanđelje, prenosilac istine. Kad ga samo pogledaju kako radi, govori, žrtvuje se, tješi, blagosliva, oprašta, izgrađuje, ljudi bi morali reći: ovako je radio Isus". Isus je uskrsnuo i ostao s nama.

2. Svjedočanstvo riječi. Mlak sam koji puta na tom području. Napadaju auktoritet, trebalo bi da se oprem, ili bi barem mogao pokazati, da ne

pristajem na te kritike; plivam niz vodu; bockaju pojedinu subraću, kolege, koji su već u pastvi, i koji daju od sebe najbolje napore, a da nisu baš uvijek nagrađeni za svoju revnost; umjesto da spriječim takve razgovore ja ih potpomažem, nalazim kakvu zgodicu, koja potkopava ugled. Ili možda iz taštine pričam junaštva i silne događaje s praznika, uveličavam svoje sportske ili apostolske uspjehe.

Ne zaboravimo nikada, da će nas "istina osloboditi"(Jo 7,32).

3. Svjedočanstvo žrtve. "A mi propovijedamo Krista raspetoga"(1 Cor 1,23; 2,2). Kako ćemo predobiti za njega srca, ako mu nikako ne sličimo? Stoga se moramo kadkada kloniti popularnosti i svakog uspjeha. Nastojim li se ja svidjeti ljudima? "Kad bih ljudima ugađao, ne bih bio sluga Kristov" (Gal 1,1o). Isti je apostol rekao: "Bio sam svima sve, da svakako nekoje spasim"(1 Cor 9, 22). Dobrota nije slabost ni plašljivost. Velika je umjetnost sjediniti neslomivu čvrstoću principa s najnježnijom ljubavlju. Nepogrešiva sredstva za postizavanje toga jesu: proučavanje Svetog Pisma, pobožnost prema Duhu Svetom, velikom upravlja-

ču ravnatelju kreposti, koje su izvor svake snage: "Primit ćete Duha Svetog... i bit ćete mi svjedoci sve do kraja svijeta"(Act 1,8).

Isuse, znam, da svjedok znači isto što i mučenik. Ne mogu svjedočiti za Tebe, dok ne prekinem sa samim sobom. To je velika uloga. Dajem Ti se svom svojom ljubavlju.

✣

✣ ✣

21. ožujka

OBOMDIJENS

"Ponizio je sama sebe i bio je poslušan do smrti, do smrti na križu"(Phil 2,8). Svećenik nema mnogo poglavara, ali ih ipak ima mnogo: Bog, Papa, biskup, hijerarhijski poglavari. To je dovoljno. Odatle proizlazi dužnost, da u sebi odgaja i cijeni poslušnost, da stvara u sebi poslušno srce, duh i volju. Moram sada sticati duh poslušnosti.

Svećenik je u dobroj školi. Svako jutro vidi s kolikom se lakoćom, točnošću i zalaganjem pokorava sama Božja Riječ. "Ponizio je sama sebe i bio je poslušan do smrti na križu". Može li On onda zanemariti tu krepost? Kakvo protivurječje! Bog se podlaže svome stvorenju, a zar bi

onda stvorenje odbilo poslušnost svome Bogu, jer svaki čovjek, koji zapovijeda u svoje ime, dobiva svoju plaću. Ovdje to ne može biti.

Nažalost, kojiput se i to događa. Želimo biti samo svoji gospodari! Biskup izražava kakvu želju, nešto zapovijeda, daje određeni pravac u službi. Svećenici se ne pridržavaju. Što više, kad i sam Papa govori, raspravljaju, traže zakulisne putove i odgađaju. "Što on govori sada, nije nepogrešivo..." Je li to sinovsko ponašanje?

Isuse, koji si tako poslušan i sasvim prepušten mojim rukama, zar se ne stidiš zbog ovakog ponašanja!

Postoji opasnost za svećenika, da se smatra zbog svog položaja višim nekim bićem, koje ima prosuđivati sve ljude i stvari, a da ne smije biti osuđeno ni od koga. On zna, da je njegov položaj važan. Poučava druge u zakonu. Upravlja druge. Njegovo ponašanje i život su stvari njegove savjesti i samo Boga; ovo je teška zabluda, koja može dovesti do glupe okolnosti, koju Bog ne podnosi i koja može dovesti do velikih pogrešaka. Isus je svima rekao: "Ako Crkve ne posluša, neka ti bude kao neznabožac i carinik" (Mt 18,17). Nije više moj učenik. "Tko vas sluša (zakonitu vlast), mene sluša; tko vas prezire, mene prezire" (Luc 10, 16). Ovo ne vrijedi ništa manje za one, koji želele biti posebni članovi Crkve. "Neka svaki čovjek bude podložan višim vlastima." Ima li viša vlast, nego što je Papa i biskup? "pokoravajte se svojim predstojnicima i slušajte ih" (Hebr 13,17). Svećenik, koji toliko propovijeda o poslušnosti prema Božjem i crkvenom zakonu, mora biti primjer te kreposti i svima prednjačiti najsinovskijom podložnošću svojim poglavarima.

Nije mu dovoljna samo vanjska poslušnost. Ona mora prodrijeti u njegovo srce i dušu. Sveti Petar nam lijepo dokazuje do koje mjere moramo provoditi poslušnost, stavlja nam kao primjer Isusa. "Pokoravajte se, kad vam je teško, kad vam zapovijedaju oštro". Na to ste pozvani, jer je Krist trpio za nas ostavivši nam svoj primjer, da vi slijedite njegov trag. Priznajem, da sam ja daleko od Učiteljeve kreposti, ali se ne odričem, da se prema njoj približujem svaki dan. To će mi kasnije koristiti. Koristi mi već i sada.

Isuse poslušni, učini me, da budem poslušan svojim učiteljima, svojim pravilima, poslušan nutarnjim

poticajima; da se sav dadnem na rad, na koji me potiče.

\+

\+ \+

22. ožujka

SOTONA

Evanđelje i druge knjige Novog Zavjeta govore o sotoni oko 60 pota. Sotona je hebrejska riječ, a znači protivnik, neprijatelj.

Upravo tako; neprijatelj Boga, a isto tako, kako bilježi sveti Ignacije u svojim "Duhovnim vježbama" i neprijatelj ljudske naravi: Inimicus naturae humanae. Budući da ne može ništa učiniti protiv Boga, sotona nastoji naškoditi Božjem stvorenju; koliko li veselje, kad uspije nekoga navesti na grijeh.

Ništa on ne propušta, da to postigne. Sveto Pismo još naziva sotonu đavlom, t.j. zavodnikom, onaj, koji nas mami na posebno zaključivanje, donosi nam privlačive argumente, koji ne vrijede ništa. Naziva ga klevetnikom, zlobnikom, poglavicom svjetskim, demonom, kušačem. Ako skupimo različite podatke, koji se nalaze u Svetom Pismu, lako možemo shvatiti njegovu osobu.

To je osobno biće, živo, sposobno za djelovanje, duhovno biće, obdareno inteligencijom i voljom. Stvoren od Boga, bio je u početku dobar, ali nije znao ostati pravedan, odbio je, da se pokori Božjoj volji i pao je. Nije pao sam. S njim su bili stvoreni drugi anđeli, njegovi podložnici. Velik se dio pobunio zajedno s njim. Non serviam! - Neću da služim! Oni su ga slijedili u propast, i zbog njih je bio stvoren pakao. Ne znamo pozitivno, da li ima ljudskih duša u paklu, ali znamo sigurno, da se tamo nalazi vrag i buntovni anđeli. Sveto Pismo kaže: "Pakao, koji je bio stvoren za Sotonu i zle anđele."

Sotona je u početku napastovao Evu u obliku zmije i po njoj smrt i grijeh na svijet. Od tog doba je zemlja podijeljena na dva dijela: dobro i zlo; kraljevstvo nebesko, u kojem je božanski kralj Isus i kraljevstvo ovoga svijeta, u kom gospodari sotona.

Suvremeni su se ljud pokušali uvjeriti, da je sotona samo izmišljotina; on je stvarnost. Danas su veoma rijetki opsjednuti, ali ipak vidimo očito koliko je đavao umiješan u povijest svijeta, on ima svoje podložnike: koji mu vjerno služe i ne će kraljevstvo istine i ljubavi!

On unosi pohotu u duše i zavađa braću; on sije kukolj u polju Gospodarevu.

Može činiti samo ono, što Bog dopusti. Bog mu dopušta mnogo, da bi iskušao naše duše htijući, da sve do kraja Crkva na zemlji ostane vojujuća. Napst je svakodnevna pojava.

Sotona uopstalom ne može u meni ništa bez mog pristanka, nije samo Bog njegov gospodar, nego sam mu i ja gospodar. Uvijek imam dovoljno milosti, da odgovorim na sve njegove ponude; i sva moja opiranja brkaju njegove planove.

Stoga se moram boriti - možda Bog hoće, da me učini jakom dušom u teškoj, neprestanoj i mučnoj borbi. Moram se učvrstiti u pouzdanju. Ne bojim se ničega, Bog je sa mnom: Omnia possum. - Sve mogu.

Moram odgojiti čvrst značaj, jaku dušu; moram naučiti raspoznavati đavolske zamke; to mi koristi već i sada, a još će više koristiti kasnije u vođenju duša; moram se osobito naučiti opirati. Život je borba.

Ohrabren milošću svog budućeg svećeništva ta će borba biti lijepa pobjeda.

\+

\+ \+

23. ožujka

COEPISSET MERGI

I. Početak padanja. Petar hoda po vodi; sve je dobro, kao da je na čvrstom tlu; što više i ne misli na neobičnost tog podhvata i na posebnu zaštitu. Iznenada zadrhti: " Što radi? Gdje je? Ako se voda raziđe ne podržavajući ga, ako ga božanska ruka prestane štiti?" (Mt 14,39).

Isto se događa s nama; napreduje mo bez straha; tlo je čvrsto pod našim nogama; nema razloga da se uznemirujemo. Iznenada dođe vihor. Dosada je bilo sve mirno. Iznenada nebo pocrni. Sunce bjesni i prijeti da spadne; ne daje svijetla; umjesto mira eto grozničavih kretnji; uskoro će oluja.

Ako to još nije napast, jest njezin predznak, pojave, koje joj prethode. Davao zastrašuje, da bi uspješnije naveo na pad! Razbijamo si glavu, mašta uveličava stvar ili opasnost, sjetilnost prijeti. Kada u Očenašu molimo Boga, neka nas ne pusti, da padnemo u napast, tada mislimo osobito na nutarnji nemir! Kad bismo sve sudili hladnokrvno, brzo bismo rekli đavlu, kao što je to učinio naš Gospodin u pustinji: "Vade retro! - Odlazi od mene! Ali u

tim časovima naš razum teško može predočiti stvari onakve, kakve jesu.

II. Krik: Clamavit! - Nebo je s nama, ali smo mi na zemlji; i da bi se uzdržali posred napasti, potrebno, je da bude nebo uz nas i da se nagne nad našu slabost. Tlo je nesigurno, milost nas mora izdizati iznad tog drhtanja, kao što je sila Božja držala Petra na valovima.

Treba vikati i zvati u pomoć. Kad nas napast snađe, mora nas prožimati dvostruki osjećaj, koji nije protivuriječan: nepovjerenje i povjerenje.

Nepovjerenje u našu vlastitu snagu! Povjerenje u Boga! Jasno je, da bismo sami bili izgubljeni, utopili bi se. Kad Bog pomaže, pobjeda je sigurna. Nitko nije bolje izrazio od svetog Pavla u 1. poslanici Korinćanima taj dualizam, koji jedini može sačuvati jedinstvo u duši. (10, 12-13).

"Tko dakle misli da stoji, neka gleda, da ne padne. Kušanje vas nije zahvatilo osim čovječje. Ali je vjeran Bog, koji vas ne će pustiti, da se većma iskušate, nego što možete. Nego će učiniti s kušanjem povoljan svršetak, da možete podnijeti."

Što je potrebno, da nam Bog pritakne u pomoć i da nas spriječi od utapljanja? Da znamo isprositi njegovu pomoć. Gdje postoji molitva, napast ne može ništa! Kako sam se ponašao u napsti? Čim sam opazio oluju, čim sam uvidio svoje slabosti, jesam li se obraćao Bogu? Nisam li previše računao sa samim sobom? Jesam li uopće pomislio na molitvu?

Pripazit ću ubuduće, da se služim poželjnom taktikom. Bog mi šalje napast samo zato, da proslavi moju hrabrost, koju On pomaže. U Tobijinoj knjizi piše: "Jer si bio Bogu mio, trebalo je, da se iskušaš u kušnji" (12,13).

Sveto nepouzdanje, nadnaravno nepouzdanje, ustrajna molitva.

\+

24. ožujka

MAJKA BOŽJA

428. godine sjeo je na biskupsku stolicu u Carigradu jedan antiohijski redovnik, dosta strog i pravočan, od koga su mnogo očekivali. Dobro je govorio. Borio se protiv Arijevih učenika; sigurno će biti izvrstan biskup i zaslužni patrijarha.

Jednog blagdana poslije svog usto

ličenja naredio je svom tajniku, da s propovijedaonice pročita jednu propovijed, koja je već na početku sve iznenadila.

Bilo je rečeno, da je Isus bio u početku samo čovjek, da se Riječ Božja sjedinila s njime kasnije, nakon rođenja; da je prema tome u našem Gospodinu bilo, ne samo dvije naravi, božanska i ljudska, nego i dvije osobe: ljudska i božanska.

Od tada su ljudi počeli vjerovati o Presvetoj Djevici ovo: Nisu je više mogli zvati Majkom Božjom - Marija je bila samo žena i nije mogla imati Boga za sina.

Slušajući tumačenje te nove nauke, koja je žalosna za slavu Marijinu, prisutni nisu sakrivali svoje negodovanje. Čim je u pitanju Marijina čast, svi se dižu. Izbijaju mučna negodovanja; na pogrešne i smione tvrdnje patrijarha Nestorija - puk odgovara poklikom: "Živjela Marija, Majka Božja! Tri godine kasnije 431. osudilo je 200 biskupa Nestorijevu nauku na efeškom koncilu. Srca su planula od veselja, priredili su golemu procesiju, i negdašnji su povici ponovno odjeknuli Efežom: Živjela Marija! Živjela Majka Božja!

Glavna dogma katoličanstva - djevičansko i božansko materinstvo Marijino je za našu Gospu najljepši cvijet u njenoj kruni. Što se u običnom slučaju događa pod uplivom muškarca, ovdje će izvršiti Duh Sveti prema riječima Arkanđela Gabrijela: "Concipies in utero et paries Filium... erit magnus et Filius Altissimi vocabitur"- "Začet ćeš i rodit ćeš Sina... On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega."

Sveti Ivan Damašćanski skuplja u jednu razumljivu formulu čitavu nauku: "Onog časa, kad je presveta Djevica pristala, Božja je Riječ uzela od njene biti tijelo, u kojem je bila razumna duša; proizvola je to krepošću Duha Svetog i po volji Stvoritelja. Tijelo se našeg Gospodina nije stvaralo malo pomalo postepenim rastom, nego je bilo savršeno, potpuno od prvog časa i tog je časa osoba Riječi postala njegova osoba, bilo je istovremene ljudsko tijelo i tijelo Riječi, tijelo, u kojem je bila inteligentna i razumna duša:

Simbol će vjerovanja odrediti točno: De Spiritu Sancto ex Maria Virgine.

Sveti Arkanđele Gabrijele, daj mi, da poštujem Mariju kao i ti, nauči me, da joj dajem svu slavu, koju ona zaslužuje.

Dobra moja Majko, danas je taj naslov dičniji za Tebe, što si Ti Majka ljudi, ne bi to bila, da nisi najprije bila Majka Božja. Odatle proizlazi sva Tvoja slava i svi Tvoji privilegiji: Tvoje Bezgrešno Začeće, Tvoje očuvanje od svakog grijeha, Tvoje uznesenje na nebo!

Sveta Marijo Majko Božja, moli za me i za nas! Prigni se nada mnom svaki puta, kad molim: Zdravo Marijo.

* * *

25. ožujka

QUOMODO ISTUD

Zaharija je tražio od anđela, koji mu je navijestio rođenje Ivana Krstitelja, neki znak; Bog ga kažnjava, i on zanijemi kroz nekoliko mjeseci. Djevica Marija jednako traži znak od istog anđela Gabrijela, koji joj je navijestio rođenje Djeteta - Boga. Nju Bog ne kažnjava, nego joj daje odgovor preko anđela.

Duševno je raspoloženje Marijino sasvim drugačije od Zaharijinog! Zaharija traži znak, jer sumnja. Marija nikako ne sumnja. Ona traži znak i tumačenje zbog toga, što se boji za svoju krepost; zavjetovala je Gospodinu djevičanstvo, kako će se onda ispuniti anđelova vijest? Neotkloniva zapreka, zapriječila je u njoj zauvijek neko prirodne puteve. Kako će je dovesti Bog do ispunjenja anđelove riječi? Kod nje nije bila po sredi sumnja, nego nadnarav na mudrost i razboritost.

Anđeo se ne prijeti, nego s poštovanjem odgovara: "Duh će Sveti doći na Tebe i sila će Te Svevišnjega osjeniti; zato će se i sveto, što će se roditi od Tebe, zvati Sin Božji."

Ni tijelo ni krv ne će sudjelovati pri neiskazanoj tajni, sve će Bog proizvesti. Sveti Duh ne radi sam! Kao što je oblak, koji je lebdio nad kovčegom savjetnim, predstavljao vezu između Jahvea i izraelskog naroda, tako će svemoć Svevišnjega Tebe obaviti oblakom čistoće i pod njegovom tajnom sjenom začet će se u Tvom krilu božanski plod, Svetac nad svecima. U njemu će čovječanstvo prepoznati Božjeg Sina, Spasitelja, Posrednika u kojemu i po kojemu će se izmiriti grešni čovjek i uvrijeđeni Bog.

Marija odgovara: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj."

Utjelovljenje je izvršeno. Marina poniznost i čistoća omogućili su da se ispuni Božje djelo. Od toga časa, u utrobi jedne ljudske kćeri nastanila se Utjelovljena Riječ. Poslije nekoliko mjeseci bit će porođaj, et Verbum caro factum est...

Divno je Marijino prihvaćanje. Što bismo postali, da je sveta Djevica odbila? Anđeo joj nije donio zapovijed, nego samo prijedlog. Da je Ona odbila božansku ponudu, Bog ne bi postao čovjekom, mi ne bismo bili spašeni, dok ne bi Bog izabrao neki drugi oblik odkupljenja, kakvu drugu majku Otkupiteljevu.

Bog je bio obazriv i htio je izabrati u tom sjedinjenu Riječi i čovječanstva slobodni pristanak. On predlaže, Marija prihvaća; po ujedinjenju tih dviju volja, sklapa se ponovno savez, koji je jednom bio raskinut, a od sada je vječan, između Svevišnjeg i potomstva Adamova.

Marija ne sluti, kuda će je odvesti taj pristanak: morat će iskusiti Betlehem, siromaštvo Nazareta, stajanje podno križa na Kalvariji. Divna je materinska ljubav Djevice prema nama. Sve je učinila zbog našeg spasenja. Fiat! Ecce ancilla Domini. Moja dobra Majko, dopusti, da

i ja s Tobom reknem: "Ecce adsum. Ecce servus Tuus et filius ancille Tuae.

+

+ + +

26. ožujka

KRUNA ILI JARAM

Neki je moralist napisao:

"Ono, što mora podnositi, čovjek može prihvatiti, ili kao krunu ili kao jaram. Tko svoj teret nosi kao krunu, oplemenjuje se; tko ga nosi kao jaram, snizuje se do životinja. Tko ide pod jarmom, muči se kao i vol pod plugom, radeći naporno; on vuče nesigurno, očekujući uvijek slijedeći udarac biča. Tko ide s trnovom krunom na čelu, taj je Kralj, pa čak i onda, kad je njegova kruna puna trnja i kad mu se zabada u kosti."

Jedan veliki katolički prvak, koji je umro u Saint-Louis-u SAD 1935. novinar Artur Preuss, pričešćivao se svaki dan. Želio je naputiti svoju djecu, da budu čestita života i ondredio je za obiteljsku večernju molitvu jedan tekst molitava engleskim mučenicima. Prije molitve zapalilo bi jedno dijete dvije svijeće na malom oltaru, što se u kući nalazio. Na kraju je najmlađi smio ugasiti

svijeće. Preuss bi stao na vrata, ispred njega su prolazila djeca, a on je stavljao svoje ruke na njihove glave i pravio im na čelu znak križa.

Bit će časova i u mom sjemenišnom životu, a i kasnije u svećeničkom, kad će mi žrtva biti teška.

Moram se sjetiti mučenika. Oni su prihvatili trpljenje ne kao jaram, već kao krunu. Oni su sigurno osjećali trnje, ali su ga podnosili za duše.

Moram se sjetiti raspetog Isusa, Kralja mučenika i poći odlučno za njim. Drvo križa, kojega se jedan kraj vuče po tlu, ostavlja na putu brazdu; ta je brazda natopljena njegovom krvlju i potrebno joj je sjeme; ja moram baciti svoj život kao sjemenku u tu brazdu upravivši oči, kao što čine sijači, ne u zemlju, već ravno preda se na Isusa, svog Učitelja i trnovom krunom okrunjenog Kralja.

Što su moje sitne patnje prema njegovom trpljenju? Što su ta slaba sredstva mučenja, kao moja molitva ili rad, prema mukama i križevima Gospodnjih mučenika?

Nikada se ne smijem žaliti, da imam previše muka, ne bih li napro-

tiv morao prositi više žrtava? Nažalost, križ me zastrašuje; volio bih služiti Kristu, koji nije bio razapet. Ali ne; takav Krist ne bio pravi.

Isuse, osjećam svoju slabost, ne vrijedim ništa. Pomozi mi, kad se sve sruši na me; kad mi križ pritište ramena, podsjeti me na svoj križ; kad se trnje zabada u moje čelo, podsjeti me na ono trnje, koje se zabadalo u Tvoje čelo, dok si se uspinjao na Kalvariju. Ne mogu podnijeti male glavobolje ni ikakve oskudice, ne mogu nadvladati svoje kaprice. Premalo sam velikodušan. Prodrmaj me, uputi me, preobrazi me, izdigni me iznad mene samog. Učenik nije veći od učitelja, ali Učitelju, pomozi svom jadnom učeniku. Ja bih morao pomoći Tebi, ali danas ne mogu ništa drugo, nego Te zamoliti, da Ti meni pomogneš. Ti si rekao: "Kad budem uzdignut od zemlje, sve ću privući k sebi." Privuci me u svoju blizinu, pa i unatoč mom opiranju, ako je to potrebno.

✣

27. ožujka

ZEMLJIŠTE ZA SJETVU

Sjemenište je mjesto, gdje se sije.

Zrno je dobro. Ali, kamo ono pada? Koliko vrijedi tlo, u koje se baca obilno božansko sjeme?

U evanđeoskoj prispodobi možemo naučiti da je zrno, što je palo pokraj puta, kao plijen pticama nebeskim ili pogaženo od putnika, da je to život otvrdnule duše. Zrna, što padaju na kamenito tlo, gdje je mogućnost klijanja, zrno ne može pustiti duboko korijenje, to je zrno simbol površne duše; zrno, što pada u trnje, gdje će se zagušiti i ne će donijeti ploda, slika je pretrpane duše.

"Napokon nekoje padne padne na dobru zemlju i donašaše rod: jedno po sto, drugo po šezdeset, treće po trideset"(Mt 13,8).

Čovjekovo srce i um mogu otvrdnuti. Kad mu um otvrdne, onda on prihvaća sumnju, podržava je, izlaže se čitanju opasnih knjiga, oholo odbija svako upozorenje. Kad mu srce otvrdne, onda se suprostavlja božanskoj milosti po svojoj zlo i tvrdoglavoj volji. Sjeme zvanja pogazit će putnici ili će ga pozobati ptice

nebeske. Velika je opasnost, da ostane besplodno.

Možda sam i ja površne duše. Dobre volje, ali bez dubine. Provlači se izvjesna površnost u služenju Bogu. Uslovi za klijanje su slabi, kamenje je hladno. Trebalo bi hraniti plodno tlo, studirati, produbljivati, marljivo raditi; a volju uvježbavam samo u veoma lakim naporima; čim se traži nešto više, ja nemam snage.

Sigurno sam kadkada pretrpane duše. Milost me potiče, da sam malo sabraniji, čuo bih poziv, koji je potreban za zrno; ali, kako sam uvijek u pokretu, ostavio sam Duha Svetoga da kuca na vratima moje duše, ne mareći za njegove poticaje i molbe. Potrebna plodnost znanja ili kreposti prigušena je trnjem. Sve raste zajedno, pa će jednog dana kupine prigušiti zrno, klasje ne će sazreti, moje će znanje i moja krepost ostati uvijek dječje znanje i dječja krepost.

Kad su ispunjena dva dragocjena uslova, dobro zrno i dobra zemlja, možemo se nadati bogatijoj žetvi. Sjemenište znači mjesto, na kojem se sije. Sije se revno u moju dušu i u moj razum. U kakvo tlo pada zrno? Ima li u mom duhu i mojoj volji

sve uslove da donese željeni plod ? Makar bilo i najbolje zrno, kako će niknuti, ako je bačeno na kamen ili na tvrdu zemlju? Moja je dužnost da načinim od sebe plodno tlo, da primim veselo sveto zrno, da radim tako, da sjemenište ispuni u meni svoju zadaću, da bude pravo sjemenište, t.j. mjesto, gdje se sije u plodnu zemlju.

Kasnije ću morati dati biskupiji, Bogu, dušama "30, 60 i do 100 zrna za jedno".

* * *

28. ožujka

VRT AGONIJE

I danas možemo vidjeti u Getsemaniju masline, koje su navodno bile svjedoci Isusove agonije...

U blizini se vrta diže moderna bazilika; u sredini se kora nalazi kamena klupa duga osam metara, priča se, da je i ona svjedok Isusove agonije.

Tko se može uživit u muku Isusova srca toga tragičnog sata na Veliki Četvrtak? Da bi dozvali u pamet nešto iz Isusove potištenosti, graditelji su napravili nad bazilikom 12 kupola, kroz koje ulazi svijetlo izlomljenim zrakama. Što se mene tiče ta umjetnost? Da li je to nešto običnije od preše za ulje ili od strašne potištenosti, koju je proživljavao naš Gospodin prije nego su ga zarobile sluge, koje je predvodio Juda. Morao je biti veliki mrak u duši izdajice i u dušama svju izdajica tijekom vremena. Erat nox! Morao je biti veliki mrak u duši onog, koji je sama sebe nazvao svijetlom. Oče, to je previše. Ne mogu podnijeti takvog tereta. Jedna je maslina smrvljena i čeka konac muke. Kamen je težak, bezdušni su oni, koji ga okreću. Otkloni, ustavi, ne mogu više!

Trebalo je ići "in finem", do kraja. Kamen grijeha svijeta pritište svom svojom težinom; grešnici nastavljaju svojim sramotnim putem, koji lomi svetu maslinu. Kad bi bar sve ove muke njih spasilo! Ali će za bezbrojne od njih Otkupljenje Svemogućeg Spasitelja biti besplodno. Svemogući, pa ništa ne postiže. Potpuno predanje bez sustezanja, i ne nailazi na uzvrat. Strahoviti propust, divovski napor! I sve je to za čovječanstvo, koje ne prima uspjeh i koje ga proglašava bezvrijednim.

Isuse, htio bih biti anđeo iz Tvoje agonije i doći blizu k Tebi, confortans eum, da Te tješim i da

Te hrabrim. Grešan sam i ja, pa nisam sposoban, da Ti se sada približim, kad trpiš za grijehe. Ali suosjećam s Tobom; vidim Tvoju nevolju. Nemoguće je ovako dalje. Što da učinim za Tvoju pomoć?

Ti znaš, moj sinko! Budi svet, ne svetac nakrivljene glave, jer to nije bitno za svetost. Budi svet u čvrstoći muževne i stalne energije, svetac moje agonije i mog razapinjanja! Malo je njih, koji svoj život provode sa mnom. Ne samo život, već im je previše i jedan jedini sat.

Oni vole svetost, koja ne košta ništa i žele sa mnom ići na Tabor; ali čim naslute, da idemo prema Getsemaniju, svi se raspršе i iščeznu. Znaš, da spasenje svijeta stoji mnogo. Vidiš, što me je ono stojalo. Hoćeš li ti nadopuniti ono, što mi je nedostajalo u muci? Potrebna mi je tvoja žrtva zajedno s mojom. Sam ne bih izvršio otkupljenje. Mogao sam se osloniti na tebe. Potrebna mi je bila tvoja ljubav, tvoja velikodušnost i tvoja svetost.

Udružimo svoje napore! Nas dvoica smo gospodari svijeta!

+

+ +

29. ožujka

JEDAN SAT SA MNOM

Isus je veliki osamljenik! Bio je sam kroz cijeli svoj život! Čak i Marija, stvorenje, koje je najbolje razumjelo našeg Gospodina, nije uspjevala prodrijeti u dubinu njegove duše. Neka trpljenja i veselja Isusova bila su joj nepoznata. Isus nije samo četrdeset dana živio u pustinji: pustinja se pružala uvijek i posvuda oko njega. Bio je sam, jer je bio jedini. Superiornost strahovito osamljuje.

Moramo se ograničiti: to je bila samo ljudska usamljenost, jer kao Sin Božji nije mogao biti odijeljen od svog Oca i božanskog Duha. Ipak je to ljudsko najljubeznije i najnježnije, što je ikada postojalo, malo želja, koje su mogle biti veoma rijetko udovoljene.

Sigurno je Marija jedina napunjala veseljem i ljubavlju jedan dio njegova srca. Ali se to beskrajno Srce širilo u neizmjernost! On je samo ljubio i ništa drugo nije činio. Učenici, apostoli, sugrađani pa čak i neprijatelji, zauzimali su cijelo Isusovo srce, ali su mu se ipak malo pomalo udaljivali. Za vrijeme ga muke potpuno napuštaju. U

Getsemaniju je samoća potpuna. Petar, Jakob i Ivan spavaju bez ikakve brige za Gospodina! Marija bdije, ali daleko!

On još jednom traži srce, na koje bi se mogao osloniti, ali ga ne nalazi. I ja ću kao svećenik upoznati takvo trpljenje, ono je sastavni dio svećeničkog poziva. Svećenik je u svijetu, ali ne pripada svijetu; on je čovjek, koji želi znati samo za božansku ljubav.

Da bih ustrajao, da bih se razveselio usred moralne samoće, moram potražiti snage, mira i veselja u sigurnom izvoru kao što je Srce Isusovo. On nije imao tješitelja u Getsemaniju, ali se nudi, da mene tješi. U žalosnim ću momentima sigurno uvijek njega naći. On mi jedini mora biti dosta. Ići moljakati makar i zakonsku utjehu kod ljudi, nedostojno je svećeničke duše. Svećenik mora u sebi izgraditi uz pomoć Božju - a njegova svemoć nikada ne uzmanjka - srce jako i slobodno, odvezano od tijela i krvi. Pars mea, Deus, in aeternum. Bog je dio moj i u vremenu. On je moj gospodar, moj prijatelj, tek poslije njega dolaze otac, majka, sestra, brat, rodaci, i oni nikada ne smiju sputavati moje staleške dužnosti. Zbog svog svećeništva i svog budućeg apostolata moram se naviknuti živjeti sam s Bogom. Želim mu odsada upravljati ovu molitvu svećenika Perriyv-a:

"Nikad ne ću biti sam, gdje si Ti, tamo su i duše, koje treba tješiti i izgrađivati! Gospodine, daj mi stoga svetu ravnodušnost prema mjestu, gdje ćeš odrediti moje polje rada i gdje ćeš tražiti, da orem. Otkini srce moje od zemaljskih stvari i daj, da odsada ljubim samo Tebe, a sve ostalo zbog Tebe i zbog Tvoje slave."

*

* *

30. ožujka

VERMIS

U toj pojavi nema ništa više ljudskoga. Crv zemaljski! Tko će Božjem Sinu vratiti ljudski lik? Zar je tako moćan onaj, koji ga je uništio?

Poslije trostrukog napastovanja u pustinji, sveti se Luka neobično izražava o đavlu: "I kad đavao svrši sve kušnje ode od njega na neko vrijeme." Trebalo je proći nekoliko vremena pa da Isus bude sasvim uništen. Sotona će iznova započeti borbu. Hoće li ovaj puta slaviti pobje-

du? U pustinji je izvukao deblji kraj: Vade retro, odstupi jadniče! Isus je ostao čvrst, pobjednik. Ovoga puta izgleda, da pobjeđuje zli duh. Isus je pao na koljena, to nije dovoljno, mora se opružiti po zemlji. Đavao je potaknuo u srcu Judinom misao o izdaji; on je potaknuo i svećenike i farizeje na razbojničku mržnju. Taj se htio proglasiti kraljem, obični nazaretski tesar! Mi ćemo ga naučiti kako se poštivaju ljudi od položaja. Mesija u prahu! Mesija crv zemaljski! Ovo je lijepa osveta nakon dvije i pol godine mirovanja.

Ne raduj se prerano, poglavico svijeta! Ti ne bi mogao ništa učiniti, da Sin Božji nije pristao na takvo poniženje. Žrtvovao se, jer je tako htio. Misliš, da si pobijedio; prividno stvari izgledaju da su za tebe, bit će tako samo još nekoliko sati, dok ne rekne Consummatum est, svršeno je, do petka u tri sata. U stvari to i tebe samog upropašćuje! Ti si crv zemaljski!

Mora biti strašan grijeh, kad Ti je zadao toliko muka, Spasitelju? Teža je teret ljudska sramota, koja je pritisnula divnog Sina Prečiste Djevice. Odavde mogu naučiti, kako je velik podhvat Otkupljenje.

Želim dopuniti ono, što manjka muci Isusa Krista. Nisam li sve do sad živio protivno? Zar je to muka Isusova? Usuđujem se reći, da bih je popunio? Ovakvim sredstvima nikako!

Zar da se povučem? Zar da ostavim Gospodina sama, da leži na krvavoj zemlji, bez ikoga, tko bi mu pomogao, da se digne? Zar bi to bilo moguće? A ipak, u čemu se ostvario moj lijepi polet? I najmanji napor mi oduzima snagu. Najsitnije poniženje me izaziva. Shvaćam, da je Učitelj mogao pasti na zemlju, ali ne mogu razumjeti da netko mene sruši. Želim dvostruko postupanje: jedno s našim Gospodinom, a drugo sa mnom. Iako sluga nije viši od gospodara, ipak to nije ništa; sa slugom se, po mom mišljenju, trebalo bolje postupati. Homo, non vermis!

A na temelju kakvog prava?

Ne, Isuse! Ti znaš, što može podnijeti moja slabost. Želim barem podnijeti sitna poniženja, koja me mogu zadesiti, neuspjehe u studiju, ukore poglavara, ismjehivanje subraće. Što je sve to? Pružam Ti sve bezvrijedne sitnice, da pomognem pri otkupljenju. Ako je potrebno još nešto drugo, stavljam Ti na izbor. Ja i nisam ništa drugo do crv zemaljski.

31. ožujka

OBUZE GA STRAH

Sveti nam tekst govori za Gospodina u smrtnoj borbi: Coepit pavere, Obuze ga strah.

Čudnovatom krepošću naš Gospodin udaljuje od sebe svaku priliku, koja bi mu mogla sačuvati duševni mir; dopustio je, da na jedan čas bude od njega oduzeto neprestano gledanje Oca i prepušta svoju dušu žalosnim prizorima, koji ga čekaju: fizička patnja, bijeg apostola, relativni neuspjeh njegove žrtve u toku vremena.

Fizičke patnje! Gospodin je vidio udarce, koji će pasti na njega, ozlijediti tijelo, raniti udove, otvoriti krvave rane na tijelu, vidio je svoje blijedo, unakaženo i izmučeno lice, na koje će ljudi pljuvati, a koje je prekrio krvavi znoj; vidio je svoju glavu okrunjenu trnovom krunom, koju će pijani vojnici nabijati štapovima; osjetio je, kako čavli probijaju njegove noge i ruke; VIDIO JE, kako će ga objesiti na križ i zadati mu četiri velike rane; nijednoj boli nije umakao, nijedno ga zlostavljanje nije mimoišlo; On se sav nježan trese i drhti; strah ga je.

Njegovi su se razbježali. Neka ga krvnici vrijeđaju i zlostavljaju, On se tome nadao; Gospdin se unaprijed vidio svezanih ruku i obučen u grimiznu haljinu; ljudi ga okružuju, podsmijavaju mu se i zabavljaju se njegovom patnjom i njegovom strahovitom osamljenošću. Neka mnoštvo galami u vrevi, potaknuto od vođa: "Raspni Isusa, raspni! Živio Baraba! Sve je to strašno, ali ipak shvatljivo. Morat će podnijeti sasvim drugačiju, ali isto mučnu kaznu: apostoli su pobjegli. Prijatelji su kao slučajno zaboravili doći. A Juda? On izdaje Učitelja za bezvrijednu svotu. Petar iza kratkog energičnog nastupa tri puta ga zatajuje. Gdje su učitelji njegovog naroda, od kojih su ga pojedini možda začuđeni slušali, kad je imao dvanaest godina, jer je posjedovao veliko i vječno znanje? Oni će ga javno osuditi! "Ne ćemo, da ovaj vlada nad nama".

Relativna besplodnost otkupljenja kroz vjekove. Kad bi bar njegova žrtva bila uspješna. Ali ne! Istovremeno sa sijačem dobrog zrna, sijač kukolja baca svoje sjeme i zasijat će svojim smrtonosnim sjemenom polje Gospodarevo; njegovi će ga vjernici izdati, apostoli će ga zanijekati! Bit će još Juda; mnoštvo

će uvijek ostati mnoštvo; pohota će se i dalje širiti, a usamljeni križ jadnog Otkupitelja uzalud će težiti, da pokrije svojom dobrohotnom sje - nom narode, kojima je stalo do kakvog "blažeg" boga.

Sad mogu shvatiti Isusov strah u Getsemaniju. Kako ne bi pred ovim trostrukim prizorom uzdrhtao od muke, kako se ne bi osjetio poraženim pod preteškim teretom - sveta masli na pod tijeskom? A što može učiniti jadna maslina u tvrdom tijesku?

Nije li takav osjećaj nedostojan Boga? Uzeo je sve na sebe osim grijeha. Nije se služio svojom božan - skom snagom, da se suprostavi strašnom prizoru. Uzeo je na sebe naše pogreške, sigurno ne našu krivicu, nego zadovoljštinu za grijehe.

Isuse, kadkada mi se događa, da pri pomisli na buduće žrtve i mene spopadne strah. Što je moj mali, jadni strah, prema onome strašnom iz Tvoje smrtne borbe? Daj mi, da mislim na Tebe u teškim časovima. Po zaslugama Tvog božanskog straha daj mi, da nadvladam svaki svoj strah.

+

+ +

Đakovo, na blagdan sv. Franje Ksaverskog - 1959.

S A D R Ž A J

SIJEČANJ
1. Izak 1
2. Ime Isusovo 3
3. Revelasti parvulis 5
4. Betlehem 8
5. Ljubiti Spasitelja iznad svega 10
6. Bogojavljenje 12
7. Unum necessarium 14
8. Samoća 17
9. Bijeg u Egipat 19
10. Sveta obitelj 21
11. Doktor od 12 godina 24
12. Isus na radu 26
13. Me autem minui 29
14. Ivan Krstitelj i ljubav 31
15. Evanđelje 34
16. Kana 36
17. Tu es Petrus 39
18. Cathedra Petri 41
19. Cella continuata 43
20. Sitnice 45
21. Uspjeh 48
22. Skroviti život 50
23. Otmjenost 53
24. Tibi et doctrinae 55
25. Sveti Pavao (I.) 58
26. Sveti Pavao (II.) 61
27. Sveti Ivan Zlatousti 63
28. Sveti Pavao (III.) 66
29. Sveti Franjo Saleški 68
30. Razboritost 71
31. Sveti Ivan Bosko 73

VELJAČA

1. Rad u vinogradu 75
2. Svijećnica 78
3. Svjetionik 80
4. Ovaj čas 83
5. Nobis quque peccatoribus .. 85
6. Nakaza 88
7. Nisi granum 90
8. Non sum de mundo 92
9. Isus o sebi 95
10. Božanski Gospodar 97
11. Sveta Bernardica 99
12. Moć božanskog Gospodara ... 101
13. Četverostruka žeđa 104
14. Neuspjeh 106
15. Blaženi o.de la Colombière 108
16. Prva subota u Kafarnaumu .. 111
17. Guba 113
18. Kroz krov 116
19. Izbor dvanaestorice 118
20. Blaženstva 121
21. Ne ukinuti, nego dopuniti . 123
22. Krist i osveta 126
23. Neizmjerna revnost 129
24. Vrijeme pohoda 131
25. Pohod Presvetom 133
26. Pred smrću 135
27. Predvidjeti svoju smrt 138
28. Oče naš 140
29. Vruć ili hladan 143

OŽUJAK

1. Peccavi nimis 145
2. Krila 148
3. Denigrata facies 150
4. Laki grijeh 152
5. Dokle rasti u milosti 154
6. Oprostiti nepravdu 157
7. Sveti Toma Akvinski 159
8. Sam ... s Bogom 161
9. Pouka od ptica 164
10. Braća 167
11. Darovao je svoj život 170
12. Ossa ista 172
13. Loš rad 174
14. Moriamur cum illo 177
15. Biti jedinstven 180
16. Osigurati se 182
17. Filioli 185
18. Kuda smjestiti svoje "ja" u životu? 187
19. Sveti Josip 190
20. Si tu es Christus, dic palam 192
21. Oboediens 195
22. Sotona 198
23. Coepisset mergi 2o1
24. Majka Božja 203
25. Quomodo istud 206
26. Kruna ili jaram 209
27. Zemljište za sjetvu 212
28. Vrt agonije 214
29. Jedan sat sa mnom 217
30. Vermis 219
31. Obuze ga strah 222